

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 2 grudnia 2022 r.

Poz. 2475

Podpisany przez:

Anna Zacharia; LUW

Data: 02.12.2022 15:10:21

UCHWAŁA NR XLII/314/2022 RADY POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO

z dnia 28 listopada 2022 r.

w sprawie przyjęcia Programu Opieki Nad Zabytkami Powiatu Świebodzińskiego na lata 2022-2025

Na podstawie art. 4 ust.1 pkt 7 i art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1526) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2022r. poz. 840) po uzyskaniu pozytywnej opinii Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Program Opieki Nad Zabytkami Powiatu Świebodzińskiego na lata 2022-2025 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Świebodzińskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego.

Przewodniczący Rady

Urszula Miara

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XLII/314/2022
Rady Powiatu Świebodzińskiego
z dnia 28 listopada 2022 r.

**PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO NA
LATA 2022-2025**

**OPRACOWANIE
MGR KRZYSZTOF KOWERKO**

Spis treści

1. Wstęp
2. Podstawa prawna opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami
 - 4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i gmin powiatu świebodzińskiego.
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 5.1. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych)
 - 5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego powiatu świebodzińskiego
 - 5.2.1. Cechy geograficzne i zarys historyczny
 - 5.2.2. Krajobraz kulturowy
 - 5.2.3. Zabytki nieruchome
 - 5.2.4. Zabytki ruchome
 - 5.2.5. Zabytki archeologiczne
 - 5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych
 - 5.2.7. Dziedzictwo niematerialne
 - 5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony
 - 5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu. Analiza szans i zagrożeń (SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)
7. Założenia programowe
 - 7.1. Priorytety programu opieki
 - 7.2. Charakterystyka celów, kierunków i zadań programu
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami
9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami
10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami
11. Realizacja i finansowanie zadań z zakresu ochrony zabytków
12. Załącznik nr 1 - wykaz zabytków nieruchomych na terenie powiatu świebodzińskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa lubuskiego
13. Załącznik nr 2 - wykaz zabytków ruchomych wpisanych na terenie powiatu świebodzińskiego wpisanych do rejestru zabytków województwa lubuskiego
14. Załącznik nr 3 - wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego wg rejestru stanowisk archeologicznych Lubuskiego Konserwatora Zabytków
15. Załącznik nr 4 – wykazy obiektów na terenie powiatu świebodzińskiego znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

1. Wstęp

Program Opieki nad Zabytkami Powiatu Świebodzińskiego na lata 2022-2025 jest dokumentem polityki samorządu w zakresie podejmowanych działań dotyczących inicjowania, wspierania i koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego znajdujących się w granicach administracyjnych powiatu świebodzińskiego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego tego regionu. Program może być wykorzystywany przez inne jednostki samorządu terytorialnego, środowiska naukowe, właścicieli obiektów zabytkowych oraz osoby zainteresowane dziedzictwem kulturowym.

Celem opracowania Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami jest określenie głównych zadań i kierunków działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami, w tym wskazanie sposobów realizacji stosownych działań organizacyjnych i finansowych, jak też upowszechnianie wiedzy o zabytkach, zgodnie z przepisami ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Działania te winny być ukierunkowane na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów.

Głównym odbiorcą Programu jest lokalna wspólnota samorządowa. W zamierzeniu beneficjentami Programu mają stać się nie tylko prywatni właściciele czy użytkownicy obiektów zabytkowych, ale również mieszkańcy powiatu. Powiatowy Program Opieki nad Zabytkami między innymi poprzez działania edukacyjne, ma też wzbudzić w lokalnej społeczności świadomość wspólnoty kulturowej, roli i znaczenia lokalnych wartości i wspólnych korzeni. Społeczna dbałość o zachowanie wartości kulturowych wzmacnia poczucie tożsamości, wspiera identyfikację jednostki z tzw. małą ojczyzną. Program jako dokument strategiczny w zakresie ochrony zabytków ma pozwolić na koordynację działań polityki przestrzennej w zakresie opieki i zarządzania dziedzictwem kulturowym. W okresie najbliższych lat Program realizowany będzie dostępnymi środkami prawnymi oraz finansowymi.

Program stanowi również uzupełnienie pozostałych dokumentów strategicznych powiatu, ponieważ traktuje dziedzictwo kulturowe jako jeden z podstawowych zasobów wpływających na postrzeganie Powiatu Świebodzińskiego jako obszaru atrakcyjnego pod względem turystycznym, a także społeczno-gospodarczym. Zarządzanie zasobem kulturowo-historycznym, jego właściwe eksponowanie, udostępnianie, promowanie, angażowanie w tym celu nowoczesnych technik może w znaczący sposób wpłynąć na rozwój lokalnej gospodarki.

Program pod względem metodologicznym został oparty o analizę założeń prawnych oraz dokumentów programowych na szczeblu krajowym i lokalnym, uwzględniającą zagrożenia oraz uwarunkowania w wymiarze społeczno – gospodarczym, charakterystykę metod ewaluacji i kontroli przyjętych założeń, jak też analizę dotychczasowych praktyk w zakresie opieki nad zabytkami powiatu świebodzińskiego. Pod względem merytorycznym Program uwzględnia uwarunkowania społeczno – gospodarcze, poziom zachowania zasobów dziedzictwa oraz ich charakter na terenie powiatu żarskiego, a także zagrożenia i działania profilaktyczne. Program jest zgodny z założeniami metodycznymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa dla programów opieki nad zabytkami.

2. Podstawa prawna opracowania powiatowego programu opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami Powiatu Świebodzińskiego na lata 2022 – 2025 został opracowany zgodnie z zapisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1526). Ustawa wprowadza obowiązek sporządzania programów opieki nad zabytkami zarówno na szczeblu wojewódzkim, powiatowym, jak i gminnym. Zgodnie z art. 87 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy Zarząd Powiatu sporządza na okres 4 lat powiatowy program opieki nad zabytkami, który po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków przyjmuje rada powiatu. Program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym, a z jego realizacji Zarząd Powiatu sporządza, co dwa lata sprawozdanie, które następnie przedstawia radzie powiatu.

Zgodnie z art. 87 ust. 2 ww. ustawy programy opieki nad zabytkami mają na celu:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- 2) uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- 7) podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Obowiązujący w Polsce system prawny gwarantuje ochronę zabytkom i dziedzictwu kulturowemu na terenie kraju. Poniżej wyszczególniono akty prawne wskazujące uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 1997 Nr 78, poz. 483 ze zm. z dnia 2 kwietnia 1997 r.)

Obiekty zabytkowe są objęte ochroną prawną określoną jako konstytucyjny obowiązek państwa i każdego obywatela. Preambuła Konstytucji stanowi, iż: „Naród polski zobowiązuje się do przekazania potomkom dorobku kulturowego”, zatem oczywistym wnioskiem jest wynikająca z tego ochrona dóbr kultury. Ponadto kwestie te regulują artykuły:

- art. 5. Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwa obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.
- art. 6.1. Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będących źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.
- art. 86. Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa.

2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022r. poz. 1526) .

Głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce jest ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa przedmiot, zakres i formy ochrony zabytków oraz opieki nad nimi, zasady finansowania prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytkach, a także organizację organów ochrony zabytków. Ustawa nakłada na organy administracji rządowej i samorządowej obowiązek zapewnienia warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych dla ochrony dóbr kultury.

Ustawa w art. 3 definiuje podstawowe pojęcia:

- 1) zabytek – nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
- 2) zabytek nieruchomy – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w pkt. 1;
- 3) zabytek ruchomy – rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w pkt. 1;

- 4) zabytek archeologiczny – zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem;
- 5) instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami – instytucję kultury w rozumieniu przepisów o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, której celem statutowym jest sprawowanie opieki nad zabytkami;
- 6) prace konserwatorskie – działania mające na celu zabezpieczenie i utrwalenie substancji zabytku, zahamowanie procesów jego destrukcji oraz dokumentowanie tych działań;
- 7) prace restauratorskie – działania mające na celu wyeksponowanie wartości artystycznych i estetycznych zabytku, w tym, jeżeli istnieje taka potrzeba, uzupełnienie lub odtworzenie jego części, oraz dokumentowanie tych działań;
- 8) roboty budowlane – roboty budowlane w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego, podejmowane przy zabytku lub w otoczeniu zabytku;
- 9) badania konserwatorskie – działania mające na celu rozpoznanie historii i funkcji zabytku, ustalenie użytych do jego wykonania materiałów i zastosowanych technologii, określenie stanu zachowania tego zabytku oraz opracowanie diagnozy, projektu i programu prac konserwatorskich, a jeżeli istnieje taka potrzeba, również programu prac restauratorskich;
- 10) badania architektoniczne – działania ingerujące w substancję zabytku, mające na celu rozpoznanie i udokumentowanie pierwotnej formy obiektu budowlanego oraz ustalenie zakresu jego kolejnych przekształceń;
- 11) badania archeologiczne – działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego;
- 12) historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny – przestrzenne założenie miejskie lub wiejskie, zawierające zespoły budowlane, pojedyncze budynki i formy zaprojektowanej zieleni, rozmieszczone w układzie historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych, w tym ulic lub sieci dróg;
- 13) historyczny zespół budowlany – powiązaną przestrzennie grupę budynków wyodrębnioną ze względu na formę architektoniczną, styl, zastosowane materiały, funkcję, czas powstania lub związek z wydarzeniami historycznymi;
- 14) krajobraz kulturowy – przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze;
- 15) otoczenie – teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych.

W art. 4 cytowanej ustawy określono, iż ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Art. 6. 1. wskazuje, iż ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

- 1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:
 - a) krajobrazami kulturowymi,
 - b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
 - c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,

- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące, w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. 2019, poz. 1479),
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) relikami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej.

W myśl art. 7 formami ochrony zabytków są:

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 1a) wpis na Listę Skarbów Dziedzictwa;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na inwestycję drogową, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

W art. 16 – 22 wskazano sposoby ochrony zabytków:

art. 16. 1. Rada gminy, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały, może utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej.

Art. 17. 1. Na terenie parku kulturowego lub jego części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące:

- 1) prowadzenia robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej;
- 2) zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych;
- 3) umieszczania tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1;

- 3a) zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury;
- 4) składowania lub magazynowania odpadów

2. W razie ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości na skutek ustanowienia zakazów i ograniczeń, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 131 – 134 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2019, poz. 1396 z późn. zm.).

Art. 18. 1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, planu zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu, strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) uwzględnia się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami.

Art. 19. 1. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) parków kulturowych.

1a. W decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

1b. W uchwale określającej zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń uwzględnia się w szczególności:

- 1) ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia;
- 2) ochronę zabytków nieruchomych, innych niż wymienione w pkt. 1, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków;
- 3) wnioski i rekomendacje audytów krajobrazowych oraz plany ochrony parków krajobrazowych.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

Art. 20. Projekty i zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu.

Podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy jest ewidencja zabytków (art. 21). Opracowanie wszelkiego rodzaju koncepcji, wytycznych, projektów rewaloryzacji czy też planów adaptacji i przekształceń obiektów zabytkowych, a także studiów zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego opiera się na wiedzy o zasobie zabytkowym, stąd działania te powinny poprzedzać działania ewidencyjne.

Ponadto w art. 89 wskazane zostały organy ochrony zabytków:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
- 2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków.

Art. 103 ustawy określa wyłączne kompetencje starosty w zakresie powierzania opieki społecznym opiekunom zabytku. Na wniosek wojewódzkiego konserwatora zabytków, starosta ustanawia społecznych opiekunów zabytków lub cofa takie ustanowienie. Funkcję społecznego opiekuna zabytków może pełnić osoba fizyczna, której starosta wydaje odpowiednią legitymację, osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, którym starosta wydaje zaświadczenie zawierające informację o nadaniu uprawnień opiekuna. Równocześnie starosta prowadzi listę społecznych opiekunów zabytków.

3. Wykonywanie zadań w zakresie kultury i ochrony zabytków jest ustawowym zadaniem samorządów. W art. 4 ust. 1 pkt. 7 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. 2020, poz. 920 t. j.) określone zostały zadania publiczne o charakterze ponadgminnym wykonywane przez powiat, w tym: kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Ponadto uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami znajdują się także w wielu obowiązujących ustawach, w tym:

1. ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 293),
2. ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 1333),
3. ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 1219),
4. ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 55),
5. ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 65),
6. ustawie z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 194),
7. ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 1057),
8. Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. 2020, poz. 802),
9. Ustawa z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. 2019, poz. 1473).
10. Ustawa z dnia 28 marca 1933 r. o grobach i cmentarzach wojennych (Dz. U. 2018, poz. 2337).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i w bibliotekach określone zostały w:

1. ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (tekst jednolity Dz. U. 2020, poz. 902),
2. ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (tekst jednolity Dz. U. 2019, poz. 1479).

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. 2020, poz. 164).

Odrębną grupę uregulowań prawnych stanowią Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w tym:

- a) rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 sierpnia 2018 r. (Dz. U. 2018, poz. 1609 ze zmianami) w sprawie prowadzenia prac konserwatorskich, prac restauratorskich i badań

- konserwatorskich przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków albo na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz robót budowlanych, badań architektonicznych i innych działań przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, a także badań archeologicznych i poszukiwań zabytków,
- b) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenie rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 Nr 113, poz. 661 ze zmianami),
 - c) rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. 2017, poz. 1674),
 - d) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 12 maja 2004 r. w sprawie odznaki „Za opiekę nad zabytkami” (Dz. U. 2004 Nr 124, poz. 1304),
 - e) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2004 Nr 212, poz. 2153),
 - f) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r. w sprawie wzoru znaku informacyjnego umieszczanego na zabytkach nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków (Dz. U. 2004 Nr 30, poz. 259),
 - g) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 18 kwietnia 2011 r. w sprawie wywozu zabytków za granicę (Dz. U. 2011 Nr 89, poz. 510),
 - h) rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 1 kwietnia 2004 r. w sprawie nagród za odkrycie lub znalezienie zabytków archeologicznych (Dz. U. 2004 Nr 71, poz. 650).

Szczególne znaczenie przypisać należy także normom prawa międzynarodowego, w tym przede wszystkim ratyfikowanym przez Polskę konwencjom międzynarodowym UNESCO i Rady Europy, które stanowią źródła prawa powszechnie obowiązujące:

- a) Konwencja o ochronie dóbr kultury w razie konfliktu zbrojnego wraz z regulaminem wykonawczym oraz Protokół o ochronie dóbr (UNESCO, Haga, 1954 r.; Dz. U. 1957 Nr 46 poz. 212),
- b) II Protokół do konwencji haskiej z 1954 r. sporządzony w Hadze 26 marca 1999 r. (Dz. U. 2012, poz. 248),
- c) Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturowego i naturalnego (UNESCO, Paryż 1972 r., Dz. U. 1976 Nr 32, poz. 190),
- d) Konwencja dotycząca środków zmierzających do zakazu i zapobiegania nielegalnemu przywozowi, wywozowi i przenoszeniu własności dóbr kultury (UNESCO, Paryż 1970 r.; Dz. U. 1974 Nr 20, poz. 106),
- e) Konwencja w sprawie ochrony i promowania różnorodności form wyrazu kulturowego (UNESCO, Paryż 2005 r.; Dz. U. 2007 Nr 215, poz. 1585),
- f) Konwencja w sprawie ochrony niematerialnego dziedzictwa kulturowego (UNESCO, 2003r.; Dz. U. 2011 Nr 172, poz. 1018),
- g) Konwencje i dokumenty dotyczące ochrony i konserwacji zabytków – Karta ateńska – Karta wenecka – Karta florencka,
- h) Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy (Rada Europy, Grenada 1985 r.; Dz. U. 2012, poz. 210),
- i) Konwencje i dokumenty dotyczące ochrony stanowisk archeologicznych: - Karta lozańska,
- j) Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego sporządzona w La Valetta dn. 16 stycznia 1992 r.- konwencja maltańska (Dz. U. 1996 Nr 120, poz. 564);
- k) Europejska konwencja krajobrazowa sporządzona we Florencji dn. 20 października 2000 r. (Dz. U. 2006 Nr 14, poz. 98);
- l) Karta ochrony dziedzictwa cyfrowego (UNESCO, 2003 r.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

Program opieki nad zabytkami powiatu świebodzińskiego na lata 2022-2025, zgodnie z założeniami tworzenia dokumentów programowych na poziomie samorządowym jest zgodny z założeniami formalnoprawnymi polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Podstawowym dokumentem strategicznym na poziomie krajowym jest Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019 – 2022 (Monitor Polski 2019, poz. 808).

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019 – 2022, ma na celu realizację przepisu art. 84 w związku z art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2020, poz. 282 t. j.). Program ten jest głównym dokumentem strategicznym określającym cele administracji rządowej oraz podległych jej służb i instytucji w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także środki służące do realizacji wyznaczonych celów. Program został przyjęty uchwałą nr 82 Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie „Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019 – 2022. Jest finansowany ze środków budżetu państwa z części 24 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego. Łączna kwota środków na realizację Programu w całym okresie jego realizacji wynosi 25 617 089 zł. Podmiotem wiodącym w realizacji Programu jest Narodowy Instytut Dziedzictwa.

Strzeżenie dziedzictwa narodowego stanowi jedno z podstawowych zadań Rzeczypospolitej Polskiej, zdefiniowanych w art. 5 Konstytucji, obok ochrony niepodległości i nienaruszalności terytorialnej, zapewnienia wolności i praw człowieka i obywatela, bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony środowiska. Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami, jako jeden z najważniejszych elementów tego dziedzictwa, realizowane są przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej w powiązaniu z kontekstem polityki gospodarczo-społecznej, ale stanowią również cel sam w sobie, którego wartość wykracza poza kategorie czysto ekonomiczne.

Głównym celem Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019 – 2022 jest „Stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami”, który w okresie 4 lat realizowany będzie we współpracy z państwowymi instytucjami kultury i organami administracji publicznej poprzez trzy cele szczegółowe, podzielone na kierunki działania, tj.:

Cel szczegółowy 1: „Optymalizacja systemu ochrony dziedzictwa kulturowego”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie lokalnym;
- 2) Wzmocnienie systemu ochrony na poziomie centralnym;

Cel szczegółowy 2: „Wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Merytoryczne wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami;
- 2) Podnoszenie bezpieczeństwa zasobu zabytkowego;

Cel szczegółowy 3: „Budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa”, podzielony na kierunki działania:

- 1) Upowszechnianie wiedzy na temat dziedzictwa i jego wartości;
- 2) Tworzenie warunków dla sprawowania społecznej opieki nad zabytkami.

Inne dokumenty o charakterze strategicznym na poziomie krajowym obejmują następujące plany strategiczne:

- Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 21.IX.2004 r.

Rada Ministrów przyjęła Narodową Strategię Rozwoju Kultury (NSRK) oraz Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020. Mimo, że na obecnym etapie pozostaje już nieaktualna, to główne założenia pozostają niezmiennie. W NSRK jako jeden z celów strategicznych wyznaczono ochronę i opiekę nad dziedzictwem kulturowym, w tym szczególnie ochronę i rewaloryzację zabytków. Cel ten stał się priorytetem programu wdrożeniowego: Narodowy Program Kultury – Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego. Celem strategicznym programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych. Celami częściowymi programu są:

- poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w sferze dokumentacji i ochrony zabytków,
- kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele kulturalne, turystyczne, edukacyjne, rekreacyjne i inne cele społeczne,
- zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych,
- promocja polskiego dziedzictwa kulturowego w Polsce i za granicą, w szczególności za pomocą narzędzi społeczeństwa informatycznego,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie świadomości społecznej w sferze ochrony dziedzictwa kulturowego,
- tworzenie warunków dla rozwoju i ochrony dziedzictwa kultury ludowej,
- zabezpieczenie zabytków przed nielegalnym wywozem za granicę.

W uzupełnieniu Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 – 2020 wprowadzono programy wdrożeniowe jako system realizacyjny NSRK, powiązane z finansowaniem działalności kulturalnej ze środków znajdującymi się w dyspozycji Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu. Dla działań związanych z opieką nad zabytkami powołano program wdrożeniowy: Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego” z priorytetami:

- 1) rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych;
- 2) rozwój instytucji muzealnych;
- 3) ochrona dziedzictwa narodowego poza granicami kraju;
- 4) ochrona zabytków archeologicznych;
- 5) tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego;
- 6) ochrona zabytkowych cmentarzy.

Celem programu jest intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym kompleksowa poprawa stanu zabytków oraz rozwój kolekcji muzealnych, gdzie celami częściowymi są:

- 1) poprawa stanu zachowania zabytków;
- 2) zwiększenie narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego (w tym dziedzictwa archeologicznego);
- 3) kompleksowa rewaloryzacja zabytków i ich adaptacja na cele inne niż kulturalne,
- 4) zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości poprzez tworzenie zintegrowanych narodowych produktów turystycznych;
- 5) poprawa warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji;
- 6) zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę oraz na wypadek sytuacji kryzysowej i konfliktu zbrojnego.

- Strategia Rozwoju Kraju 2020 - jest nadrzędnym dokumentem, który wyznacza normy, ramy odniesienia oraz standardy dla innych dokumentów niższego szczebla, jak również dla 9 zintegrowanych strategii. Podobnie jak dokument wcześniejszy na obecnym etapie pozostaje już nieaktualna, to jednak główne założenia pozostają niezmiennie. Jest spójna z Długookresową Strategią Rozwoju Kraju 2030 oraz z Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Strategia ta została przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dniu 25 września 2012 r. Celem strategicznym opracowania jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Średniookresowa strategia zakłada podział na 3 obszary strategiczne, które mają przypisane cele i priorytety rozwojowe. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 przedstawia 3 strategiczne obszary działań:

- sprawne i efektywne państwo;
- konkurencyjna gospodarka;
- spójność społeczna i terytorialna.

Dokument podkreśla rolę zapewnienia ładu przestrzennego m.in. przez opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów obejmujących: obszary miejskie, a w

szczególności metropolitarne, tereny wrażliwe rozwojowo, związane z ochroną i użytkowaniem gospodarczym zasobów naturalnych, dziedzictwa kulturowego, objęte ryzykiem katastrof naturalnych, obszary górskie, obszary dotychczas nie objęte procesem planowania oraz obszary przygraniczne. Wspomina się też tutaj o ochronie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego. Ośrodki wojewódzkie mają być wzmacniane przez rozwój infrastruktury społecznej, w tym kulturowej oraz działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego, co pozwoli osiągnąć miastom przewagę konkurencyjną.

- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020. Regiony – miasta – obszary wiejskie została przyjęta 13 lipca 2010 r. Analogicznie jak wcześniej wymienione dokumenty, także i ten pozostaje już nieaktualny, chociaż główne założenia pozostają niezmiennie. W zakresie przestrzeni i planistyki dokumentem wiodącym na najbliższe lata jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie. Dokument ten określa cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym, zasady i instrumenty polityki regionalnej, nową rolę regionów w ramach polityki regionalnej oraz zarys mechanizmu koordynacji działań podejmowanych przez poszczególne resorty.

Najistotniejsze zapisy Strategii dotyczące działań związanych z dziedzictwem kulturowym to:

1. Należy wdrażać rozwiązania wykorzystujące potencjał kulturowy i turystyczny dla rozwoju regionalnego.
 2. Kultura nie stanowi pasywnego zasobu regionów, ale aktywnie warunkuje zarówno rozwój społeczny, jak i ekonomiczny.
 3. Należy koncentrować się na przekształcaniach struktur gospodarczych w kierunku gospodarki opartej na wiedzy, na podniesieniu poziomu rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego, na poprawie dostępu do dóbr i usług publicznych, które wpływają na rozwój potencjałów (takich jak: infrastruktura teleinformatyczna, edukacja, energia czy kultura).
 4. Istotna jest obecność nowych technologii w obszarze kultury.
- Zgodnie z zapisami Strategii dzięki rozwojowi lokalnemu w wymiarze społeczno-kulturowym, gospodarczym, ekologiczno-przestrzennym oraz działaniom wyrównawczym na rzecz zwiększenia dostępu do usług publicznych, obszary wiejskie staną się lepszym miejscem do życia, lepiej wykorzystującym dziedzictwo kulturowe i walory środowiska przyrodniczego, bardziej atrakcyjnym turystycznie i inwestycyjnie oraz bardziej zintegrowanym ze względu na wzmocnioną tożsamość lokalną.

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym, dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju jest Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 przyjęta 13 grudnia 2011 r. W dokumencie tym zakłada się rozwój polskich regionów w oparciu o wykorzystanie ich wewnętrznych potencjałów - dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, potencjału gospodarczego, innowacyjnego oraz naukowego.

W Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju określono cel strategiczny polityki przestrzennego zagospodarowania kraju: „Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększania zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie”. Osiągnięcie celu strategicznego musi się odbywać z zachowaniem spójności przyrodniczo-kulturowej służącej realizacji konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju.

4.2. Relacje programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i gmin powiatu świebodzińskiego.

Opracowaniami o charakterze strategicznym i planistycznym na poziomie województwa lubuskiego są:

- Program Opieki nad Zabytkami Województwa Lubuskiego (POZWŁ) na lata 2021-2024

Program został przyjęty uchwałą nr XXXIII/454/21 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dnia 21 czerwca 2021 r. Głównym celem Programu opieki nad zabytkami województwa lubuskiego na lata 2021 – 2024 jest dążenie do znaczącej poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego i zachowania

krajobrazu kulturowego Ziemi Lubuskiej przez określenie służących temu warunków organizacyjnych i finansowych w zakresie leżącym w kompetencjach samorządu województwa.

Część programowa przedstawia cel strategiczny: „Zachowanie i zrównoważone wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego dla kształtowania tożsamości województwa lubuskiego”, na który składają się cztery cele priorytetowe wraz z wyznaczonymi kierunkami działań:

I. Rozpoznanie zasobu, poprawa skuteczności ochrony zabytków i efektywne zarządzanie zasobem

I.1. Rozpoznanie stanu zachowania zasobu

I.2. Budowa bazy danych o zabytkach i obszarach chronionych

I.3. Digitalizacja zasobów zabytkowych

I.4. Wsparcie finansowe działań związanych z ochroną zabytków

I.5. Przeciwdziałania zagrożeniom dla dziedzictwa kulturowego

II. Rewaloryzacja zabytków jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego oraz rozwoju potencjału turystycznego

II.1. Zahamowanie procesu degradacji zabytków nieużytkowanych

II.2. Tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami

II.3. Rozwijanie i tworzenie produktów turystycznych w oparciu o dziedzictwo kulturowe

III. Budowanie tożsamości regionalnej poprzez edukację i popularyzację dziedzictwa kulturowego w oparciu o społeczeństwo obywatelskie

III.1. Wspieranie programów i projektów edukacyjnych promujących dziedzictwo kulturowe

III.2. Wzmocnienie zaangażowania społecznego w zakresie opieki nad zabytkami

III.3. Wspieranie działań dla budowania tożsamości regionalnej związanych z dziedzictwem niematerialnym

III.4. Wspieranie działań zmierzających do integracji transgranicznej i międzyregionalnej jako element budowania tożsamości

IV. Ochrona krajobrazu kulturowego i świadome jego kształtowanie współgrające z integracją przestrzenną regionu

IV.1. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego

IV.2. Rozpoznanie i objęcie ochroną najcenniejszych zabytków dziedzictwa kulturowego świadczących o specyfice i tożsamości województwa

IV.3. Rewitalizacja w obrębie obszarów zabytkowych

We wdrażaniu powyższych założeń udział powinny brać samorządy powiatowe poprzez m.in. wykonywanie studiów i analiz z zakresu zagospodarowania przestrzennego, opracowywanie powiatowego programu opieki nad zabytkami, przyznawanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach, współdziałanie ze społecznymi opiekunami zabytków, umieszczanie przez starostę znaku informacyjnego na zabytkach nieruchomych (błękitna tarcza).

W dokumencie znajduje się ponadto analiza SWOT dla województwa w odniesieniu do dziedzictwa kulturowego. Kolejne rozdziały obejmują uwarunkowania prawne ochrony dziedzictwa kulturowego, jego charakterystykę wraz z analizą strategiczną, zestawienie i ocenę dotychczasowych działań podejmowanych przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego oraz cele, priorytety i zadania POZWL, a także źródła finansowania przedsięwzięć z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami.

W charakterystyce stanu zasobów dziedzictwa kulturowego województwa lubuskiego wydzielono i opisano: zabytki nieruchome, zabytki archeologiczne, zabytki ruchome znajdujące się w rejestrze zabytków województwa lubuskiego; pomniki historii; parki i ogrody; cmentarze; zabytki techniki; architekturę sakralną; architekturę rezydencjonalną; architekturę militarną; budynki użyteczności publicznej; zielen komponowaną; układy urbanistyczne i ruralistyczne oraz krajobraz kulturowy. Pośród nich znajdują się obiekty z terenu powiatu świebodzińskiego.

- Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 stanowi najważniejszy dokument samorządu województwa, określający kierunki rozwoju regionalnego i wskazujący obszary szczególnej interwencji. Łączy w sobie diagnozę stanu regionu, stojące przed nim wyzwania rozwojowe i aspiracje jego mieszkańców. Uwzględnienie w Strategii dokumentów planistycznych szczebla międzynarodowego i krajowego gwarantuje skorelowanie procesów rozwojowych województwa lubuskiego z podstawowymi założeniami europejskiej i krajowej polityki rozwoju regionalnego.

W ramach niniejszej Strategii wyodrębniono:

Cel strategiczny 2: Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi

Cel operacyjny 2.4: Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego.

Kierunki interwencji: Poprawa dostępności do zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych technik gromadzenia, opracowywania i upowszechniania zbiorów.

Kierunek interwencji: Ochrona i promocja cennych obiektów dziedzictwa kulturowego.

Dokument wskazuje na bogate zasoby dziedzictwa kulturowego województwa lubuskiego. Krótko scharakteryzowano instytucje kultury na terenie województwa: muzea, teatry, biblioteki, kina, świetlice oraz ośrodki kultury. Ochronę dziedzictwa kulturowego poddano analizie SWOT. Jej najważniejsze mocne strony to: liczne i różnorodne zasoby dziedzictwa kulturowego oraz bogactwo miejsc i tradycji historycznych oraz bogate dziedzictwo kulturowe regionu. Do słabych stron zaliczono: zły stan techniczny większości zabytków architektury, konieczność pilnych, kosztownych remontów oraz zróżnicowany stopień dostępności mieszkańców województwa do oferty turystycznej i kulturalnej.

- Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020

Na Regionalny Program Operacyjny składa się 9 Osi Priorytetowych wraz z poszczególnymi działaniami. Wśród nich na szczególną uwagę z racji powiązań z Programem Opieki nad Zabytkami zasługuje oś 4. Środowisko i kultura.

W jej ramach wskazano działanie 4.4 Zasoby kultury i dziedzictwa kulturowego oraz dwa typy projektów: I typ - Inwestycje w zakresie ochrony i zachowania zasobów kultury (w tym dziedzictwa kulturowego) na potrzeby rozwoju turystyki i II typ - Inwestycje w zakresie przebudowy instytucji kultury oraz dostosowanie obiektów do prowadzenia działalności kulturalnej i turystycznej.

Dokument ten zaznacza, iż zasoby przyrodnicze, historyczno-kulturowe oraz mało zanieczyszczone środowisko stanowią niewątpliwie o potencjale Województwa Lubuskiego. Obecna jakość infrastruktury związanej kulturą i dziedzictwem kulturowym nie pozwala w pełni wykorzystać posiadanych zasobów. Stan techniczny wielu zabytków oraz innych obiektów kultury ulega stałemu pogorszeniu, co utrudnia ich właściwe wykorzystanie oraz promocję walorów historycznych i estetycznych.

W ramach programu wspierane będą działania mające na celu ochronę i zachowanie obiektów zabytkowych i zasobów kultury. Dofinansowane zostaną inwestycje w zakresie poprawy stanu technicznego obiektów, zespołów zabytków i zasobów kultury. Wsparcie otrzymają projekty służące poprawie funkcjonowania instytucji kultury oraz polegające na dostosowaniu istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych i edukacyjnych. Szczególne znaczenie mają projekty polegające na ochronie posiadanego dziedzictwa i jego zachowaniu dla przyszłych pokoleń, jak również zabezpieczeniu obiektów przed dewastacją i zniszczeniem. Realizowane działania w sposób pośredni wpłyną na poprawę atrakcyjności turystycznej.

Obecnie trwają prace związane z nowym okresem programowania Regionalnego Programu Operacyjnego 2021 – 2027.

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego

Plan został przyjęty uchwałą nr XLIV/667/18 Sejmiku Województwa Lubuskiego z dn. 23 kwietnia 2018 r. Dokument ten posiada charakter regionalny prowadzący politykę przestrzenną, która ma warunkować korzystne przemiany rozwoju gospodarczego, wzrost poziomu i jakości życia, konkurencyjności regionu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Plan jest zgodny z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju i stanowi ramy dla studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także określa uwarunkowania i kierunki rozwoju

województwa lubuskiego. W rozdziale 3 Strefa kulturowa i turystyka zwrócono uwagę na specyficzne zasoby dziedzictwa kulturowego charakteryzującego się przede wszystkim różnorodnością, przejawiająca się zróżnicowanym krajobrazem kulturowym pod względem form architektonicznych, stylowych i cech kulturowych. Lokalizacja na terenie przygranicznym i zmieniająca się na przestrzeni wieków przynależność państwowa, dzielnicowa oraz administracyjna, zdeterminowały charakter poszczególnych regionów.

Jak wskazuje program opieki nad zabytkami województwa lubuskiego na lata 2021 – 2024, województwo lubuskie zaliczane jest do obszarów zasobnych w substancję zabytkową, choć pod względem lokalizacji zabytków architektury województwo nie jest jednolite. Zabytki nieruchome wpisane do rejestru zabytków obejmują 4609 obiektów. Rejestr zabytków ruchomych prowadzony przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków zgodnie z danymi Narodowego Instytutu Dziedzictwa obejmuje łącznie 6 681. Rejestr zabytków archeologicznych obejmuje natomiast 549 obiektów.

Ważniejsze dokumenty na poziomie gmin powiatu świebodzińskiego.

Prace nad programem ujawniły braki w zakresie planowania na rzecz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na poziomie gmin powiatu świebodzińskiego. Żadna z gmin nie posiada obecnie aktualnego gminnego programu opieki nad zabytkami. Nieaktualny gminny program opieki nad zabytkami na lata 2017 – 2020 posiada tylko gmina Lubrza.

Warto jednak zwrócić uwagę, iż zagadnienia dotyczące ochrony i opieki nad zabytkami zostały uwzględnione w innych dokumentach programowych poszczególnych gmin. Są to następujące dokumenty strategiczne:

- gmina miejsko-wiejska Świebodzin: obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego; strategia rozwoju gminy Świebodzin 2030 (projekt); Gminna Ewidencja Zabytków Miasta i Gminy Świebodzin;
- gmina miejsko-wiejska Zbąszynek: obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego; strategia rozwoju gminy Zbąszynek 2020;
- gmina wiejska Lubrza: obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego; gminny program opieki nad zabytkami gminy Lubrza na lata 2017-2020; Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Lubrza;
- gmina wiejska Łagów: obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego;
- gmina wiejska Skąpe: obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego; Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Skąpe;
- gmina wiejska Szczaniec: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szczaniec; Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Szczaniec.

Analiza dokumentów na poziomie gmin powiatu świebodzińskiego wykazuje, że dziedzictwo kulturowe stanowi istotny składnik planowania wieloletniego, jednak szczegółowy zakres przewidywanych działań wykazuje braki w obrębie założeń szczegółowych, co w znacznej mierze spowodowane jest niskim poziomem przygotowania i realizacji programów opieki nad zabytkami oraz gminnych ewidencji zabytków. W wymiarze praktycznym stan ten określa np. wybiórczy charakter traktowania dziedzictwa kulturowego, który skupia się na obiektach najbardziej reprezentatywnych, a pomija obiekty mniej znane lub znaczące, ale istotne jako składniki w ujęciu całościowych ochrony i opieki nad zabytkami. Dotyczy to zwłaszcza zabudowy wiejskiej czy założeń przestrzennych.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje powiatowego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie powiatu (analiza dokumentów programowych)

Program opieki nad zabytkami powiatu świebodzińskiego pozostaje zgodny z głównymi kierunkami i celami wymienionych opracowań strategicznych. Powiat świebodziński dysponuje następującymi dokumentami o charakterze strategicznym:

- STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU Powiatu Świebodzińskiego jest dokumentem planistycznym, kreującym kierunki rozwoju powiatu i wyznaczającym jego cele. Priorytetowe cele i działania służyć mają realizacji optymalnego rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu,

poszanowania istniejących zasobów dziedzictwa kulturowego, dóbr przyrody i środowiska, oraz ich racjonalnemu wykorzystaniu biorąc pod uwagę dobro obecnych i przyszłych pokoleń. Opracowanie zawiera analizę SWOT, w której istniejące obszary o walorach turystyczno – krajobrazowych na terenie powiatu (m.in. Łagowski Park Krajobrazowy, Gryżyński Park Krajobrazowy) określa się w obrębie mocnych stron analizowanego obszaru. Do słabych stron należy zły stan parków wiejskich i przysiółkowych, fragmentaryczność miejscowych planów zagospodarowania

- PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO NA LATA 2017-2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2024 określa cele realizacji polityki powiatu świebodzińskiego w zakresie ochrony środowiska. Dokument w obrębie założeń i celów strategicznych uwzględnia pośród zagadnień związanych z ochroną przyrody także kwestie odnoszące się do środowiska kulturowego, w tym zagadnień krajobrazu, cech przestrzennych. Analiza SWOT w obrębie potencjalnych obszarów interwencji, pozostaje zbieżna w założeniach dotyczących dziedzictwa kulturowego z uwagami zawartymi w Strategii rozwoju powiatu świebodzińskiego. Uwagę zwraca obecność cennych zasobów dziedzictwa kulturowego jako potencjału powiatu przy niskim poziomie infrastruktury turystycznej i informacyjnej. Istotnym elementem Programu ochrony środowiska dla powiatu świebodzińskiego pozostaje zakres ochrony przyrody planowanej oraz krajobrazu kulturowego, mających istotne znaczenie w obrębie zasobów szerzej rozumianego dziedzictwa kulturowego.

5.2. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego powiatu świebodzińskiego

5.2.1. Cechy geograficzne i zarys historyczny

Powiat świebodziński w obecnych granicach utworzony został na mocy reformy administracyjnej kraju, wprowadzonej w życie z dniem 1 stycznia 1999 roku. Siedzibą powiatu jest miasto Świebodzin. W skład powiatu położonego województwie lubuskim wchodzi sześć gmin: Świebodzin i Zbąszynek – gminy miejsko – wiejskie; Lubrza, Łagów Skąpe, Szczaniec – gminy wiejskie.

Powiat zajmuje powierzchnię 938 km², posiada dwa miasta i 125 miejscowości na terenach wiejskich, zamieszkiwanych przez około 56 tys. ludności. W powiecie przeciętnie przypadają 62 osoby na 1 km². Tereny wiejskie należą do słabo zaludnionych – średnia gęstość zaludnienia na tych obszarach wynosi ok. 30 osób na 1 km².

Powiat Świebodzin położony jest w całości w dorzeczu Odry, na wododziale między rzeką Odrą i Wartą. Charakterystyczną cechą jest znaczna obfitość wód powierzchniowych. Do ważniejszych rzek należą: Pliszka (64 km), Paklica (60 km), Obra Leniwa (37 km), Ołobok (28 km). Największym jeziorem jest Jez. Niesłysz (Niesulickie) o powierzchni zwierciadła wody 486,2 ha i wysp 10,4 ha. Jezioro Niesłysz jest drugim co do wielkości jeziorem w województwie i jednocześnie najczystszy (I kl. czystości po względem fizykochemicznym i bakteriologicznym). Pozostałe jeziora to: Jez. Ciecz zwane Trześniowskim (185,7 ha), Jez. Łagowskie (82,4 ha), Jez. Paklicko Wielkie (196,0 ha), Jez. Wilkowskie (130,5 ha), Jez. Lubinieckie (79,4 ha).

Istotnym walorem powiatu są jego warunki przyrodnicze. Powiat leży na Pojezierzu Lubuskim, w granicach Pojezierza Łagowskiego i Równiny Torzymskiej. Posiada urozmaiconą rzeźbę terenu ukształtowaną przez działalność lodowca skandynawskiego i jego wód roztopowych. Różnorodność warunków naturalnych, dobry stan środowiska, czyste jeziora i lasy wpływają na atrakcyjność turystyczną powiatu.

Klimat powiatu należy do umiarkowanych, z przewagą wiatrów zachodnich, północno-zachodnich i północnych. Ze względu na wyższe położenie od otaczających ją pradolin posiada klimat nieco chłodniejszy. W zakresie klimatu lokalnego można wyróżnić klimat wysoczyzn i klimat rynien glacialnych. Na wysoczyznach występują korzystne warunki nasłonecznienia, szczególnie na stokach południowych. Dobre są również warunki przewietrzania terenu, co jest ważne dla istniejącego i planowanego budownictwa. Niekorzystny dla budownictwa osadniczego jest teren rynien ze względu na nadmierną wilgotność, dużą ilość mgieł i przymrozków, inwersje termiczne i dużą ilość dni mroźnych. Występują złe warunki przewietrzania, co powoduje kumulację zanieczyszczeń. Z tego punktu widzenia lokalizacja starego miasta w Świebodziźnie jest niekorzystna, gdyż znajduje się na dnie rynny.

Zasoby przyrodnicze powiatu podlegają różnym formom ochrony prawnej. Obszary prawnie chronione obejmują 21 527,6 ha, w tym 8 rezerwatów przyrody zajmujących obszar 145,7 ha, parki krajobrazowe zajmujące 3 500 ha i obszary chronionego krajobrazu zajmujące obszar 18 000 ha. Parki krajobrazowe obejmują znany Łagowski Park Krajobrazowy z 3 rezerwatami przyrody oraz Gryżyński Park Krajobrazowy (właściwie jego część w gminie Skąpe o pow. 95 ha obejmująca tereny leśne). Na terenie powiatu znajduje się ponadto 12 użytków ekologicznych oraz 51 pomników przyrody. Do najbardziej atrakcyjnych pomników przyrody należy rosnący nad Jeziorem Łagowskim tulipanowiec amerykański o obwodzie 384 cm i wysokości 27,5 m.

Najstarsze ślady osadnictwa słowiańskiego na terenie powiatu świebodzińskiego zostały odnotowane w Nowym Dworcu i datowane są na przełom VI i VII wieku. W późniejsze wieki przyniosły osadnictwo związane w kręgiem kultury merowińskiej i karolińskiej. Wśród nich można wymienić niewielkie kompleksy osadnicze w postaci umocnionych grodów w Grodziszczu, Myszęcinie, Skąpem czy również w granicach współczesnego Świebodzina. Ziemia świebodzińska leży na pograniczu należącym do państwa wczesnopiastowskiego oraz na przecięciu się szlaków handlowych prowadzących z północy na południe oraz z zachodu na wschód co uwidacznia się w ówczesnej sieci osadniczej. Rozrost terytorialny państwa Piastów doprowadził do zmniejszenia znaczenia lokalnych grodów na rzecz nieodległych ośrodków władzy w Krośnie Odrzańskim i Międzyrzeczu. Odbiło się to na rozwoju gospodarczym i osadniczym tego obszaru, który stał się raczej lokalnym elementem funkcjonowania handlowego czy produkcyjnego. Pewne ożywienie nastąpiło dopiero w II połowie XII wieku i związane jest ono z procesem kolonizacji wiejskiej. Powstało wtedy kilkadziesiąt osad tworzący już w miarę gęstą sieć osadniczą. Niekorzystnym czynnikiem rozwoju politycznego ziemi świebodzińskiej było zapoczątkowane w I połowie XII wieku rozbieżności dzielnicowe, które doprowadziło do stopniowego słabnięcia wpływów władców wielkopolskich na rzecz władców śląskich. Proces ten doprowadził do podziału, dotychczas jednolitego terytorium świebodzińskiego na dwie wyraźne strefy wpływów: północną – wielkopolską oraz południową – śląską. Z czasem wpływy śląskie zaczęły przeważać na terenie prawie całej ziemi świebodzińskiej, oprócz okolic Łagowa, który znajdował się w obszarze Marchii Brandenburskiej (linia Staropole-Gościkowo-Bukowiec). Pod koniec XIII wieku znaczna część własności ziemskiej znajdowała się w rękach śląskich rodów rycerskich, jednak istotnym właścicielem ziemskim stały się klasztory (cystersi z Paradyża i Obry oraz cysterki z Trzebnicy joannici w Łagowie). Zmianom własnościowym i politycznym towarzyszyła reorientacja szlaków komunikacyjno-handlowych na linii północ-południe (np. szlak głogowski), kolonizacja terenów nie zasiedlonych, częściowe wprowadzenie gospodarki czynszowej oraz przemiany prawne i kulturowe. O przekształceniu w kierunku głębszej feudalizacji, opartej na wzorcach zachodnich świadczą nowe siedziby własności rycerskiej jak np. Niesulice, Lubrza czy Wityń, datowane na przełom XIII i XIV wieku. Wieś XIV przyniósł trwałe włączenie znacznej części ziemi świebodzińskiej w skład księstwa głogowskiego co doprowadziło do sytuacji, w której stał się ona obszarem przygranicznym pomiędzy Polską, Brandenburgią i Śląskiem. Panowanie książąt głogowskich przyczyniło się do rozwoju gospodarczego i osadniczego, czego przykładem jest lokacja miejska Świebodzina, który w ten sposób zaczął osłabiać pobliskie ośrodki miejskie takie jak Lubrza czy Ołobok. Bezpotomna śmierć w 1476 r. księcia głogowskiego Henryka XI doprowadziła do konfliktu dynastycznego, który na kolejne dwieście pięćdziesiąt lat określił dzieje znacznej części ziemi świebodzińskiej. Spór, który wybuchł wtedy pomiędzy Janem II Żagańskim a elektorem brandenburskim Albrechtem Achillesem doprowadził do kilkuletniej wojny (1476-1479). Skutkiem wojny było podpisanie układu w Ołomuńcu pomiędzy królem Węgier Maciejem Korwinem a Brandenburgią, w którym Świebodzin z okolicznymi ziemiami miał przejść pod panowanie brandenburskie. Nie został on w całości zrealizowany, gdyż Jan II Żagański wywalczył pozostawienie obszaru świebodzińskiego w granicach księstwa głogowskiego, co zostało uprawomocnione podpisaniem w 1482 r. układu w Kamieniu Żabkowickim. W ten sposób powstała tzw. enklawa świebodzińska, oddzielona od ziem księstwa głogowskiego terenami brandenburskimi (Sulechów, Krosno Odrzańskie). W 1489 r. na mocy układu w Wiedniu Maciej Korwin wymusił na Janie II Żagańskim zrzeczenie się swoich praw do księstwa głogowskiego co doprowadziło do włączenia tego organizmu państwowego do Królestwa Czech. Od tego czasu również enklawa świebodzińska znalazła się w obrębie korony czeskiej.

Stan ten nie trwał długo. Wieś XVI przyniósł znacznej części ziemi świebodzińskiej dwa bardzo ważne wydarzenia. Z jednej strony pojawiło się nowe wyznanie – protestantyzm, a z drugiej strony enklawa

świebodzińska stała się częścią imperium Habsburgów. Wystąpienie Marcin Lutra i działalność późniejszych reformatorów religijnych bardzo szybko zostało przyjęte przez znaczną grupę miejscowej ludności jako ich własne wyznanie. W ten sposób w I poł. XVI wieku luteranie i kalwini stanowili już większość mieszkańców enklawy świebodzińskiej i ziem brandenburskich. Nieco wcześniej natomiast, bo po roku 1526 enklawa świebodzińska, tak jak i całość ziem księstwa głogowskiego i Śląska została włączona, po bezpotomnej śmierci króla Czech Ludwika II Jagiellończyka, w skład państwa Habsburgów. Doprowadziło to w następnym stuleciu do wciągnięcia tym ziem w wir wydarzeń wojny trzydziestoletniej (1618-1648), która bardzo silnie odbiła się na dalszym rozwoju enklawy świebodzińskiej. Rozwijające się tutaj wcześniej rzemiosło, a szczególnie sukiennictwo, poniosło olbrzymie straty w wyniku przeciągających się działań wojennych, rekwizycji i stacjonowania wojsk katolickich jak i protestanckich. Doprowadziło to wręcz do upadku produkcji i emigracji rzemieślników na ziemie pobliskiej Rzeczypospolitej. Pokój westfalski podpisany w 1648 r. unormował sytuację na tych terenach, wprowadzając przymusową rekatalizację ziem należących do państwa Habsburgów. Ten stan rzeczy istniał do momentu przejścia enklawy świebodzińskiej przez Królestwo Prus, co miało miejsce w 1742 r. w wyniku I wojny śląskiej, w której Austria została zmuszona do uznania władzy Fryderyka II Wielkiego nad Śląskiem. Wiek XVIII stał się okresem w którym ziemie obecnego powiatu świebodzińskiego znalazły się w granicach jednego tworu politycznego jakim było Królestwo Prus. Przyczyniło się to do ujednolicenia systemów politycznych, prawnych gospodarczych, co dało możliwości większego rozwoju. Szczególnie dynamicznie ziemia świebodzińska rozwijała się w okresie XIX wieku, co można łączyć z procesem zjednoczenia Niemiec pod berłem Prus. Świebodziń i okoliczne miejscowości skorzystał na powstaniu Cesarstwa Niemieckiego (1871). Rozwijał się wtedy dynamicznie przemysł sukienniczy i maszynowy oraz wydobywczy (kopalnie węgla brunatnego), powstawały tu również liczne cegielnie i gorzelnie. Wśród świebodzińskich przedsiębiorców można wymienić m.in. rodzinę Marggraff, rodzinę Rimpler, Juliusa Balcke czy rodzinę Rendler. Miasto stało się liczącym się ośrodkiem przemysłowym tego regionu Niemiec, również dzięki budowie linii kolejowych, a w szczególności linii łączącej Berlin z Poznaniem.

I wojna światowa nie dotknęła bezpośrednio powiatu świebodzińskiego. Mimo to w miarę przedłużania się działań wojennych miejscowa ludność, zaczęła, tak jak w całym kraju, coraz bardziej odczuwać ich skutki. Wielu mężczyzn zginęło na frontach wojennych, wielu odniosło rany. Działania wojenne spowodowały również pogorszenie się warunków życia ludności, wprowadzono racjonowanie produktów, które stawały się deficytowe, m.in. żywności, nafty. I wojna światowa zakończyła się w 1918 r. klęską i upadkiem Cesarstwa Niemieckiego.

Klęska wojenna Niemiec skutkowałą kryzysem gospodarczym, chaosem politycznym i wzrostem wpływów ugrupowań totalitarnych – nazistów i komunistów. Obszary wschodnie Niemiec zostały szczególnie dotknięte problemami społecznymi i gospodarczymi, co wynikało m.in. z postanowień traktatu wersalskiego i wynikającymi zmianami granic. Po dojściu do władzy NSDAP w 1933 r. rozpoczęła się remilitaryzacja Niemiec. Na terenie powiatu świebodzińskiego rozpoczęto wznoszenie obiektów wchodzących w skład systemu umocnień Festungsfront im Oder-Warthe Bogen, nazywanego potocznie Międzyrzeckim Rejonem Umocnionym (MRU). Oprócz obiektów bojowych wzniesiono również obiekty koszarowe (Cibórz), hydrotechniczne (kanały, zapory i jazy) i komunikacyjne. II wojna światowa przestawiła lokalną gospodarkę na tory produkcji wojennej. Powstała sieć obozów pracy w których zostali umieszczeni jeńcy wojenni oraz przymusowi robotnicy m.in. z Francji, Polski i terenów ZSRR, a których zatrudniano w miejscowych zakładach przemysłowych, transporcie, rolnictwie i budownictwie (m.in. budowa autostrady Frankfurt nad Odrą – Poznań w latach 1940-1942). W 1945 r. teren powiatu świebodzińskiego nie został poważnie zniszczony wyniku działań wojennych. Częściowej dewastacji uległa struktura komunikacyjna i przemysłowa, w znacznej mierze w wyniku działań okupacyjnych wojsk radzieckich.

Przejęcie władzy z rąk administracji radzieckiej na terenie powiatu świebodzińskiego przez administrację polską następowało etapami w latach 1945-1946. Obszar powiatu świebodzińskiego w został objęty osiedlaniem ludności polskiej przybyłej z terenów Wielkopolski, centralnej Polski jak również przesiedleńców z ziem zachodniej Białorusi i Ukrainy jak i Wileńszczyzny, które pozostały w granicach ZSRR. Wiązało się to powołaniem lokalnych struktur władzy państwowej, jak również z powstawaniem różnych organizacji społecznych, gospodarczych i kulturalnych. Często organizowano wszystko od podstaw, borykając się z trudnościami materialnymi jak i personalnymi. Początkowo

powiat świebodziński wchodził w skład województwa poznańskiego, a od czerwca 1950 r. stał się częścią nowoutworzonego województwa zielonogórskiego. Początkowo powiat świebodziński obejmował 13 gmin i ten stan, z niewielkimi zmianami istniał do 1954 r. wtedy to likwidacji uległy gminy, a w ich miejsce wprowadzono gromady, których na początku było 16, a w późniejszych latach zlikwidowano ich sześć. W 1975 r. w wyniku reformy administracyjnej likwidacji uległy natomiast powiaty w tym świebodziński, a powróciły gminy. Na terenie ówczesnego powiatu świebodzińskiego powstało pięć gmin: Łagów, Lubrza, Skąpe, Szczaniec i Świebodzin. Taki stan utrzymał się do 1999 r. w którym utworzono nowy powiat świebodziński, powiększony o gminę Zbąszynek.

W 1945 r. nastąpił upadek całego przemysłu na terenie powiatu świebodzińskiego. Większość zakładów została zajęta przez wojska radzieckie i w bardzo szybkim tempie, w większości wypadków zdemontowana i wywieziona do ZSRR lub zniszczona na miejscu. Ocenia się, że stopień zniszczenia przemysłu w 1945 r. mógł wynieść nawet 75%. Z tego m.in. powodu nie odbudowano większości starych gałęzi produkcji przemysłowej z powodu braku maszyn i urządzeń jak i fachowej siły roboczej. Najszybciej pracę rozpoczęły zakłady z branży rolnej i leśnej takie jak młyny, mleczarnie czy tartaki. W 1946 r. powstała w Świebodzińcu Państwowa Fabryka Mebli Stylowych (późniejsze Lubuskie Fabryki Mebli), która stała się największym w tym momencie zakładem przemysłowym w Świebodzińcu i okolicach. Drugim co do znaczenia zakładem przemysłowym były Lubuskie Zakłady Termotechniczne „Elterma” (obecnie SECO/WARWICK), powstałe w 1951 r. zapoczątkowały one istniejącą do dzisiaj branżę produkcji mechanicznej ze specjalizacją w wytwarzaniu urządzeń to obróbki cieplnej. Jednak podstawą istnienia gmin wchodzących w skład powiatu świebodzińskiego było rolnictwo. Część ziem znalazła się w rękach indywidualnych rolników, jednak spora ilość gruntów poniemieckich nie została zagospodarowana. Z tego powodu w 1946 r. powstał Świebodziński Kombinat Rolny, który stał się wkrótce jednym z największych w kraju, a w jego skład wchodziło piętnaście gospodarstw produkcyjnych znajdujących się na terenie całego powiatu. Jedynym nawiązaniem do tradycji produkcji przemysłowej sprzed 1945 r. było powstanie w 1970 r. Zakładów Odzieżowych „Romeo” (późniejsze Zakłady Odzieżowe „Parys”).

5.2.2. Krajobraz kulturowy

Krajobraz kulturowy w rozumieniu Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (art. 3 pkt. 14) to przestrzeń historycznie ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych i działalności człowieka, zawierająca elementy przyrodnicze i wytwory cywilizacji.

Krajobraz kulturowy powiatu świebodzińskiego łączy w sobie cechy charakterystyczne dla minionych epok historycznych, odzwierciedlając procesy przemian krajobrazu pierwotnego i naturalnego. Do najbardziej czytelnych elementów należą zespoły osadnicze oparte o układy urbanistyczne w postaci zespołów miejskich oraz układy ruralistyczne obejmujące osadnictwo wiejskie. Ta druga grupa obiektów jest reprezentowana przez osady średniowieczne, które obejmują trzon istniejących obecnie wsi na terenie powiatu oraz osady nowożytne, związane z późniejszym osadnictwem. Najbardziej reprezentatywnym przykładem układu miejskiego pozostaje Świebodzin, który zachował swoje pierwotne cechy przestrzenne. Zasadniczym elementem tego układu pozostaje zabudowa rynkowa w postaci architektury mieszkalnej oraz użyteczności publicznej z dominantą w postaci kościoła p.w. św. Michała Archaniola i ratusza miejskiego oraz ciągi komunikacyjne. Układ Świebodzina odzwierciedla cechy przestrzenne miast lokowanych w okresie średniowiecznym. Podobne elementy miejskich układów przestrzennych zachowały się w innych miejscowościach na terenie powiatu, jak Ołobok, Lubrza, Łagów. Osobnym układem urbanistycznym miejskim jest Zbąszynek jako przykład XX-wiecznych tego typu rozwiązań.

Elementy układów ruralistycznych odzwierciedlają zachowane układy wiejskie z dominacją zwartych układów średniowiecznych. Ich cechą charakterystyczną pozostaje zwarta zabudowa w obrębie większych osad najczęściej ulicówek, których współczesne cechy zachowały się jedynie fragmentarycznie. Charakterystycznym elementem układów ruralistycznych pozostają dominanty w postaci obiektów sakralnych, dawne zespoły pałacowo-parkowe. Najcenniejszymi zespołami o znacznym stopniu zachowania wartościowej struktury są zespoły w Lubinicku, Ojerczycach, Rosinie, Szczaniecu, Toporowie, Mostkach i Chociulach. Cechą tego osadnictwa była charakterystyczna zabudowa zagrodowa, ustawiana szczytowo lub frontowo, z ceglanymi elewacjami, która obecnie w

dużym stopniu pozostaje zdegradowana. Analiza zachowanych układów przestrzennych na terenie powiatu odzwierciedla typowe cechy osadnicze w Europie Środkowej.

Bardzo istotnym elementem krajobrazu kulturowego są obiekty związane z infrastrukturą wchodzącą w skład Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, które obejmują schrony bojowe i bierne, podziemne ciągi komunikacyjne, umocnienia polowe, a także urządzenia hydrotechniczne w postaci jazów, zapór i kanałów fortecznych i mostów. Stanowią one unikalny na skalę światową przykład budownictwa militarnego z istotnym wykorzystaniem krajobrazu naturalnego. Najbardziej rozbudowanym obszarem jest centralny odcinek MRU znajdujący się na terenie gminy Lubrza.

Po II wojnie światowej wymiana ludności na tym obszarze zmieniła jego cechy gospodarczo – kulturowe. W efekcie charakterystycznym elementem krajobrazu pozostają liczne przykłady określane współcześnie mianem „niemieckiego dziedzictwa kulturowego”, do którego zaliczyć można niemal wszystkie składowe krajobrazu: architekturę, sieć drożną i kolejową, dawne cmentarze ewangelickie, zabudowę zespołów pałacowych i folwarcznych.

Wszystkie wymienione uwarunkowanie są współcześnie istotnym czynnikiem określającym stosunek do lokalnego dziedzictwa kulturowego będącego elementem sukcesji powstałej na skutek zmian terytorialnych w 1945 r.

Krajobraz powiatu posiada duże wartości kulturowe i historyczne, a także estetyczne. Ze względu na jego unikatowość należy dążyć do jego zachowania w jak największym stopniu poprzez takie działania jak:

- w obszarach wiejskich: lokalizowanie nowej zabudowy w miejscach dawnych siedlisk z zachowaniem ich historycznych układów, gabaryty nowej zabudowy powinny być zbliżone do sąsiedniej historycznej zabudowy, a jej stylistyka architektoniczna powinna być współczesna; należy przeciwdziałać powstawaniu zwartej zabudowy; przy wprowadzaniu nasadzeń należy stosować gatunki rodzime, nasadzenia powinny powstać w formie sadów, ogrodów przydomowych i szpalerów wzdłuż dróg; uzupełnianie historycznej zieleni przy drogach, ogrodach, cmentarzach, zgodnie z występującymi tam gatunkami;
- w miastach: dążenie do zachowania i konserwacji zabytkowej substancji; zachowanie zabytkowych układów i kompozycji przestrzennych (nie należy wprowadzać zabudowy w miejscu jej tradycyjnego braku – na historycznych placach, w parkach, skwerach, ogrodach itp.); dostosowanie nowej zabudowy pod względem charakteru i skali do istniejącej zabudowy historycznej; ograniczenie nośników reklamowych i informacji wizualnej, również w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych.

5.2.3. Zabytki nieruchome

Zgodnie z art. 6. 1. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami: ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Zabytki nieruchome na terenie powiatu świebodzińskiego obejmują zróżnicowane pod względem funkcyjnym przykłady architektury reprezentującej niemal wszystkie minione epoki artystyczne.

Do najcenniejszych zabytków powiatu należą obiekty Centralnego i Południowego Odcinka Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego, zamek joannitów w Łagowie, kościół Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Pałcku, zespół kościelno-klasztorny opactwa cysterskiego w Gościkowie-Paradyżu, kościół p.w. św. Michała Archaniola w Świebodziźnie, kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Chlastawie, a także zespoły urbanistyczne w Świebodziźnie i Łagowie.

Międzyrzecki Rejon Umocniony, MRU (niem. Ostwall albo Festungsfront im Oder-Warthe Bogen (FFOWB lub OWB) - co przetłumaczyć można jako: Umocniony Łuk Odry i Warty lub Front Ufortyfikowany Łuku Odry-Warty) jest systemem umocnień stworzonym przez Niemców w latach 1934–1944 dla ochrony wschodniej granicy Rzeszy.

MRU składa się z trzech odcinków różniących się pod względem charakterystyki geograficznej otoczenia i nasyceniem obiektami fortyfikacyjnymi. Odcinek północny opiera się o rzekę Wartę pod Gorzowem Wielkopolskim, gdzie styka się z południową flanką Wału Pomorskiego i kończy w okolicach miejscowości Kursko i Pieski. Odcinek centralny, najsilniej ufortyfikowany, ciągnie się od Kurska przez Kęszycę, Pniewo do Boryszyna. Odcinek południowy od Lubrzy do Odry łączy umocnienia MRU z Linia Środkowej Odry.

Obiekty w centralnej części ciągłego Frontu Ufortyfikowanego miały być połączone ze sobą nie tylko w ramach grup warownych, ale również pomiędzy grupami ciągnąć się miała podziemna droga rokadowa, tzw. Główna Droga Ruchu. W przypadku realizacji całości założenia byłaby to najpotężniejsza i najnowocześniejsza linia umocniona świata.

Odcinki północny i południowy miały opierać się o przeszkody wodne. Dla ich maksymalnego wykorzystania zbudowano szereg obiektów hydrotechnicznych. Oprócz kilku grup warownych nie zrealizowano planowanych kompleksów podziemnych.

Do 1938 wykonano większą część głównego systemu podziemnego na centralnym odcinku i system zapór hydrotechnicznych na północy i południu. Szkielet fortyfikacji stanowiły 83 schrony, obdarzone propagandową nazwą Panzerwerków, o standardzie „B” i „B1”. Zaawansowane były prace nad jednym kompleksem schronu o odporności „A” (A-8) oraz baterią pancerną nr 5.

W maju 1938 r. budowę umocnień wstrzymano na rozkaz Hitlera, który kilkakrotnie wizytował budowę MRU i był niezadowolony z postępu prac. Fortyfikacji nigdy nie zrealizowano zgodnie z pierwotnymi planami. W ramach doprowadzenia do gotowości bojowej uzupełniono pozycje o kilkanaście schronów o odporności „B1”. Od 1943 r. podziemia centralnego odcinka O.W.B. wykorzystywane były jako podziemna fabryka. Montowano tutaj silniki lotnicze. W połowie 1944 r. przystąpiono do przygotowania umocnień do obrony. W pierwszej kolejności wzniesiono fortyfikacje polowe oraz lekkie schrony typu Ringstand 58c, których zbudowano 200-300. Zabrakło czasu na podjęcie na nowo rozbudowy pozycji o cięższe schrony.

W styczniu 1945 r. umocnienia były obsadzone przez bardzo nieliczne załogi. Mimo dobrego wyposażenia schronów, brak broni przeciwpancernej i ogólna dezorientacja panująca w szeregach niemieckich po rozpoczęciu styczniowej ofensywy wojsk radzieckich zadecydowały o względnie szybkim przełamaniu pozycji. Spowodowało to, że większość obiektów nie uległa zniszczeniu i zachowała się w bardzo dobrym stanie.

Po wojnie fortyfikacje zajmowały przejściowo wojska radzieckie i polskie. Wiele obiektów zostało wtedy wysadzonych dla pozyskania materiału, przede wszystkim cennej stali pancernej. Następnie opuszczone stały się celem szabrowników. Obecnie większość obiektów jest opuszczona i niezabezpieczona, ulega powolnej degradacji. Ciągłe w użyciu są niektóre obiekty hydrotechniczne i mostowe jak np. mosty przesuwne czy jazy na rzece Ołobok.

Zamek warowny zakonu joannitów w Łagowie wraz z systemem obwarowań, malowniczo położony pomiędzy dwoma jeziorami, stanowi jedno z najcenniejszych średniowiecznych założeń w regionie. Zamek został wybudowany po 1350 r. przez zakon joannitów na sztucznie usypanym wzniesieniu, w przesmyku pomiędzy jeziorami Trześniowskim i Łagowski. Było to założenie o planie czworokąta, otoczone murem. W zachodniej części mieściła się część mieszkalna, a w pł.-wsch. narożniku wieża. Wzgórze zamkowe otoczone było dodatkową linią murów z półokrągłymi, małymi bastcjami, o funkcji nie tylko obronnej, ale też oporowej. Na XVI stulecie datuje się basztę bramną oraz skrzydło północne. W trakcie wojny trzydziestoletniej zamek, opanowany przez Szwedów, oblegały wojska brandenburskie. Wojenne zniszczenia odbudowano, dostawiając skrzydło południowe i nadając budynkowi, z wyjątkiem wieży, formę barokową. W 1712 r. wzniesiono skrzydło wschodnie, zamykając dziedziniec. Następnie, w 1734 r. powstała 22 metrowa szyja wejściowa. Po kasacji zakonu, w 1810 r. dobra joannitów przeszły na własność państwa pruskiego. Zamek przejęli prywatni właściciele, których do 1945 r. było kilku, m.in. gen. F. von Zastrow, von Puechler-Limburg. Po II wojnie światowej zamek pełnił funkcję Domu Pracy Twórczej, a po generalnym remoncie w latach 1966-1971 został przystosowany na hotel, który działa do dziś.

Zamek joannitów w Łagowie

Kościół Zwiastowania Najświętszej Marii Panny w Pałcku. Barokową świątynię, zbudowaną w latach 1732–1735, ufundował właściciel tutejszych dóbr – Andreas von Stosch. Z około połowy XIX wieku pochodzi wystrój elewacji centralnej części budowli, zdradzający pokrewieństwo ze szkołą Karola F. Schinkla. W tym samym czasie dostawiona została zakrystia, a wewnątrz opięte balkonami. Do 1945 r. kościół był ewangelicki. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku i w 2004 roku przeprowadzono remonty. Jest orientowany, murowany, założony na planie oktagonalnym, z wieżą przy boku zachodnim i zakrystią przy wschodnim. Do boków wieży przylegają czteroboczne lokalności pomyślane, jako mauzolea. Korpus nakryty jest dachem wielospadowym, parterowe kaplice przy wieży mansardowymi. Wnętrze opięte w pięciu bokach emporami, przekryte jest stropem, kruchta pod wieżą sklepieniem krzyżowym o ściętych szwach, kaplice-mauzolea: północna krzyżowym, południowa kolebkowym z lunetami. Cenniejsze elementy wyposażenia, to barokowy ołtarz główny i trzy marmurowe sarkofagowi członków rodziny von Stosch. Wejście zostało ujęte barokowym portalem w formie flankujących pilastrów z impostami, wspierających profilowany, wygięty w górę gzyms, zwieńczony kartuszem herbowym fundatora.

Zespół kościelno-klasztorny opactwa cysterskiego w Gościkowie-Paradyżu

Zespół kościelno-klasztorny opactwa cysterskiego w Gościkowie-Paradyżu został ufundowany w 1230 r. przez wojewodę poznańskiego Mikołaja Bronisza herbu Wieniawa. Zakonnicy nazwali nową siedzibę *Paradisus Matris Dei/Paradisus Beatae Mariae Virginis*, od czego pochodzi polska nazwa „Paradyż”, którą odąd określano klasztor i wieś (po 1945 r. powróciła nazwa Gościkowo używana na potrzeby administracyjne, Paradyż pozostaje nazwą zwyczajową dla opactwa). Klasztor otrzymał znaczne przywileje i darowizny rycerskie, książęce i królewskie, dzięki czemu nastąpił jego szybki rozwój gospodarczy.

Budowę świątyni rozpoczęto pod koniec XIII w. Kościół wzniesiono w stylu gotyckim, na planie krzyża, jednak po ukończeniu budowy naw i części transeptu, w wyniku problemów konstrukcyjnych, świątynię skrócono zamurując wschodnie arkady międzynawowe. Wiek XV był okresem rozwoju kulturalnego i intelektualnego opactwa. Działał tu wówczas Jakub z Paradyża, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego, zwolennik reformy zakonu i Kościoła, autor kilkudziesięciu prac z zakresu mistyki i ascetyki o europejskiej sławie. Jego inicjatywie należy przypisać m. in. papieski nakaz kształcenia cystersów z obszaru Polski na Akademii Krakowskiej. Po 1580 r. klasztor wszedł w skład polskiej prowincji cystersów. Podczas wojny trzydziestoletniej opactwo najeżdżały wojska brandenburskie i szwedzkie. Zniszczeń dopełniły pożary w 1633 r. i w 1722 r. Gruntowną przebudowę założenia rozpoczęto w poł. XVIII w. wg koncepcji budowniczego królewskiego - Karola Martina Frantza. Dobudowano wówczas dwie wieże do fasady, nowe skrzydła klasztorne, wymieniono wyposażenie kościoła, całości nadano wystrój późnobarokowy i wczesnoklasycystyczny. Po II rozbiorze Polski własność opactwa weszła w skład zaboru pruskiego. Kasaty dokonano w 1810 r., całkowitej likwidacji - 1834 r., a w 1836 r. w Paradyżu ulokowano Królewskie Seminarium Nauczycielskie. Elementy ruchome wyposażenia uległy rozproszeniu na obszarze archidiecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej, a bogatą bibliotekę wywieziono do Warszawy i Berlina. Funkcje edukacyjne mieści klasztor aż do chwili obecnej. W 1947 r. budynki opactwa przejęli Salezjanie, a od 1956 r. w murach klasztoru rozpoczął działalność Wydział Filozoficzny Gorzowskiego Diecezjalnego Seminarium Duchowego. Od reorganizacji diecezji w 1992 r. nosi on nazwę Wyższego Seminarium Duchowego

Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Od 2020 roku zostało ono przeniesione do Gorzowa Wielkopolskiego.

Klasztor położony jest na północnym brzegu rzeki Paklicy, przy drodze łączącej Międzyrzecz ze Świebodzinem. W skład zespołu wchodzi obiekty wzniesione z cegły i kamienia: kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Biskupa Marcina, budynek klasztorny oraz ogrody.

Obecny kształt kościoła i klasztoru jest wynikiem późnobarokowej przebudowy opartej na pierwotnym założeniu przestrzennym. Orientowany kościół jest bazyliką o tzw. systemie wiązanym. Składa się z czteroprzęsłowego korpusu, zamkniętego prosto prezbiterium z ambitem oraz trzech kaplic na planie koła: dwóch od północnej strony kościoła, jednej - od wschodu. Elewacja zachodnia jest dwuwieżowa, wieże - zwieńczone barokowymi hełmami. Wnętrze budowli przekryte zostało sklepieniem krzyżowo-żebrowym (ostatnie przęsło od zachodu przykryte drewnianym pseudosklepieniem, oryginalne zawaliło się w XVIII w.), a nawy oddzielone są arkadami wspartymi na filarach. Wyposażenie kościoła stanowią barokowe ołtarze i klasycystyczne stalle. Wybitną wartość artystyczną prezentuje ołtarz główny z 1739 r. zajmujący całą ścianę prezbiterium, autorstwa saksońskich rzeźbiarzy - Johanna Caspara i synów: Johanna Wilhelma i Christopha Hennevoegelów z centralnym obrazem pędzla Feliksa Antona Schefflera.

Od strony południowej i południowo-wschodniej do kościoła przylegają dwukondygnacyjne skrzydła klasztorne skupione wokół dwóch wirydarzy. Naroża skrzydeł akcentują trzy wieże w formie baszt nakrytych dzwonkowatymi hełmami.

Kościół p.w. św. Michała Archaniola w Świebodzinie

Kościół p.w. św. Michała Archaniola w Świebodzinie to najcenniejszy zabytek powiatu, reprezentacyjny przykład gotyckiego kościoła farnego w regionie. Po raz pierwszy kościół był wzmiankowany w 1311 r.. Wówczas był on p.w. śś. Piotra i Pawła. Przyjmuje się, że wcześniej, do II. połowy XIII wieku funkcjonowała drewniana świątynia p.w. św. Piotra. Następnie wzniesiono murowany kościół, na temat którego nie ma pewnych informacji. Od połowy XV wieku kościół był p.w. św. Michała. W II. połowie lub pod koniec XV stulecia wzniesiono obecną świątynię. Była to

trójnawowa budowla halowa o pięciobocznie zamkniętym prezbiterium z obejściem, z wieżą od zachodu, nakryta sklepieniem sieciowym. W wielkim pożarze miasta w 1541 r. kościół został mocno zniszczony. W wyniku odbudowy ukończonej w 1555., prowadzonej przez Georga Jakuba Curtia i Tomasza Heintzia, kościół powiększono o czwartą nawę od północy oraz o rząd kaplic z emporą od południa. W 1570 r. kościół został przejęty przez luteranów i był przez nich użytkowany z przerwami do 1651 r. W XVI i XVII stuleciu świątynia była wielokrotnie remontowana. W I połowie XIX wieku rozebrano wieżę, ponieważ groziła zawaleniem. W latach 1850-1858 miały miejsce gruntowne prace remontowo-renowacyjne. Wówczas przebudowano w stylu neogotyckim zachodnią elewację - dostawiono arkadową kruchtę, a w szczycie umieszczono wielki ślepy maswerk, flankowany strzelistymi wieżyczkami. Autorem projektu był wrocławski architekt Alexis Langer. Późniejsze remonty nie wpłynęły na formę i bryłę budowli.

Kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Chlastawie należy do niewielkiej grupy tzw. kościołów granicznych (Grenzkirchen) przeznaczonych dla prześladowanych protestantów ze Śląska. Razem z dzwonnica tworzą cenny przykład siedemnastowiecznego zespołu sakralnego. Kościół został wzniesiony w 1637 r. z fundacji Radislaus Miesitschka i jego żony Małgorzaty z Brudzewskich na miejscu wcześniejszej świątyni, która spłonęła w 1635 r. W pierwszym okresie był tzw. kościołem granicznym, służącym między innymi prześladowanym protestantom ze Śląska. Po najeździe szwedzkim, kiedy świątynię spalowano i częściowo zniszczono, doszło do jej ponownej konsekracji w 1663 roku. Zakupiono wówczas nową chrzcielnicę oraz dzwony. Z 1680 r. pochodzą bogate polichromie, którymi ozdobiono wnętrze, w tym łóżę kolatorską Jana Ernesta Miesitschka i jego żony Barbary Małgorzaty. Z ich fundacji w 1690 r. wzniesiono drewnianą dzwonnica, a w 1692 roku zakrytą przy prezbiterium. Pod koniec XIX wieku obszar parafii znacznie się zmniejszył, a kościół popadł w ruinę. Na początku XX wieku zrezygnowano z wcześniejszych planów rozbiórki świątyni i dzięki inicjatywie ówczesnego właściciela wsi Seweryna Zakrzewskiego oraz konserwatora prowincji poznańskiej Kämmera, poddano ją remontowi i konserwacji. Prawdopodobnie wtedy dotychczasową konstrukcję zrębową zastąpiono konstrukcją szkieletową z wypełnieniem z gliny i cegły. Budowlę podwyższono o około 0,5 m i dostawiono do niej wieżę. Konserwację polichromii przeprowadził prof. Kutschmann z Berlina. Po II wojnie światowej kościół przeszedł w ręce katolików, został poświęcony 8 września 1957 r. W 1954 roku przeprowadzono konserwację malowideł ściennych, w latach 1956-58 dach pokryto gontem, w latach 1982-86 wymieniono gont i zakupiono nowy ołtarz posoborowy, w latach 90. XX w. przeprowadzono konserwację witraży i polichromii a także remont wieży.

Wśród obiektów zabytkowych o najwyższym znaczeniu stosunkowo licznie występują zespoły dworskie obejmujące obiekty rezydencjonalne, gospodarcze oraz zespoły ogrodowe i parkowe. Do tego typu zabytków możemy zaliczyć pałace i parki oraz zespoły pałacowo-parkowo-folwarczne w Niekarzynie, Ojerczycach, Przełazach, Chociulach, Dąbrówce Wielkopolskiej, Lubinicku, Rosinie, Mostach czy w Zawiszy.

Do najczęściej występujących należy zaliczyć przykłady zabudowy mieszkalnej w postaci domów wielorodzinnych i usługowych w formie kamienic – są to przede wszystkim przykłady ze Świebodzina czy Zbąszynka, ponadto liczne domy w miejscowościach powiatu, reprezentujące najczęściej budownictwo mieszkalne lub gospodarcze przełomu XIX i XX wieku.

Do zabytków nieruchomych posiadających istotne znaczenie należą cmentarze, które są obecne we wszystkich miejscowościach. Teren powiatu świebodzińskiego pozostaje zasobny w liczne przykłady dawnych cmentarzy ewangelickich, stanowiących bardzo często otoczenie obiektów sakralnych. Obiekty te łączą w sobie bardzo często elementy zabytkowej planowanej zieleni, ponadto obiekty ruchome w postaci licznych z tego okresu płyt nagrobnych. Cmentarze łącząc w sobie szczególne cechy określające zarówno warstwę materialną, jak też niematerialną wpisują się w cechy przestrzenne i krajobrazowe miejscowości na terenie powiatu i podlegają szczególnej ochronie.

Zabytki techniki z terenu powiatu są świadectwem rozwoju technologicznego społeczeństwa. Należy tu wskazać przede wszystkim liczne zabytki kolejowe w miejscowościach, gdzie takie szlaki przebiegały lub przebiegały. Ponadto cennym przykładem zabudowy fabrycznej z początku XX wieku są dawne zakłady sukiennicze rodziny Rimpler (obecnie warsztaty Powiatowego Zespołu Szkół w Świebodzinie). Należy także wskazać na liczne pozostałości obiektów technicznych w obrębie folwarków, wreszcie takie obiekty jak dawne urządzenia komunalne w postaci wież ciśnień itp.

5.2.4. Zabytki ruchome

Zgodnie z art. 6.1. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytki ruchome podlegające ochronie to w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r., poz. 642 i 908, z 2013 r., poz. 829 oraz z 2017 r., poz. 60 i 1086),
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Z uwagi na stan zachowania zabytków w ogóle na terenie powiatu świebodzińskiego, straty wojenne i powojenne rozproszenia oraz brak zorganizowanych kolekcji muzealnych, obiekty o charakterze ruchomym stanowią przede wszystkim przedmioty wyposażenia obiektów sakralnych. Obecnie poza nielicznymi przykładami niemal nie zachowały się obiekty ruchome z dawnych zespołów pałacowych. Wśród wyposażenia obiektów sakralnych znajdują się zróżnicowane obiekty, przy czym rejestr zabytków nie odzwierciedla wszystkich, które określają zasób zabytkowych ruchomości na terenie powiatu. Do najważniejszych należy zaliczyć przede wszystkim wyposażenie ruchome obiektów w Świebodzinie, Gościkowie, Jordanowie. Cenne zabytki znajdują się w takich miejscowościach jak Kosieczyn, Kręcko, Radoszyn czy Rusinów.

Kościół filialny pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Węgrzynicach

5.2.5. Zabytki archeologiczne

Zgodnie z art. 6.1. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zabytki archeologiczne podlegające ochronie to w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Stanowiska archeologiczne są ważnym elementem krajobrazu kulturowego i stanowią podstawę wiedzy o najdawniejszych dziejach rejonu. Środowisko kulturowe powiatu zawiera zewidencjonowane stanowiska archeologiczne datowane od epoki pradziejowej do epoki nowożytnej. Stanowiska ewidencjonowano m. in. w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Ewidencja stanowisk archeologicznych nie jest jednak zbiorem zamkniętym i nie można wykluczyć, że w wyniku dalszej weryfikacji lub prowadzonych prac ziemnych uda się zidentyfikować nowe ślady osadnicze.

W powiecie świebodzińskim znajduje się 19 stanowisk archeologicznych rejestrowych. Wśród stanowisk rejestrowych część stanowią obiekty uznane za szczególnie cenne jak np. grodzisko w Grodziszczu związane jest z osadnictwem z okresu wczesnego średniowiecza, grodzisko z okresu wczesnego i późnego średniowiecza w Niesulicach czy cmentarzysko kultury wielbarskiej w Jordanowie.

Najliczniejszą grupę stanowisk zarejestrowanych reprezentują grodziska, (m.in. w Łagowie, Nowym Dworcu, Lubrzy, Wilenku, Świebodzinie i Myszczynie).

5.2.6. Zabytki w zbiorach muzealnych i innych

Na terenie powiatu świebodzińskiego funkcjonuje zorganizowana placówka muzealna - Muzeum Regionalne w Świebodzinie. Muzeum jest gminną jednostką organizacyjną. Zbiory Muzeum mają charakter regionalny. Większość eksponatów zgromadzonych w Muzeum jest związana z historią miasta Świebodzin oraz innych miejscowości powiatu świebodzińskiego.

Muzeum spełnia istotną rolę w ochronie ruchomych zabytków kultury materialnej z pogranicza Śląska, Brandenburgii i Wielkopolski. Ważną sferą działalności Muzeum jest dokumentowanie, ochrona i udostępnianie dorobku kulturowego regionu. W placówce gromadzone i prezentowane są zabytki ukazujące narodową różnorodność i wielokulturowość Ziemi Świebodzińskiej i Ziemi Lubuskiej. Ponadto gromadzone są także dokumenty i przedmioty związane z osadnictwem na Ziemi Świebodzińskiej po 1945r., wkładem ludności, która migrowała z różnych regionów i środowisk, budując społeczeństwo Ziemi Lubuskiej.

Muzeum posiada bogatą kolekcję artefaktów archeologicznych z całego rejonu Ziemi Świebodzińskiej oraz pocztówek, starodruków, map, numizmatów i przedmiotów codziennego użytku. Muzeum posiada również kolekcję dokumentów i pamiątek związanych ze współczesną kulturą miasta i regionu.

W ramach wystaw prezentowane są ekspozycje poświęcone świebodzińskiemu przemysłowi. Zebrane eksponaty obrazują rozwój lokalnego górnictwa węgla brunatnego, produkcji sukna oraz browarnictwa. Obok prezentacji stałej problematyki, muzeum zajmuje się również edukacją, oraz prezentacją lokalnych działań artystycznych i ukierunkowanych na szerszej rozumianą historię regionu.

Siedziba Muzeum oraz kontakt: Muzeum Regionalne, pl. Jana Pawła II 1, 66–200 Świebodzin; muzeumswiebodzin.pl.

Ponadto w Szcząncu utworzona została Regionalna Sala Pamięci im. Rodu Szczanieckich. Izba Pamięci zlokalizowana jest w budynku Szkole Podstawowej im. Emilii Szczanieckiej w Szcząncu. W Sali zgromadzono pamiątki i eksponaty związane z historią miejscowości oraz rodem byłych właścicieli Szcząńca.

W Jemiołowie funkcjonuje prywatny Skansen Maszyn Rolniczych posiadający liczne przykłady maszyn i urządzeń rolniczych używanych w tym regionie i nie tylko.

5.2.7. Dziedzictwo niematerialne

Niematerialne dziedzictwo kulturowe oznacza praktyki, wyobrażenia, przekazy, wiedzę i umiejętności – jak również związane z nimi instrumenty, przedmioty, artefakty i przestrzeń kulturową – które wspólnoty, grupy i w niektórych przypadkach, jednostki uznają za część własnego dziedzictwa kulturowego. To niematerialne dziedzictwo kulturowe, przekazywane z pokolenia na pokolenie, jest stale odtwarzane przez wspólnoty i grupy w relacji z ich otoczeniem, oddziaływaniem przyrody i ich historią oraz zapewnia im poczucie tożsamości i ciągłości, przyczyniając się w ten sposób do wzrostu poszanowania dla różnorodności kulturowej oraz ludzkiej kreatywności. Pomocne są w tym Gminne Ośrodki Kultury, które w sposób instytucjonalny dbają o zachowanie dziedzictwa kultury niematerialnej. Na terenie powiatu organizowane są konkursy, festiwale, spotkania kultywujące i budujące tożsamość lokalną. W tym obszarze działają również organizacje społeczne. Władze powiatu podejmują również działania wspierające popularyzację bogactwa i dorobku kulturowego powiatu świebodzińskiego.

Niematerialne dziedzictwo kulturowe jest również niezmiennie istotne w procesie kształtowania tożsamości każdej grupy społecznej i jednostki. Do niematerialnego dziedzictwa zalicza się:

- tradycje i przekazy ustne, w tym język jako nośnik niematerialnego dziedzictwa kulturowego,
- sztuki widowiskowe i tradycje muzyczne,
- praktyki społeczno-kulturowe,
- wiedza i umiejętności związane z rzemiosłem tradycyjnym.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

W myśl art. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, za zabytki nieruchome uznaje się krajobraz kulturowy, układy urbanistyczne i ruralistyczne z zespołami budowlanymi, dzieła architektury i budownictwa, dzieła budownictwa obronnego, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni, miejsca upamiętniające wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Pod względem zasobów dziedzictwa kulturowego powiat świebodziński charakteryzuje się znacznymi walorami.

Zabytki nieruchome, rejestrowe, powinny być oznaczone wzorem znaku informacyjnego. Za jego umieszczenie odpowiedzialny jest starosta danego powiatu. Wzór znaku został ustanowiony w Rozporządzeniu Ministra Kultury z dnia 9 lutego 2004 r.

Rejestr zabytków województwa lubuskiego prowadzony jest przez Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Zielonej Górze. Do rejestru zabytków wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy. Do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru zabytków, a także jego nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna (art. 8, 9 pkt. 1, 2).

W Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Zielonej Górze prowadzone są trzy rejestry zabytków:

1. Rejestr zabytków nieruchomych (księga A).
2. Rejestr zabytków ruchomych (księga B).
3. Rejestr zabytków archeologicznych (księga C).

Wykazy obiektów na terenie powiatu świebodzińskiego, które są wpisane do rejestru zabytków stanowią załączniki do niniejszego Programu (patrz: załączniki nr 1, 2 i 3).

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Ochrona zabytków należy do obowiązków samorządu lokalnego. Zadania stojące przed organami administracji publicznej precyzuje art. 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z Dz. z 2020 r., poz. 282 t. j.). Gminy mają dbać o: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie” oraz zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Ponadto mają obowiązek podjęcia działań mających na celu „udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków, przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę, kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków.

Jednym z obowiązków nałożonych przez ustawę na gminy jest: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”. Temu zadaniu ma służyć gminna ewidencja zabytków, o której jest mowa w artykule 22. Punkt 4 tego artykułu mówi: „Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy”. Zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania gminnego programu opieki nad zabytkami.

W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- a) zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- b) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- c) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta gminy w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Gminna ewidencja zabytków nie jest zamkniętym dokumentem, tym samym powinna być uzupełniania i weryfikowana. Podlega również okresowej aktualizacji. Obiekty, które zostały gruntownie przebudowane (zmiana bryły budynku, układu i wielkości otworów okiennych, skucie wystroju elewacji etc.), bądź przestały istnieć – powinny być wykreślane. Zmiany stanu prawnego – wpis obiektu do rejestru zabytków, nowe ustalenia naukowe, uzupełnianie i weryfikacja wykazu stanowisk archeologicznych, również podlegają aktualizacji w kartach. W gminnej ewidencji zabytków znajdują się zarówno obiekty objęte ochroną konserwatorską, jak też nieruchome zabytki architektury i budownictwa i stanowiska archeologiczne.

Wśród gmin powiatu świebodzińskiego gminną ewidencję zabytków uzgodnioną z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Ochrony Zabytków w Zielonej Górze prowadzą gminy Świebodzin, Lubrza, Szczaniec, Łągów i Zbąszynek, natomiast gminna ewidencja zabytków dla gminy Skąpe jest w trakcie opracowywania.

Gminna ewidencja zabytków dla gminy Świebodzin została wprowadzona zarządzeniem Burmistrza Świebodzina z dnia 1 lipca 2013 roku.

Gminna ewidencja zabytków dla gminy Lubrza została wprowadzona uchwałą Rady Gminy Lubrza z dnia 5 czerwca 2017 roku.

Gminna ewidencja zabytków dla gminy Szczaniec została wprowadzona zarządzeniem Wójta Gminy Szczaniec z dnia 1 października 2017 roku.

Gminna ewidencja zabytków dla gminy Zbąszynek została wprowadzona zarządzeniem Burmistrza Zbąszynka z dnia 30 sierpnia 2022 roku.

Gminna ewidencja zabytków dla gminy Łagów jest w trakcie procedowania po uzyskaniu pozytywnej opinii Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykazy obiektów na terenie powiatu świebodzińskiego, które są ujęte w gminnej ewidencji zabytków stanowi załącznik do niniejszego Programu (patrz: załącznik nr 4).

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego powiatu. Analiza szans i zagrożeń (SWOT – Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

Analiza mocnych i słabych stron oraz ocena szans i zagrożeń ma służyć określeniu podstawowych priorytetów programu opieki nad zabytkami. Należy zauważyć, iż niektóre aspekty mogą być zarówno atutem, jak i stwarzać problem w znalezieniu właściwych form opieki.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- atrakcyjne położenie geograficzne powiatu, cenne tereny o walorach krajobrazowych i przyrodniczych dla rozwoju turystyki i rekreacji, - duża ilość obiektów zabytkowych, - duża ilość szlaków pieszych i rowerowych, - wzrost ruchu turystycznego,	- zbyt mały obszar objęty aktualnym planem zagospodarowania przestrzennego w gminach, - niewystarczająca świadomość społeczna o konieczności należytego dbania o zabytki, - zły stan techniczny obiektów zabytkowych szczególnie na obszarach wiejskich, - zbyt niskie nakłady na wspieranie zachowania i ochrony dziedzictwa kulturowego, - niewystarczający poziom współpracy jednostek odpowiadających za opiekę nad zabytkami – jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, właścicieli obiektów zabytkowych, - brak dostępu do niektórych zabytkowych obiektów (własność prywatna)
SZANSE	ZAGROŻENIA
- rozwój turystyki i agroturystyki, - zwiększenie liczby tras turystycznych i szlaków o miejsca i obiekty zabytkowe, - rozbudowa baz turystycznych z wykorzystaniem obiektów i obszarów o wartościach historycznych i kulturowych, - uwzględnienie potrzeb ochrony w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, - dofinansowania z budżetów samorządowych na odnowę obiektów zabytkowych, - pozyskiwanie funduszy na prace remontowe, konserwatorskie czy renowacyjne przy zabytkach ze środków Unii Europejskiej, - rosnąca rola samorządu regionalnego poprzez włączenie ochrony zabytków w sferę rozwoju regionalnego, - tworzenie partnerstw lokalnych i ponadsektorowych w celu kreowania działań służących ochronie dziedzictwa kulturowego - dostępność nowoczesnych technik informatycznych stwarzających możliwość prezentacji dziedzictwa kulturowego na szerszą skalę oraz jego cyfryzację (tworzenie baz danych),	- brak działań lub samowolne działania przy zabytkach bez uzgodnień konserwatorskich, - niska świadomość społeczna wartości dziedzictwa kulturowego i jego zarządzania, - niski stan zabezpieczeń obiektów zabytkowych (systemy monitoringu, antywłamaniowe i ppoż.), - silna konkurencja w pozyskiwaniu środków na ochronę zabytków ze strony ościennych powiatów, - brak skoordynowanych działań ze strony jednostek samorządowych, - znaczny stopień skomplikowania procedur aplikacyjnych o środki zewnętrzne służące zachowaniu dziedzictwa kulturowego, - wprowadzanie nowoczesnej zabudowy nieodpowiednich gabarytów i kształtów brył w strukturę zabytkowych budynków co prowadzi w konsekwencji do braku ładu przestrzennego i estetycznego.

- zaangażowanie placówek oświatowo - wychowawczych, placówek kultury, organizacji i stowarzyszeń w edukację kulturalną – warsztaty, pracownie, szkolenia, wykłady.	
--	--

Podstawowym zagrożeniem dla zabytków architektury i budownictwa jest zaniedbanie obiektu poprzez brak sprawowania nad nim opieki i zaniechanie wykonania koniecznych zabezpieczeń i konserwacji. W efekcie brak reakcji właściciela/użytkownika na niszczący zabytek może doprowadzić do jego całkowitej degradacji. Dodatkowym zagrożeniem dla zabytków jest również prowadzenie nieprzemyślanych działań inwestycyjnych. Dlatego też wszelkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z art. 36 ust 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, wymagają pozwolenia konserwatora zabytków w oparciu o programy prac lub dokumentacje projektowe

W przypadku zabytków ruchomych z zagrożeniem zaniedbania łączy się także niewłaściwe użytkowanie. Dotyczy to głównie zabytków, które w świadomy sposób są przechowywane w niesprzyjających warunkach np. w niewłaściwych warunkach wilgotnościowo-temperaturowych. Innym poważnym zagrożeniem dla zabytków ruchomych jest również brak odpowiednich zabezpieczeń przed kradzieżą. Dotyczy to w szczególności obiektów składających się na wyposażenie i wystrój kościołów.

Stanowiska archeologiczne podlegają stałym zagrożeniom. Wraz z rozwojem techniki, intensyfikacją działalności przemysłowej, gospodarczej, rolniczej rośnie stopień ich zagrożenia oraz pojawiają się nowe niebezpieczeństwa. W przypadku stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych potencjalnym zagrożeniem jest głęboka orka. Nieodpowiednie użytkowanie terenu, na których odkryto stanowiska archeologiczne zagraża szczególnie cmentarzyskom. Lepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych w związku z brakiem użytkowania tych terenów.

Podstawowym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz nawarstwień kulturowych są wszelkiego rodzaju inwestycje związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, które wymagają prowadzenia prac ziemnych. Przebudowa układów urbanistycznych, ruralistycznych oraz założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych.

Dziedzictwo kulturowe stanowi szczególny zasób wspólnot lokalnych i regionów, stanowiący element tożsamości lokalnej i czynnik integracji lokalnej społeczności. Ochrona poszczególnych elementów dziedzictwa wiąże się z ograniczeniami, które mogą być postrzegane jako przeszkoda w planowaniu i zarządzaniu przestrzenią oraz utrudnienie w kreowaniu warunków rozwoju ekonomicznego i społecznego. W związku z tym istotnym obszarem aktywności gmin związanym z ochroną dziedzictwa kulturowego jest kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej, przede wszystkim w drodze uchwalania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Rolę samorządu w dbaniu o dziedzictwo kulturowe wzmocniła również możliwość wprowadzania ograniczeń w umieszczaniu reklam w przestrzeni publicznej, co ma duże znaczenie dla krajobrazu kulturowego miejsc o walorach historycznych.

Analiza SWOT pozwala wyznaczyć obszary możliwych konfliktów w obrębie działań ukierunkowanych na zagadnienia ochrony dziedzictwa kulturowego:

1. Polityka społeczno-gospodarcza, rozwój inwestycji infrastrukturalnych i zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności // Obecność obszarów chronionych, koszty finansowe ochrony i opieki;
2. Poprawa świadomości dziedzictwa kulturowego // Uwarunkowania społeczne i mentalne społeczności lokalnych;
3. Potrzeby i kompetencje w zakresie opieki nad zabytkami // Możliwości finansowe i organizacyjne samorządów;
4. Dostępność dziedzictwa kulturowego // Poszanowanie własności prywatnej;
5. Dziedzictwo kulturowe // Ochrona przyrody.

7. Założenia programowe

Przedmiotowy program wyznacza powiatowi priorytety w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Prace nad wdrażaniem ustaleń programu oraz monitorowaniem ich postępu należą do zadań samorządu lokalnego. Zadania dla samorządu lokalnego w zakresie opieki nad zabytkami zostały opracowane na podstawie analiz dokumentów programowych, powiatowych dokumentów strategicznych oraz konsultacji z diagnozą stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

7.1. Priorytety programu opieki

Cel strategiczny: Poprawa świadomości i dostępności dziedzictwa kulturowego na terenie powiatu świebodzińskiego. Cele priorytetowe:

1. Rewaloryzacja i ochrona dziedzictwa kulturowego.
2. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego.
3. Dziedzictwo kulturowe jako narzędzie budowania postaw społecznych.

Kierunki działań realizacji celów:

Ad. 1. Rewaloryzacja i ochrona dziedzictwa kulturowego:

- współpraca z samorządami gminnymi na rzecz wspólnej polityki wobec dziedzictwa kulturowego;
- koordynacja działań na rzecz realizacji planowania strategicznego z uwzględnieniem dziedzictwa kulturowego,
- poprawa jakości współpracy z właścicielami zabytków i organami ochrony zabytków,
- finansowanie ochrony zabytków – w tym aplikowanie o środki zewnętrzne.

Ad. 2. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego:

- podjęcie współpracy z ośrodkami naukowymi województwa lubuskiego na rzecz włączenia lokalnego dziedzictwa kulturowego do działań naukowych i edukacyjnych,
- przygotowanie systemu informacji obejmujących zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu świebodzińskiego,
- oznakowanie zabytków na terenie powiatu za pomocą „Błękitnej tarczy”.

Ad. 3. Dziedzictwo kulturowe jako narzędzie budowania postaw społecznych:

- realizacja programów edukacyjnych dla szkół,
- popularyzacja "dobrych praktyk" w zakresie działań wokół dziedzictwa kulturowego,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami,
- popularyzacja społecznej opieki nad zabytkami,
- współpraca z instytucjami powiatowymi na rzecz zabytków.

7.2. Charakterystyka celów, kierunków i zadań programu

I. Rewaloryzacja i ochrona dziedzictwa kulturowego

1. Współpraca z samorządami gminnymi na rzecz wspólnej polityki wobec dziedzictwa kulturowego:
 - bieżąca wymiana informacji w zakresie działań wokół dziedzictwa kulturowego;
 - określenie na poziomie powiatu „mapy potrzeb” w zakresie polityki wobec dziedzictwa kulturowego;
2. Koordynacja działań na rzecz realizacji planowania strategicznego z uwzględnieniem dziedzictwa
 - bieżący monitoring działań samorządów gminnych w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami i uwzględnianie ich w planowaniu na poziomie samorządu powiatowego;
 - koordynacja merytorycznego zakresu planowania strategicznego powiatu świebodzińskiego;
 - respektowanie postulatów ochrony i opieki nad zabytkami przy realizacji inwestycji powiatowych;
 - realizacja założeń kontrolnych i ewaluacyjnych związanych z ochroną i opieką nad zabytkami;
3. Poprawa jakości współpracy z właścicielami zabytków i organami ochrony zabytków:
 - zdefiniowanie zakresu problemów i potrzeb w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami właścicieli;
 - wsparcie merytoryczne i organizacyjne właścicieli obiektów zabytkowych w zakresie podejmowania działań na rzecz ich ochrony;
4. Finansowanie ochrony zabytków - w tym aplikowanie o środki zewnętrzne:
 - udział w konkursach grantowych związanych z przydzielaniem środków na potrzeby ochrony zabytków;

- partycypacja w zakresie finansowania opieki nad zabytkami (zgodnie z możliwościami budżetowymi powiatu);
- uwzględnianie finansowania prac konserwatorskich i restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach w budżecie powiatu świebodzińskiego i udzielanie dotacji w tym zakresie zainteresowanym podmiotom zgodnie z możliwościami budżetowymi powiatu;

II. Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego

1. Podjęcie współpracy z ośrodkami naukowymi województwa lubuskiego na rzecz włączenia lokalnego dziedzictwa kulturowego do działań naukowych i edukacyjnych:
 - nawiązanie współpracy partnerskiej z uczelniami wyższymi województwa lubuskiego w zakresie działań szkoleniowych i edukacyjnych na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami;
2. Przygotowanie systemu informacji obejmujących zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu:
 - przygotowanie multimedialnego przewodnika obejmującego zasoby dziedzictwa kulturowego powiatu;
3. Oznakowanie zabytków na terenie powiatu za pomocą „Błękitnej tarczy”:
 - działania na rzecz systematycznego znakowania zabytków na terenie powiatu świebodzińskiego znajdujących się w rejestrze zabytków województwa lubuskiego.

III. Dziedzictwo kulturowe jako narzędzie budowania postaw społecznych

1. Realizacja programów edukacyjnych dla szkół:
 - cykliczne konkursy dla dzieci i młodzieży;
 - wskazanie nauczycielom, bibliotekom na terenie powiatu potrzeby realizacji edukacji na rzecz dziedzictwa kulturowego;
2. Popularyzacja „dobrych praktyk” w zakresie działań wokół dziedzictwa kulturowego:
 - promocja dziedzictwa powiatu w mediach;
 - organizacja otwartych szkoleń w zakresie wiedzy prawnej i organizacyjnej dotyczącej ochrony i opieki nad zabytkami;
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i społecznością lokalną w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami:
 - wspieranie organizacji pozarządowych zajmujących się działaniami w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, w tym dofinansowywanie imprez organizowanych dla społeczności lokalnych, wydawnictw promocyjnych, konferencji naukowych, szkoleń itp;
 - promowanie i wspieranie wytwórczości rzemieślniczej i kulinarnej na rzecz budowania tradycji lokalnych;
4. Popularyzacja społecznej opieki nad zabytkami:
 - powołanie społecznych opiekunów zabytków współpracujących z samorządem powiatowym.
5. Współpraca z instytucjami powiatowymi na rzecz zabytków:
 - współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy na rzecz kreowania miejsc pracy wokół zabytków;
 - realizacja bieżących prac porządkowych i naprawczych wokół obiektów zabytkowych;
 - włączanie osób niepełnosprawnych do działań i przedsięwzięć związanych z ochroną i opieką nad zabytkami.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Wśród narzędzi wdrażania programu przewiduje się następujące instrumenty, jako niezbędnych do realizacji przyjętych celów:

- a) prawne;
- b) administracyjno – instytucjonalne;
- c) finansowe;
- d) społeczne;
- e) kontrolne.

- a) instrumenty prawne odnoszą się do kompetencji oraz obowiązków samorządu powiatowego w stosunku do obowiązujących przepisów prawa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Oznacza

to uwzględnianie działań ochronnych w obrębie wszystkich kompetencji powiatu, które dotyczą zagadnień dziedzictwa kulturowego;

- b) instrumenty administracyjno – instytucjonalne będą określały wszelkie działania merytoryczne podejmowane przed organy administracji publicznej i instytucje współpracujące na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Instrumenty instytucjonalne należą do narzędzi budowania współpracy i korelacji na rzecz działań zintegrowanych, w tym realizacji strategii, poprawy jakości współpracy, wymiany doświadczeń.
- c) instrumenty finansowe będą odnosiły się do działań samorządu powiatu w zakresie planowania, pozyskiwania i wydatkowania środków finansowych mających charakter środków publicznych na rzecz działań wokół ochrony i opieki nad zabytkami. Działania te w szczególności będą dotyczyły korzystania z programów funduszy zewnętrznych, w tym europejskich, tworzenie partnerstw lokalnych, projektowych oraz sektorowych na rzecz finansowania dziedzictwa a także udzielanie dotacji zgodnie z założeniami budżetowymi i przepisami prawa.
- d) instrumenty społeczne określają wszelkie działania edukacyjne, promocyjne oraz współdziałanie na poziomie społeczności lokalnych w celu uzyskania właściwych efektów i realnej partycypacji celów przewidzianych w programie, w tym kreowania pozytywnego wizerunku instytucji realizującej program, w obrębie przewidzianych zagadnień merytorycznych.
- e) instrumenty kontrolne określają działania kontrolne programu zarówno w zakresie bieżącego monitoringu realizacji programu zgodnie z założeniami ustawowymi, jak też w obrębie działań wykraczających poza perspektywę czasową programu.

Realizacja Programu zakłada kooperację samorządu powiatowego z innymi instytucjami na bazie w/w założeń programowych oraz bieżącej polityki tych instytucji, mającej wpływ na dziedzictwo kulturowe. Powiat świebodziński będzie podejmował działania w obrębie wszystkich instrumentów wdrażania w formie inicjatyw własnych oraz w ramach współudziału w takowych działaniach, które będą realizowane przez inne instytucje.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego wskazane w Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami dla powiatu świebodzińskiego na lata 2022-2025 stanowią istotny punkt odniesienia przy tworzeniu kolejnego programu. Modyfikacja programu powinna uwzględniać ocenę efektów wdrażania obowiązującego dokumentu.

Proces osiągania celów wytyczonych w Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami dla powiatu świebodzińskiego będzie monitorowany poprzez analizę stopnia jego realizacji.

Art. 87 ust. 5 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązuje Zarząd Powiatu do sporządzania sprawozdań z realizacji programu określonych dwuletnimi okresami działań. Sprawozdanie z realizacji programu przedstawiane jest Radzie Powiatu. Sprawozdanie służy kontroli jakości działań oraz aktualizacji w zakresie planowania wieloletniego.

Działania kontrolne będą określone procesem oceny uwzględniającym czynniki obiektywne i subiektywne. Do czynników obiektywnych zalicza się komponenty prawne, ekonomiczne i społeczne. Czynniki subiektywne będą określone komponentami o charakterze organizacyjnym na poziomie samorządu powiatowego oraz merytorycznym odnoszącym się do jakości i efektywności realizacji celów Programu.

Założenia w zakresie oceny określą bieżącą poprawę realizacji Programu w kontekście założeń wieloletnich na rzecz poprawy jakości ochrony i opieki nad zabytkami. W tym celu przewiduje się w ramach realizacji Programu przyjęcie wewnętrznego rozwiązania w zakresie metod gromadzenia danych, określenia terminów oraz odbiorców procesu. W ramach przewidywanych założeń oceny przewiduje się cykliczne opiniowanie w zakresie:

- ilości i jakości działań w obrębie poszczególnych celów;
- ilości i poziomu dotacji zewnętrznych w ramach programów finansowania;
- udziału (procentowo) środków budżetowych w obrębie poszczególnych celów w tym dotacji przydzielonych, jakości ich realizacji oraz poziom w stosunku do okresów wcześniejszych- ilości i jakości oferty wobec podmiotów współpracy w zakresie realizacji Programu;
- poziomu i zakresu merytorycznej współpracy między instytucjami;

- monitoringu skali zmian faktycznych dziedzictwa kulturowego na tle zaangażowania poszczególnych narzędzi wdrażania.

Rejestr danych oraz ocena ich jakości będą podstawą dla sprawozdań z realizacji celów Programu zgodnie z założeniami ustawowymi. Po upływie czterech lat, zakłada się aktualizację i przygotowanie Programu na kolejny okres planowania w oparciu o efekty osiągnięte w poprzednim okresie planowania. Monitorowanie realizacji zapisów Programu zostanie wpisane w zakres działalności wskazanego wydziału Starostwa Powiatowego.

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Z uwagi na poziom środków budżetowych powiatu świebodzińskiego i możliwości finansowania przewidzianych zadań, założenia programu przewidują zróżnicowane źródła finansowania. Nakłady z budżetu powiatu mogą obejmować np. projekty w postaci szkoleń, stypendiów, współpracy partnerskiej, przedsięwzięć kulturalnych, edukacyjnych. Działania inwestycyjne, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i prac budowlanych przy zabytkach, zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami będzie określone dostępnością środków budżetowych planowanych w cyklach rocznych. Wśród źródeł zewnętrznych zgodnie z obowiązującymi przepisami, przewiduje się następujące możliwości finansowania:

- Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego;
- środki Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- z budżetu Unii Europejskiej
- środki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w ramach dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze województwa lubuskiego zgodnie z wytycznymi Programu opieki nad zabytkami województwa lubuskiego;
- finansowanie zadań służących realizacji programu może odbywać się również z wykorzystaniem:
- dochodów własnych instytucji kultury,
- środków własnych gminy (budżet)
- środków z funduszu kościelnego
- darowizn na rzecz gminy
- środków prywatnych (np. osób fizycznych, fundacji oraz stowarzyszeń)
- innych środków przewidzianych prawem (np.: zbiórki komitetów działających na rzecz ochrony zabytków, inicjatywy społeczne itp.).

11. Realizacja i finansowanie zadań z zakresu ochrony zabytków

Realizacja i finansowanie zadań z zakresu ochrony zabytków może obejmować w ramach możliwości budżetowych powiatu następujące zadania:

- dotyczące ochrony zabytków w ramach programów inwestycyjnych;
- zadania inwestycyjne przyjęte uchwałami Rady Powiatu (programy rewitalizacji, rozwoju lokalnego, ochrony środowiska itp.);
- prace przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków;
- prace przy obiektach ujętych w gminnej ewidencji zabytków;

Zgodnie z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Dotacja może być udzielona na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane obejmujące nakłady konieczne na:

- 1) sporządzenie ekspertyz technicznych i konserwatorskich,
- 2) przeprowadzenie badań konserwatorskich, architektonicznych lub archeologicznych,
- 3) wykonanie dokumentacji konserwatorskiej,
- 4) opracowanie programu prac konserwatorskich i restauratorskich,
- 5) wykonanie projektu budowlanego zgodnie z przepisami Prawa Budowlanego,
- 6) sporządzenie projektu odtworzenia kompozycji wnętrz,

- 7) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie substancji zabytku,
- 8) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku,
- 9) odnowienie lub uzupełnienie tynków i okładzin architektonicznych albo ich całkowite odtworzenie, z uwzględnieniem charakterystycznej dla tego zabytku kolorystyki,
- 10) odtworzenie zniszczonej przynależności zabytku, jeżeli odtworzenie to nie przekracza 50% oryginalnej substancji tej przynależności,
- 11) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych,
- 12) modernizacja instalacji elektrycznej w zabytkach drewnianych lub w zabytkach, które posiadają oryginalne, wykonane z drewna części składowe i przynależności,
- 13) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej,
- 14) uzupełnianie narysów ziemnych dzieł architektury obronnej oraz zabytków archeologicznych nieruchomych o własnych formach krajobrazowych,
- 15) działania zmierzające do wyeksponowania istniejących, oryginalnych elementów zabytkowego układu parku lub ogrodu,
- 16) zakup materiałów konserwatorskich i budowlanych, niezbędnych do wykonania prac i robót przy zabytku wpisanym do rejestru,
- 17) zakup i montaż instalacji przeciwwłamaniowej, odgromowej i przeciwpożarowej.

Załącznik Nr 1 do Załącznika Nr 1

**WYKAZ ZABYTEKÓW NA TERENIE POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO WPISANYCH DO
REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO**
kursywą oznaczono obiekty, które obecnie nie istnieją

1: Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków- powiat świebodziński

Obiekt	Miejscowość	Adres obecny	Nr działki	Numer	Data
gmina Lubrza					
centralny odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego: zapory przeciwpancerne (zęby smoka), schrony bojowe, inne budowle obronne lub związane z nimi elementy, obiekty hydrotechniczne, obiekty mostowe, zespół podziemnych korytarzy	Lubrza gmina	Lubrza gmina		L-460/A	26.10.2011
<i>dom nr 39 (przeniesiono do Ochli)</i>	<i>Boryszyn</i>			<i>1028</i>	<i>20.03.1964</i>
Kościół Zwiastowania NMP	Boryszyn			247	06.04.1961
kościół p.w. św. Jana Chrzciciela	Lubrza			1038	20.03.1964
kościół fil. p.w. MB Częstochowskiej	Mostki			1047	20.03.1964
dom nr 11	Mostki			1048	20.03.1964
kościół św. Anny	Nowa Wioska			250	06.04.1961
zespół pałacowo-parkowy	Przełazy			3224	08.12.1986
cmentarz ewangelicki	Staropole			3292	21.02.1994
dom nr 21	Zagórze			1070	20.03.1964
dom nr 23 (czworak)	Zagórze			1071	20.03.1964
zespół pałacowo-parkowy (pałac i park) wraz z otoczeniem	Mostki		233/2, 233/3, 233/4, 233/5, 238/2, 238/3, 238/4, 238/5, 238/6, 238/7, 238/8, 238/1, 238/11, 238/1	L-421/A	25.01.2011

			2, 562/2, 562/1, 360/5, 497, oraz częściowo 515, 561/3, 438/2, 563, 465, 504		
kościół protestancki (dawny) obecnie rzymskokatolicki kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego wraz z murem kościelnym i otoczeniem	Przełazy		102	L-655/A	01.07.2014.
gmina Łagów					
dom nr 16	Jemiołów			1029	20.03.1964
kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego	Jemiołów		282	L-756/A	26.05.2017
chata	Kosobudz	Kosobudz nr 3 (d. 4)		L-156/A (d.1035)	20.03.1964
dom	Łagów	B. Chrobrego 13, obecnie prawdopodobnie 8		1040	20.03.1964
dom	Łagów	B. Chrobrego 21		1041	20.03.1964
brama Polska	Łagów	Kościuszki 1a		248	06.04.1961
zamek	Łagów	Kościuszki 3		23	13.04.1951
dom	Łagów	Kościuszki 9, obecne prawdopodobnie 1		1042	20.03.1964
willa, ob.. Siedziba Międzynarodowego Centrum Spotkań "Zameczek" wraz z elementami historycznego wystroju i wyposażenia wnętrz, które stanowią: stolarka drzwi zewnętrznych, stolarka drzwi w przedsionku, posadzka ceramiczna,	Łagów	Sulęcińska 11	312/2	L-171/A	01.07.2005

stolarka schodów, witraże na klatce schodowej, wystrój stropu pomieszczenia na I piętrze, stolarka drzwi wewnętrznych, kwaterowa, płycinowa					
dom	Łagów	Zamkowa 4, obecnie prawdopodobnie 1		1043	20.03.1964
brama Marchijska	Łagów			249	06.04.1961
kościół p.w. św. Jana Chrzciciela	Łagów			1039	20.03.1964
zespół urbanistyczno- krajobrazowy	Łagów			1994	26.02.1974
kościół	Łagówek			1044	20.03.1964
kościół konstrukcji szkieletowej p.w. Wniebowzięcia NMP	Niedźwiedź			L-446/A (d. 1051)	20.03.1964
dom nr 22	Pożrzadło			1058	20.03.1964
dom nr 23	Pożrzadło			1059	20.03.1964
kościół Zwiastowania NMP	Pożrzadło			251	06.04.1961
dzwonnica	Sieniawa			1062	20.03.1964
dom nr 6 (w trakcie weryfikacji)	Sieniawa			1063	20.03.1964
Zespół pałacowy wraz z parkiem (pałac, budynek gospodarczy, stodoła)	Toporów			3082	24.08.1978
kościół p.w. Stanisława Biskupa	Żelechów			L-445/A (d. 1031)	20.03.1964
gmina Skape					
kościół	Międzylesie			1046	20.03.1964
pałac i park	Niekarzyn			3081	24.08.1978
kościół parafialny	Ołobok			1053	20.03.1964
dom folwarczny	Pałck			1055	20.03.1964
kuźnia	Pałck			1056	20.03.1964
<i>kostnica cementarna</i>	<i>Pałck</i>			<i>1057</i>	<i>20.03.1964</i>
kościół Zwiastowania NMP	Pałck			252	06.04.1961

dom nr 48	Radoszyn			1033	20.03.1964
kościół poewangelicki	Radoszyn			2962	12.04.1977
kościół p.w. św. Jadwigi	Radoszyn			253	06.04.1961
pałac	Rokitnica			1032	20.03.1964
budynek gospodarczy	Rokitnica			1061	20.03.1964
kościół p.w. św. Jadwigi	Rokitnica			535	30.05.1963
aleja lipowo- klonowo- kasztanowa	Skąpe			L-278/A	22.02.2008
kościół filialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa	Węgrzynice		104/1	L-228/A	29.09.2006
dawny kościół protestancki wraz z dawnym cmentarzem	Radoszyn		155/1	L-609/A	23.09.2013
pałac	Zawisze		15/1	L-610/A	17.10.2013
gmina Szczaniec					
kościół św. Stanisława	Koźminek			791	15.02.1964
pałac	Myszęcín			1049	20.03.1964
spichlerz	Myszęcín			1050	20.03.1964
park pałacowy XVIII w.	Myszęcín			3182	03.08.1981
zespół pałac + park + folwark	Ojerzyce			3190	19.02.1982
zbór ewangelicki obecnie kościół filialny p.w. Nawiedzenia NMP	Smardzewo			1064	20.03.1964
dzwonnica przy kościółce	Smardzewo			1065	20.03.1964
spichlerz	Smardzewo			1066	20.03.1964
gołębnik	Smardzewo			1067	20.03.1964
pałac /ruina/	Szczaniec			255	06.04.1961
zespół pałacowo- parkowy (pałac neogotycki i park)	Szczaniec			3184	03.08.1981
kościół św. Anny	Szczaniec			254	06.04.1961
spichlerz	Szczaniec		43/19	L-200/A (d.1060)	20.03.1964
park pałacowy	Wilénko			3205	27.12.1983
dom folwarczny	Wolimierzycy			1069	20.03.1964
dawny kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki	Ojerzyce			L-772/A	16.10.2017

filialny p.w. Jana Chrzyciciela					
gmina Świebodzin					
centralny odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego: zapory przeciwpancerne (zęby smoka), schrony bojowe, inne budowle obronne lub związane z nimi elementy, obiekty hydrotechniczne, obiekty mostowe, zespół podziemnych korytarzy	Świebodzin gmina	Świebodzin gmina		L-460/A	26.10.2011
zespół kościelny	Borów			L-67	1.04.2003
kościół	Chociule			534	30.05.1963
zespół pałacowo-parkowy	Chociule			3175	03.08.1981
Zespół kościelny w skład, którego wchodzi: a) kościół filialny p.w. św. Józefa w granicach murów zewnętrznych obiektu, b) Kaplica grobowa rodu Magdeburg w granicach murów zewnętrznych, c) teren dawnego cmentarza wraz z murem kościelnym i starodrzewem w granicach murów zewnętrznych muru kościelnego wraz z otoczeniem obejmującym teren w granicach dz. nr 199 ze starodrzewem	Glińsk		199	L-227/A	27.09.2006
zabudowania dworskie	Gościkowo			788	15.02.1964
kościół i klasztor	Gościkowo			L-214/A	12.06.1953

+ wyposażenie				(d. 32)	
kościół parafialny św. Anny	Jordanowo			1030	20.03.1964
kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP	Kępsko			1034	20.03.1964
kościół św. Henryka	Kupienino			1036	20.03.1964
kościół filialny p.w. Chrystusa Króla	Lubinicko		156	L-158/A	440/258/04
pałac	Lubinicko			L-718/ A (d. 2027)	17.10.1973
park pałacowy	Lubinicko			3203	27.12.1983
Neogotycki kościół filialny p.w. św. Małgorzaty Węgierskiej wraz z terenem przykościelnym ogrodzonym murem, murem oraz otoczenie zabytku	Ługów		257/1	L-439/A	30.06.2011
kościół filialny p.w. św. Jadwigi	Raków			3084	06.09.1978
pałac	Raków			3085	06.09.1978
pałac	Rosin			3083	05.09.1978
park pałacowy	Rosin			3209	27.12.1983
kościół filialny p.w. św. Krzyża	Rzeczyca			1027	20.03.1964
kościół parafialny p.w. św. Michała	Świebodzin			257	06.04.1961
kościół parafialny p.w. św. Michała: wystrój wnętrz	Świebodzin			101/73	30.10.1973
budynek wpis weryfikowany	Świebodzin	w księdze rejestru zabytków adres 22 Lipca nr 4		2427	21.12.1976
dom konstrukcji szkieletowej (prawdopodobnie nie istnieje)	Świebodzin	1 Maja 3		1072	20.03.1964
kamienice	Świebodzin	1 Maja ob.4 (d. 1), 5 (d. 21), 6 (d. 2), 12 (d. 5), 9 (d. 17), 12 (d. 5), 13 (d. 13), 15 (d. 12), 17 (d. 11), 22 (d. 10)		2167	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	1 Maja 17		L-433/A	10.11.1975

				(d. 2167)	
kamienica	Świebodzin	1 Maja 5		L-666/A (d. 2167)	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	1 Maja 12		L-738/A (d. 2167)	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	1 Maja 15		L-752/A	10.11.1975
budynek	Świebodzin	30 Stycznia 10 d. 9		1095	20.03.1964
budynek	Świebodzin	30 Stycznia 9		L-795/A (d. 2189,243 3)	10.11.1975, 21.12.1976
budynek	Świebodzin	30 Stycznia 7		L-695/A	13.08.2015
zespół kamienic	Świebodzin	Głogowska 1 (d. 28), 2 (d. 3), 4 (d. 1), 8 (d. 2), 9 (d. 26), 11 (d. 25), 13 (d. 21), 15 (d. 20), 17 (d. 19), 19 (d. 18), 25 (d. 15)		2193,240 7	10.11.1975
<i>budynek mieszkalny najprawdopodobn iej nie istnieje</i>	<i>Świebodzin</i>	<i>Głogowska d. 10</i>		2402	06.08.1976
kamienica	Świebodzin	Głogowska 12		3251	30.10.1992
budynek mieszkalny	Świebodzin	Głogowska 14 /d. 6/		1088	20.03.1964
budynek	Świebodzin	Głogowska 3 (d. 27)		2411	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Głogowska 31 (d. 11)		2403	06.08.1976
budynek	Świebodzin	Głogowska 7		L-2/99	20.04.1999
kamienica	Świebodzin	Jana Pawła II 4		L-675/A	03.02.2015
budynek mieszkalny	Świebodzin	Kawalerska 10	453/27	L-727/A	25.08.2016
kamienice	Świebodzin	Kilińskiego 2 (d.1), 4 (d.3), 7 (d.15), 1 (d.18)		2166	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	Kościelna 5	305/3	L-846/A	16.03.2020
kamienice	Świebodzin	Kościelna 9 (d.6), 7 (d.7), 1 (d.12)		2188,239 3	10.11.1975
Willa Sallet wraz z murowanym ogrodzeniem (od strony ul. Łużyckiej)	Świebodzin	Łużycka 29		L-516/A	03.08.2012
budynek	Świebodzin	Zachodnia 2 (d. Świerczewskiego 2, Łagowska 1)		2450	21.12.1976
kamienice	Świebodzin	Zachodnia 2, 4 (d. Świerczewskiego 2, 4, Łagowska 1,2)		2190	10.11.1975

budynek	Świebodzin	Zachodnia 4 (d. Świerczewskiego 4, Łagowska 2)		2449	21.12.1976
Zespół architektoniczny, park Chopina (kościół, budynki eklektyczne - nr 1 (d.2), 2(d.3), 3(d.4) - sąd, szkoła podstawowa nr 2 (dawne progimnasium), liceum (dawna szkoła dla dziewcząt)	Świebodzin	Park Chopina		2186, 2435, 2417, 2434	10.11.1975
Budynek (sąd i więzienie)	Świebodzin	Park Chopina 3		L-802/A (d. 2186, 2434)	10.11.1975 21.12.1976
mury i baszty obronne	Świebodzin	Parkowa, Kilińskiego, Okrężna, Szpitalna		258	06.04.1961
kamienice	Świebodzin	Piłsudskiego (d.22 Lipca) 2 (d. 1), 4 (d. 2), 5 (d. 37), 6 (d.3), 8 (d. 4), 9 (d. 35), 12 (d. 6), 14 (d. 7), 15 (d. 32), 16 (d. 8), 17 (d. 31), 18 (d. 9), 28 (d. 11), 30 (d. 12), 45 (d. 20), 47 (d. 19), budynek poczty - pl. Wolności 5 ,		2184	10.11.1975
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 10 d. 5		2422	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 12 d. 6		2421	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 15 d. 32		2438	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 16 d. 8		2418, 2184	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 16 d. 8		2420	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 17 d. 31		2439	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 2 d. 1		2425	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 30 d. 12		2441	21.12.1976

budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 31 d. 25		2437	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 4 d. 2		2424	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 45 d. 20		2440	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 5 d. 37		2457	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 6 d. 3		2458	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Piłsudskiego 8 d. 4		2423	21.12.1976
zespół architektoniczno-urbanistyczny weryfikowany	Świebodzin	Pl. Browarniany (bud d. nr 2a-c, 3, 4)		2187	10.09.1975
ratusz	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 1		256	06.04.1961
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II 3		L-381/A	09.03.2010
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 20 d. 24		L-437/A (d. 2462, 2192)	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 21 d. 25		2461	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 22 d. 26 i 27		2192, 2459 2460	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 23 d. 28		L-438/A (d.2192, 2442)	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II 5 d. 7		L-306/A (d.2446, 2192)	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 8 d. 11		2192, 2426	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 9 d. 12		2444	21.12.1976
kamienice	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) ob.5 (d. 7), 6 (d. 9), 7 (d. 10), 8 (d. 11), 9 (d. 12), 12 (d. 13), 20 (d. 24), 21 (d. 25), 22 (d. 26 i 27), 23 (d. 28)		L-437/A, L-438/A, L-358/A, L-359/A, 2192	10.11.1975

budynek wpis weryfikowany	Świebodzin	Pl. Browarniany 20 ob. najprawdopodobniej 2a - c		2384	21.12.1976
budynek wpis weryfikowany	Świebodzin	Pl. Browarniany 3 (1a)		2385	21.12.1976
budynek wpis weryfikowany	Świebodzin	Pl. Browarniany 4 (1b)		2386	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 12 d. 13		2443	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 22 d. 26		2460,219 2	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Pl. Jana Pawła II (d. Obrońców Pokoju) 7 d. 10		L-358/A 2445,219 2	21.12.1976
budynek mieszkalny	Świebodzin	Sikorskiego 15		L-704/A	05.11.2015
budynek mieszkalny	Świebodzin	Sikorskiego 46		L-701/A	30.10.2015
budynek	Świebodzin	Studencka 2 d. 7		2392	06.08.1976
budynek (nie ma takiego numeru numeracja kończy się na nr 8) wpis weryfikowany	Świebodzin	Studencka 39		2388	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Studencka 4 d. 6		2391	06.08.1976
budynek	Świebodzin	Studencka 5 d. 3		2387,218 5	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Studencka 6 d. 5		2390	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Studencka 8 d. 4		2389	21.12.1976
kamienice	Świebodzin	Studencka 2 (d. 7), 4 (d. 6), 5 (d. 3), 6 (d. 5), 7 (d. 3a), 8 (d. 4)		2185	10.11.1975
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 28		L-786/A	27.03.2018
dawna szkoła parafialna /XVI w./	Świebodzin	Szpitalna 1		537	30.05.1963
<i>kamienica najprawdopodobniej nie istnieje</i>	<i>Świebodzin</i>	<i>Szpitalna 5</i>		<i>1075</i>	<i>20.03.1964</i>
budynek	Świebodzin	Zachodnia 6 (d. Świerczewskiego 6 d. 4)		2413	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Zachodnia 7 (d. Świerczewskiego 7 d. 83)		2416	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Zachodnia 8 (d. Świerczewskiego 8		2414	21.12.1976

		d. 5)			
budynek	Świebodzin	Zachodnia 9 (d. Świerczewskiego 9 daw. 82)		2415	21.12.1976
<i>Budynek najprawdopodobniej nie istnieje, pomiędzy nr 20 i 24 wpis weryfikowany</i>	<i>Świebodzin</i>	<i>Wałowa najprawdopodobniej, d. Obr. Stal. 16</i>		<i>1073</i>	<i>20.03.1964</i>
<i>Dom najprawdopodobniej nie istnieje, pomiędzy nr 20 i 24 wpis weryfikowany</i>	<i>Świebodzin</i>	<i>Wałowa najprawdopodobniej, d. Obr. Stal. 17</i>		<i>1074</i>	<i>20.03.1964</i>
budynek	Świebodzin	Wałowa 10 d. Obr. Sta. 7		2455	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 11 daw. Obr. Stal. 43		2432	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 12 d. Obr. Stal. 8		2454	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 20 d. Obr. Stal. 15		2453	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 24 d. Obr. Stal. 18		L-357/A (d. 2452)	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 28 d. Obr. Stal. 21		2451	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 52 d. Obr. Stal. 38		2470	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 54 d. Obr. Stal. 39		2465,2469	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 56 d. Obr. Stal. 40		2464,2468	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 7		L-590/A (d.2431, 2189)	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Wałowa 8 d. Obr. Stal. 6		2456	21.12.1976
baszta	Świebodzin	Wałowa		538	30.05.1963
kamienice	Świebodzin	Wałowa d. Obr. Stalingradu ob.8 d(6),10 (7),12 (8),28 (21),13 (42),11 (43),7(44),52 (38),54 (39),56 (40),9 (43a),20 (15),24 (18)		2189	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	Wiejska 1 d. 1		1096	20.03.1964
dom	Świebodzin	Wiejska 2 ab		1097	20.03.1964

		(dawniej Kościelna 13)			
pocztą	Świebodzin	Plac Wolności 5		2184	10.11.1975
zamek joannitów	Świebodzin	Zamkowa 1		536	30.05.1963
kamienice	Świebodzin	Sukiennicza (d. Żymierskiego, Dzierżyńskiego) 4 (d. 4), 9 (d. 49), 13 (d. 47), 15 (d. 44), 17 (d. 43), 24 (d. 20), d. 6- <i>prawdopodobnie nie istnieje</i>		2191	10.11.1975
kamienica	Świebodzin	Sukiennicza 10 (Żymierskiego 10, Dzierżyńskiego 8)		L-833/A (d. 1080)	20.03.1964
dom	Świebodzin	Sukiennicza 11 (d. Żymierskiego 11, Dzierżyńskiego 48)		1083	20.03.1964
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 13		L-840/A (d.2463,2 191)	21.12.1976, 10.11.1975
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 15 (d. Żymierskiego 15 d. Dzierżyńskiego 44)		2429	21.12.1976
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 24 (d. Żymierskiego 24 d. Dzierżyńskiego 20)		2447	21.12.1976
drzwi	Świebodzin	Sukiennicza d. Żymierskiego 25,26, Piłsudskiego d. 22 Lipca 5,6,29,33, Zachodnia d. Świerczewskiego 28		181/76	13.02.1976
dom	Świebodzin	Sukiennicza 3 (d. Żymierskiego 3, Dzierżyńskiego 52)		1085	20.03.1964
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 4 (d. Żymierskiego 4)		2448	21.12.1976
<i>budynek najprawdopodobniej nie istnieje</i>	Świebodzin	<i>Sukiennicza 6 (d. Żymierskiego 6, Dzierżyńskiego 6)</i>		2430	21.12.1976
dom	Świebodzin	Sukiennicza 14 (d. Żymierskiego 14, Dzierżyńskiego 10)		1082	20.03.1964
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 9 (d.		2428	21.12.1976

		Żymierskiego 9, Dzierżyńskiego 49)			
dom	Świebodzin	Sukiennicza 7 (d. Żymierskiego 7, Dzierżyńskiego 50)		1084	20.03.1964
dom	Świebodzin	Sukiennicza 12 (d. Żymierskiego 12, Dzierżyńskiego 9)		1081	20.03.1964
budynek	Świebodzin	Sukiennicza 30 (d. Żymierskiego 30)		L-724/A	12.08.2016
miasto	Świebodzin			59, 2165	19.07.1955 31.01.1975
pałac	Wilkowo			L-651/A (d.259)	06.04.1961
Dawny, neogotycki kościół ewangelicki, obecnie rzymskokatolicki kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny wraz z terenem przykościelnym, nawierzchnią z kamienia polnego i ogrodzeniem	Wilkowo		115	L-440/A	01.07.2011
Zespół kościelny: kościół filialny p.w. św. Jadwigi Śląskiej, dzwonnica, mur kamiennie-ceglany	Grodziszczce		113	L-269/A	28.09.2007
Zespół kościelny: kościół filialny p.w. św. Wawrzyńca, mur ceglano - kamienny wraz z otoczeniem	Rusinów		247	L-313/A	08.04.2009
Teren dawnego cysterskiego zespołu klasztornego wraz z kamiennie - ceglanym murem oraz starodrzewem	Gościkowo		26/1	L-369/A	09.02.2010
Dawny kościół ewangelicki, ob. rzymsko-katolicki kościół filialny pw. MB	Rudgerzowice		97	L-463/A	15.11.2011

Nieustającej Pomocy wraz z otoczeniem w postaci terenu przykościelnego					
gmina Zbąszynek					
kościół poewangelicki, dzwonnica, cmentarz, wyposażenie kościoła	Chlastawa			33	12.06.1953
kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia i św. Jakuba Apostoła	Dąbrówka Wielkopolska			261	06.04.1961
pałac wraz z wyposażeniem i park	Dąbrówka Wielkopolska			L-48/01	25.06.2001
kościół p.w. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza	Kosieczyn			262	06.04.1961
pałac	Kosieczyn			290	12.04.1961r.
dom konstrukcji szkieletowej /XVIII w./	Kosieczyn			790	
dwór i zabudowania dworskie	Kręcko			792	15.02.1964
kościół p.w. św. Józefa	Rogoziniec			2141	08.05.1971
historyczny układ urbanistyczny miejscowości Zbąszynek	Zbąszynek			L-702/A	29.03.2018
kościół filialny p.w. Przemienienia Pańskiego	Kręcko	Kręcko 38		L-273/A	21.01.2008
Kościół filialny p.w. św. Apostołów Piotra i Pawła wraz z otoczeniem	Zbąszynek		305	L-300/A	22.10.2008
Zespół kościelny: kościół protestancki, obecnie katolicki parafialny pw. Macierzyństwa NMP, dom parafialny, ob. plebania, dom gminny, ogrodzenie	Zbąszynek		181	L-309/A	26.02.2009

kamienne z bramami wraz z otoczeniem					
Dawny cmentarz wraz z murem przy kościółce parafialnym p.w. św. Szymona i Judy Tadeusza	Kosieczyn		170	L-481/A	29.02.2012
wieża ciśnień	Zbąszynek			L-663/A	26.09.2014

Załącznik Nr 2 do Załącznika Nr 1

**WYKAZ ZABYTEKÓW NA TERENIE POWIATU ŚWIEBODZIŃSKIEGO WPISANYCH DO
REJESTRU ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO**

2: Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków- powiat świebodziński

Obiekt	Miejscowość	Adres obecny	Wpis	Numer	Data wpisu
gmina Lubrza					
21 obiektów	Boryszyn	kościół filialny	Wystrój i wyposażenie wnętrza	103/74	02.04.1974
1 obiekt	Lubrza	Świebodzińska 32,40,46,59 i Zamkowa 1		108/74	02.04.1974
6 obiektów	Lubrza	kościół parafialny	wystrój i wyposażenie	107/74	03.5.1974
7 obiektów	Mostki	kościół filialny	wystrój wnętrz	104/74	02.04.1974
47 obiektów	Nowa Wioska	kościół filialny	wystrój i wyposażenie	106/74	02.04.1974
gmina Łagów					
3 obiekty	Jemiołów	kościół filialny	przedmioty rzemiosła artystycznego	115/74	03.05.1974
1 obiekt	Łagów	zamek		124/74	03.05.1974
5 obiektów	Łagów	kościół parafialny	wystrój i wyposażenie	122/74	03.05.1974
1 obiekt	Łagów	kościół parafialny		L-B-24	22.04.2005
2 obiekty	Łagówek	kościół filialny	wyposażenie	114/74	03.05.1974
3 obiekty	Niedźwiedź	kościół filialny	wystrój wnętrza	120/74	03.05.1974
3 obiekty	Żelechów	kościół filialny	wyposażenie	116/74	06.05.1974
gmina Skąpe					
7 obiektów	Międzylesie	kościół filialny	wyposażenie	125/74	03.05.1974
9 obiektów	Ołobok	kościół parafialny	wyposażenie	102/73	02.04.1974
13 obiektów	Pałck	kościół filialny	wystrój	126/74	03.05.1974

21 obiektów	Radoszyn	kościół	wystrój i architektura wnętrza	62/71	04.01.1972
1 obiekt	Skąpe	Kościół parafialny		105/74	02.04.1974
1 obiekt	Węgrzynice	kościół filialny		121/74	06.05.1974
3 obiekty	Pałck	kościół filialny p.w. Zwiastowania NMP		L-B-98/poz. 1-3	29.07.2010
gmina Szczaniec					
4 obiekty	Ojerzyce	kościół	wystrój i wyposażenie	224/85	13.09.1985
9 obiektów	Opalewo	kościół parafialny	wystrój i wyposażenie	223/85	13.09.1985
5 obiektów	Smardzewo	kościół filialny	wyposażenie	117/74	06.05.1974
4 obiekty	Szczaniec	kościół parafialny	wystrój i wyposażenie	118/74	06.05.1974
gmina Świebodzin					
33 obiekty	Glińsk	kościół filialny	wystrój i wyposażenie	168/74	09.05.1976
211 obiektów	Gościkowo	kościół, klasztor pocysterski	wystrój i wyposażenie	42/B/71	03.01.1971
1 obiekt	Grodziszczce	kościół	krucyfiks ołtarzowy	166/74	07.05.1975
11 obiektów	Jordanowo	kościół parafialny	wyposażenie wnętrza	43/B/71	03.01.1972
36 obiektów	Jordanowo	kościół parafialny p.w. Św. Anny	elementy wystroju i wyposażenia	L-B-170/poz. 1-36	28.02.2017
1 obiekt	Kupienino	kościół filialny		123/74	03.05.1974
3 obiekty	Ługów	kościół filialny	rzeźby i obrazy	167/75	30.04.1975

34 obiekty	Rusinów	kościół filialny	wystrój i wyposażenie	169/74	07.05.1975
3 obiekty	Rzeczyca	kościół filialny	wyposażenie	127/74	06.05.1974
7 obiektów	Świebodzin	miasto	przedmioty rzemiosła artystycznego	181/76	13.02.1976
41 obiektów	Świebodzin	kościół parafialny św. Michała	wystrój	101/73	30.10.1973
47 obiektów	Świebodzin	kościół parafialny p.w. Najświętszej Maryi Panny Królowej Polski	wystrój i wyposażenie	L-B-73/poz.1-33	08.07.2009
38 obiektów	Borów	kościół filialny p.w. Chrystusa króla	elementy wystroju i wyposażenia kościoła filialnego pw. Chrystusa Króla	L-B-144/poz. od 1 do 20	19.09.2013
1 obiekt	Lubinicko	pomnik upamiętniający mieszkańców miejscowości Lubinicko poległych podczas pierwszej wojny światowej; dz. nr 156	pomnik	L-B-147	08.11.2013
70 obiektów	Lubinicko	pałac	elementy wystroju i wyposażenia	L-B-180	08.08.2018
gmina Zbąszynek					
19 obiektów	Dąbrówka Wlkp.	kościół parafialny	wyposażenie wnętrza	81/72	11.12.1972
33 obiekty	Kosieczyn	kościół parafialny	wystrój i wyposażenie	B-237/1-17	11.10.1996

44 obiekty	Kręcko	kościół filialny	wyposażenie	B/236/1-31	20.06.1994
1 obiekt	Kosieczyn	kościół parafialny p.w. śś. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza	organy	L-B-99	13.01.2011
1 obiekt	Kosieczyn	kościół parafialny p.w. śś. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza	rzeźba Apostoła	L-B-122	16.12.2011

Załącznik Nr 3 do Załącznika Nr 1

Wykaz stanowisk archeologicznych znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego
wg rejestru stanowisk archeologicznych Lubuskiego Konserwatora Zabytków

Skróty:

EB – epoka brązu

EK – epoka kamienia

Ha – okres halszacki

Lt – okres lateński

NŻ – nowożytność

OWR – okres wpływów rzymskich

PŚ – późne średniowiecze

WEB – wczesna epoka brązu

WŚ – wczesne średniowiecze

Miejscowość	Stanowisko	Nr na obszarze AZP	Obszar AZP	Funkcja	Chronologia	Nr rejestru zabytków	Data wpisu do rejestru zabytków
gmina Lubrza							
Lubrza	Lubrza, st. 34	1	53-13	punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy osada	k. łużycka Lt WŚ PŚ pradzieje		
Staropole	Lubrza, st. 35	2	53-13	punkt osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	Lt pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 36	3	53-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	EK PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 37	4	53-13	obozowisko ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	paleolit neolit k. łużycka pradzieje PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 38	5	53-13	obozowisko ślad osadniczy	EK PŚ		

				śląd osadniczy	NŻ		
Staropole	Staropole, st. 1	6	53-13	cmentarzysko	EB		
Staropole	Staropole, st. 2	7	53-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Staropole	Staropole, st. 3	8	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Staropole	Staropole, st. 4	9	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 5	10	53-13	punkt osadniczy	PŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 6	11	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łżycka pradzieje PŚ/NŻ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 7	12	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 8	13	53-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje WŚ PŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 9	14	53-13	osada śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 10	15	53-13	śląd osadniczy osada śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 11	16	53-13	śląd osadniczy	WŚ		
Boryszyn	Boryszyn, st. 1	17	53-13	cmentarzysko	WEB		
Boryszyn	Boryszyn, st. 2	18	53-13	znalezisko luźne	OWR		
Boryszyn	Boryszyn, st. 3	19	53-13	znalezisko luźne	EB		
Zagaje	Zagaje, st. 1	20	53-13	osada	Lt/OWR		
Zagaje	Zagaje, st. 2	21	53-13	śląd osadniczy	pradzieje		
Zagaje	Zagaje, st. 3	22	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Zagaje	Zagaje, st. 4	23	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Zagaje	Zagaje, st. 5	24	53-13	punkt osadniczy	WŚ		
Staropole	Lubrza, st. 43	27	53-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	mezolit k. łżycka		

				śląd osadniczy	PŚ		
Staropole	Staropole, st. 5	28	53-13	punkt osadniczy	WŚ		
Staropole	Staropole, st. 6	29	53-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PŚ		
Staropole	Lubrza, st. 2	27	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy cmentarzysko	EK EB ?		
Staropole	Lubrza, st. 3	28	53-14	punkt osadniczy	EB		
Staropole	Boryszyn, st. 4	29	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ		
Boryszyn/ Wysoka	Wysoka, st. 13	2_5	53-14	osada	k. łużycka		
Boryszyn	Wysoka, st. 14	2_6	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje ? PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 1	1	54-13	osada osada śląd osadniczy	k. łużycka Lt WŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 2	2	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 3	3	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 4	4	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	Ha Lt pradzieje		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 5	5	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje WŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 6	6	54-13	punkt osadniczy	pradzieje		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 7	7	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy	EB pradzieje		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 8	8	54-13	osada	Lt/OWR		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 9	9	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy	Lt/OWR pradzieje		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 10	10	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 11	11	54-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	EB pradzieje		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 12	12	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 13	13	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Lt pradzieje PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 14	14	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 15	15	54-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 16	16	54-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 17	17	54-13	śląd osadniczy	pradzieje		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 18	18	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 19	19	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 20	20	54-13	śląd osadniczy	OWR		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 21	21	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje PŚ/NŻ		
Nowa Wioska	Nowa Wioska, st. 22	22	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy	WŚ WŚ		
Mostki/ Nowa Wioska	Mostki, st. 1	23	54-13	cmentarzysko cmentarzysko kurhanowe	EB ?		
Przetocznica	Przetocznica, st. 1	24	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Przetocznica	Przetocznica, st. 2	25	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 1	26	54-13	śląd osadniczy osada osada	EK WŚ PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 4	27	54-13	osada śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka pradzieje WŚ PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 6	28	54-13	śląd osadniczy	pradzieje		

				śląd osadniczy	WŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 7	29	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 8	30	54-13	osada punkt osadniczy śląd osadniczy osada	Lt pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 9	31	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 10	32	54-13	obozowisko punkt osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ/NŻ pradzieje		
Lubrza	Lubrza, st. 11	33	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy osada	neolit WEB EB pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 12	34	54-13	osada	PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 13	35	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy osada	EK pradzieje WŚ PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 14	36	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	EB pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 15	37	54-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	neolit PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 16	38	54-13	śląd osadniczy osada	pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 17	39	54-13	punkt osadniczy	PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 18	40	54-13	punkt osadniczy	PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 19	41	54-13	punkt osadniczy	PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 20	42	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ WŚ PŚ		

Lubrza	Lubrza, st. 21	43	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	EK EB PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 22	44	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	EB/Ha pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 23	45	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit pradzieje PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 24	46	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	WEB PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 25	47	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK WŚ PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 26	48	54-13	osada punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ EK PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 27	49	54-13	śląd osadniczy osada	pradzieje PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 28	50	54-13	śląd osadniczy osada	WŚ PŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 29	51	54-13	osada	WŚ		
Lubrza	Lubrza, st. 30	52	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	WEB PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 31	53	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	WEB pradzieje PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 32	54	54-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	WEB PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 33	55	54-13	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit WEB pradzieje PŚ/NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 39	56	54-13	grodzisko grodzisko stożkowate gródek stożkowaty	PŚ PŚ XIII/XIV - poł.	L-34/C	1990-03-05

					XV w.		
Nowa Wioska	Nowa Wioska	57	54-13	znalezisko luźne	WŚ		
Lubrza/ Zagaje	Lubrza, st. 40	61	54-13	osada ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	k. łużycka pradzieje WŚ PŚ NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 42	62	54-13	ślad osadniczy ślad osadniczy osada punkt osadniczy ślad osadniczy osada ślad osadniczy	paleolit neolit k. łużycka OWR pradzieje WŚ NŻ		
Lubrza	Lubrza, st. 44	63	54-13	ślad osadniczy	EK		
Lubrza	Lubrza, st. 44	64	54-13	obóz pracy	1941-1942 r.		
Lubrza	Lubrza, st. 45	65	54-13	obóz pracy	1941-1942 r.		
Lubrza	Lubrza, st. 46	66	54-13	cmentarz żydowski	1941-1942 r.		
Zagórze	Zagórze, st. 1	6	55-12	ślad osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje EB/Ha PŚ		
Mostki	Mostki, st. 2	2	55-13	ślad osadniczy ślad osadniczy punkt osadniczy znalezisko luźne znalezisko luźne	EK pradzieje PŚ neolit neolit		
Mostki	Mostki, st. 3	3	55-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	k. łużycka PŚ		
Mostki	Mostki, st. 4	4	55-13	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	EK pradzieje PŚ		
Mostki	Mostki, st. 5	5	55-13	punkt osadniczy ślad osadniczy	EK PŚ		
Mostki	Mostki, st. 6	6	55-13	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	EK pradzieje PŚ		
Przełazy	Przełazy, st. 1	7	55-13	ślad osadniczy	EK		

				śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Przełazy	Przełazy, st. 2	8	55-13	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje OWR PŚ		
Przełazy	Przełazy, st. 3	9	55-13	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje k. łużycka WŚ PŚ/NŻ		
Przełazy	Przełazy, st. 4	10	55-13	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka WŚ PŚ		
Mostki	Mostki, st. 7	15	55-13	cmentarzysko	WŚ		
Przełazy	Przełazy, st. 5	16	55-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje ŚR		
Przełazy	Przełazy, st. 6	17	55-13	grodzisko przeprawa	WŚ WŚ	L-87/C	2011-06-01
Mostki	Mostki	18	55-13	cmentarzysko kurhanowe			
gmina Łagów							
Łagówek	Lasy Łagowskie, st. 1	1	52-12	śląd osadniczy	EB/Ha		
Łagów	Łagów, st. 1	1	53-12	grodzisko osada osada	XII-XIV w. Ha Ha	L-25/C (d. 44/Ar)	1967-06-15
Łagów	Łagów, st. 2	2	53-12	osada osada osada	EB PŚ/NŻ EB/Ha	67/Ar	1968-12-01
Łagów	Łagów, st. 3	3	53-12	punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR PŚ		
Łagów	Łagów, st. 4	4	53-12	osada	EB		
Łagów	Łagów, st. 5	5	53-12	osada	WŚ		
Łagów	Łagów, st. 6	6	53-12	zespół urbanistyczny		1944	1974-02-26
Łagów	Łagów	7	53-12	znalezisko luźne	k. łużycka		
Jemiołów	Jemiołów, st. 1	8	53-12	cmentarzysko wał kamienny	k. łużycka PŚ ?		
Jemiołów	Jemiołów	9	53-12	skarb monet	ŚR		

Łagówek	Łagówek	10	53-12	znalezisko luźne	neolit		
Łagów	Łagów	11	53-12	osada	IV-V OEB		
Sieniawa	Sieniawa, st. 1	25	53-13	cmentarzysko	EB		
Sieniawa	Sieniawa, st. 2	26	53-13	osada/ grodzisko	WŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 6	2	54-11	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 7	3	54-11	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 8	4	54-11	śląd osadniczy	EK		
Pórzadło	Pórzadło, st. 1	1	54-12	śląd osadniczy	WŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 2	2	54-12	śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 3	3	54-12	śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 4	4	54-12	punkt osadniczy	PŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 5	5	54-12	punkt osadniczy	PŚ		
Toporów	Toporów, st. 3	6	54-12	punkt osadniczy	k. łużycka		
Toporów	Toporów, st. 4	7	54-12	cmentarzysko śląd osadniczy	EB PŚ		
Toporów	Toporów, st. 5	8	54-12	punkt osadniczy punkt osadniczy	EB PŚ		
Toporów	Toporów, st. 6	9	54-12	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje PŚ		
Toporów	Toporów, st. 7	10	54-12	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje WŚ PŚ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 9	11	54-12	śląd osadniczy	NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 10	12	54-12	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 11	13	54-12	śląd osadniczy punkt osadniczy	PŚ ? NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 12	14	54-12	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	k. łużycka PŚ NŻ		
Pórzadło	Pórzadło, st. 13	15	54-12	śląd osadniczy	NŻ		
Gronów	Gronów, st. 1	16	54-12	osada śląd osadniczy	k. łużycka PŚ		

				osada	NŻ		
Żelechów	Żelechów, st. 1	17	54-12	śląd osadniczy osada	PŚ NŻ		
Żelechów	Żelechów, st. 2	18	54-12	śląd osadniczy	PŚ		
Gronów/ Łagów	Gronów, st. 2	19	54-12	obóz pracy	1940-1945 r.		
Żelechów	Żelechów, st. 7	20	54-12	obóz pracy	1940-1942 r.		
Pożrzadło	Pożrzadło, st. 14	21	54-12	obóz pracy	1940-1943 r.		
Żelechów	Żelechów, st. 3	58	54-13	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy osada	k. łużycka OWR ? WŚ PŚ NŻ		
Żelechów	Żelechów, st. 4	59	54-13	śląd osadniczy	NŻ		
Żelechów	Żelechów, st. 5	60	54-13	punkt osadniczy	NŻ		
Kosobudz	Kosobudz, st. 1	1	55-11	śląd osadniczy	EB		
Kosobudz	Kosobudz, st. 2	2	55-11	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Kosobudz	Kosobudz, st. 3	3	55-11	dłubanka	WŚ ?		
Kosobudz	Kosobudz, st. 3	1	55-12	śląd osadniczy punkt osadniczy	OWR PŚ		
Niedźwiedź	Niedźwiedź, st. 1	2	55-12	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
	Niedźwiedź, st. 2	3	55-12	smolarnia	PŚ		
Toporów	Toporów, st. 1	4	55-12	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje PŚ/NŻ		
Toporów	Toporów, st. 2	5	55-12	punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje Lt PŚ		
Toporów	Toporów, st. 8	7	55-12	znalezisko luźne	EB		
Niedźwiedź	Błonie, st. 1	8	56-12	punkt osadniczy śląd osadniczy	EB/Ha PŚ/NŻ		
gmina Skąpe							
Węgrzynice	Węgrzynice, st. 1	4	56-12	śląd osadniczy	pradzieje		
Węgrzynice	Węgrzynice, st. 2	5	56-12	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Węgrzynice	Węgrzynice, st. 3	6	56-12	śląd osadniczy	WŚ		

				śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Węgrzynice	Węgrzynice, st. 4	7	56-12	śląd osadniczy	PŚ		
Węgrzynice	Błonie, st. 2	9	56-12	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy cmentarzysko śląd osadniczy	EK pradzieje WEB EB PŚ/NŻ		
Ołobok	Ołobok, st. 1	2	56-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Błonie	Kalinowo, st. 1	3	56-13	cmentarzysko kurhanowe	EB	L-95/C	2019-07-04
Ołobok	Ołobok, st. 2	4	56-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ		
Ołobok	Ołobok, st. 3	5	56-13	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Ołobok	Łąkie, st. 2	6	56-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje EB/Ha PŚ		
Łąkie	Łąkie, st. 10	7	56-13	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje OWR PŚ		
Błonie	Kalinowo, st. 2	9	56-13	smolarnia	PŚ		
Błonie	Kalinowo, st. 3	10	56-13	śląd osadniczy	EK		
Łąkie	Łąkie	11	56-13	skarb	1347-1410 r.		
Niesulice	Niesulice	12	56-13	znalezisko luźne	EB		
Ołobok	Ołobok, st. 4	13	56-13	osada osada	OWR WŚ		
Radoszyn/ Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 3	2	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	EB PŚ		
Ołobok	Łąkie, st. 12	14	56-14	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje Lt ? WŚ WŚ PŚ		
Ołobok	Łąkie, st. 13	15	56-14	śląd osadniczy	PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 16	19	56-14	osada	k. łużycka		

				punkt osadniczy ślad osadniczy	OWR PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 17	20	56-14	osada	OWR		
Radoszyn	Radoszyn, st. 18	21	56-14	osada osada	EB OWR		
Radoszyn	Radoszyn, st. 19	22	56-14	osada ślad osadniczy ślad osadniczy	EB OWR WŚ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 1	1	57-13	osada	PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 2	2	57-13	punkt osadniczy ślad osadniczy	PŚ/NŻ WŚ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 3	3	57-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 4	4	57-13	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 5	5	57-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	PŚ pradzieje		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 6	6	57-13	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 7	7	57-13	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 8	8	57-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	PŚ/NŻ WŚ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 9	9	57-13	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Międzyzylesie	Międzyzylesie, st. 10	10	57-13	ślad osadniczy punkt osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Łąkie	Łąkie, st. 3	11	57-13	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	EB OWR pradzieje PŚ		
Łąkie	Łąkie, st. 4	12	57-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	PŚ/NŻ WŚ		
Łąkie	Łąkie, st. 5	13	57-13	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Łąkie	Łąkie, st. 6	14	57-13	punkt osadniczy osada punkt osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	EB OWR pradzieje WŚ PŚ		

Łąkie	Łąkie, st. 7	15	57-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Łąkie	Łąkie, st. 8	16	57-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PŚ/NŻ		
Łąkie	Łąkie, st. 9	17	57-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	EB PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 4	18	57-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 5	19	57-13	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha PŚ pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 6	20	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	OWR PŚ/NŻ pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 7	21	57-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 8	22	57-13	śląd osadniczy	PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 1	23	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 10	24	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 11	25	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 2	26	57-13	punkt osadniczy punkt osadniczy	k. łużycka k. łużycka		
Skąpe	Skąpe, st. 3	27	57-13	punkt osadniczy	k. łużycka		
Skąpe	Skąpe, st. 12	28	57-13	śląd osadniczy	pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 13	29	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 14	30	57-13	osada śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	OWR WŚ PŚ pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 15	31	57-13	punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ PŚ pradzieje		

Skąpe	Skąpe, st. 16	32	57-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 1	1	57-14	grodzisko śląd osadniczy	WŚ PŚ	L-26/C	1966-03-10
Skąpe	Skąpe, st. 17	2	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 18	3	57-14	osada ? osada śląd osadniczy	WEB ŚR NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 19	4	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 20	5	57-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 21	6	57-14	osada punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 22	7	57-14	punkt osadniczy osada punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ faza C-D PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 23	8	57-14	osada	Ha		
Skąpe	Skąpe, st. 24	9	57-14	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ faza E PŚ pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 25	10	57-14	osada	WŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 26	11	57-14	punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	k. łużycka WŚ pradzieje		
Skąpe	Skąpe, st. 27	12	57-14	osada osada osada	EB ? pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 28	13	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 29	14	57-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	OWR WŚ		

				ślad osadniczy	PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 30	15	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 31	16	57-14	punkt osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 32	17	57-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	WEB WŚ ?		
Skąpe	Skąpe, st. 33	18	57-14	osada ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 1	19	57-14	osada	WŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 34	20	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 35	21	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Skąpe	Skąpe, st. 36	22	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ pradzieje PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 37	23	57-14	osada	WŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 1	24	57-14	ślad osadniczy	WŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 2	25	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ ? PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 3	26	57-14	osada osada punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje Lt WŚ PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 4	27	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 5	28	57-14	cmentarzysko ? osada ślad osadniczy	Lt pradzieje WŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 6	29	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ WŚ pradzieje PŚ/NŻ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 7	30	57-14	osada ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 8	31	57-14	ślad osadniczy	pradzieje		

				punkt osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 1	32	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy osada ślad osadniczy	Ha pradzieje WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 2	33	57-14	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 3	34	57-14	osada ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 4	35	57-14	punkt osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 5	36	57-14	ślad osadniczy osada ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 6	37	57-14	punkt osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 7	38	57-14	osada ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 8	39	57-14	punkt osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 9	40	57-14	punkt osadniczy	PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 10	41	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 11	42	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 12	43	57-14	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Darnawa	Darnawa, st. 13	44	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Darnawa	Darnawa, st. 14	45	57-14	ślad osadniczy	pradzieje		
			57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 9	46	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 10	47	57-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 11	48	57-14	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		

Radoszyn	Radoszyn, st. 12	49	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 13	50	57-14	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 14	51	57-14	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka pradzieje PŚ/NŻ		
Radoszyn	Radoszyn, st. 15	52	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 1	53	57-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 2	54	57-14	śląd osadniczy	PŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 3	55	57-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 4	56	57-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Skąpe	Skąpe, st. 38	59	57-14	śląd osadniczy ?	k. łużycka NŻ		
Łąkie	Łąkie, st. 14	60	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit/ WEB ? pradzieje		
Łąkie	Łąkie, st. 15	61	57-14	śląd osadniczy punkt osadniczy osada ?	WŚ PŚ NŻ		
Przetocznica	Przetocznica, st. 1	1	58-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Przetocznica	Przetocznica, st. 2	2	58-13	punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha PŚ/NŻ		
Podła Góra	Podła Góra, st. 1	3	58-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Podła Góra	Podła Góra, st. 2	4	58-13	śląd osadniczy	PŚ		
Podła Góra	Podła Góra, st. 3	5	58-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Podła Góra	Podła Góra	7	58-13	znalezisko luźne	EB		
Pałck	Głogusz, st. 12	29	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	EB Lt pradzieje		
Pałck	Pałck, st. 1	30	58-14	cmentarzysko cmentarzysko	Lt OWR		
Pałck	Pałck, st. 2	31	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje		
Pałck	Pałck, st. 3	32	58-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje OWR		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Pałck	Pałck, st. 4	33	58-14	punkt osadniczy osada śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje OWR WŚ PŚ		
Pałck	Pałck, st. 5	34	58-14	śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ PŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 5	35	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje k. łuzicka WŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 6	36	58-14	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 7	37	58-14	śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje OWR		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 8	38	58-14	śląd osadniczy osada śląd osadniczy	pradzieje OWR PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 9	39	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje k. łuzicka PŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 10	40	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 11	41	58-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 12	42	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn, st. 13	43	58-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łuzicka WŚ PŚ/NŻ		
Niekarzyn	Niekarzyn	44	58-14	znalezisko luźne	EB		
Pałck/ Głoguszyń	Pałck, st. 6	45	58-14	pole bitwy	1759-07-25		
gmina Szczaniec							
Myszęcin	Myszęcin, st. 2	3	54-15	cmmentarzysko cmmentarzysko śląd osadniczy śląd osadniczy	EB OWR pradzieje WŚ		

				śląd osadniczy	PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 3	4	54-15	cmentarzysko kurhanowe śląd osadniczy	EB pradzieje		
Myszęcín	Myszęcín, st. 4	5	54-15	osada śląd osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje PŚ/NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 7	6	54-15	śląd osadniczy punkt osadniczy	Ha PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 8	7	54-15	śląd osadniczy	PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 9	8	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	EB PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 10	9	54-15	punkt osadniczy	OWR		
Myszęcín	Myszęcín, st. 11	10	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 15	11	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EB WŚ PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 16	12	54-15	śląd osadniczy	WŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 17	13	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 10	14	54-15	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK EB pradzieje PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 11	15	54-15	osada śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 12	16	54-15	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EB pradzieje PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 13	17	54-15	śląd osadniczy osada osada	EK EB Pradzieje		
Myszęcín	Myszęcín	24	54-15	znalezisko luźne	EB		
Myszęcín	Myszęcín	25	54-15	znalezisko luźne	?		
Wilenko	Wilenko, st. 14	26	54-15	śląd osadniczy	EB		
Myszęcín	Myszęcín, st. 18	27	54-15	śląd osadniczy	k. łużycka		

Myszęcín	Myszęcín, st. 19	28	54-15	ślád osadniczy ślád osadniczy	k. łúżycka PŚ/NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 20	29	54-15	ślád osadniczy ślád osadniczy ślád osadniczy punkt osadniczy	k. łúżycka pradzieje WŚ ? NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 21	32	54-15	punkt osadniczy punkt osadniczy	EK k. łúżycka		
Myszęcín	Myszęcín, st. 22	33	54-15	punkt osadniczy punkt osadniczy	k. łúżycka NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 23	34	54-15	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	paleolit sch. ? k. łúżycka NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 24	35	54-15	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	paleolit sch. ? k. łúżycka NŻ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 25	36	54-15	punkt osadniczy punkt osadniczy	EK NŻ		
Myszęcín/ Wilenko	Myszęcín, st. 26	38	54-15	obóz pracy	1940-1945 r.		
Szczaniec	Wilenko, st. 1	1	54-16	grodzisko	WŚ	L-20/C	1966-03-03
Wilenko	Wilenko, st. 2	2	54-16	osada osada	WŚ WŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 3	3	54-16	ślád osadniczy ślád osadniczy	EK EB		
Wilenko	Wilenko, st. 4	4	54-16	punkt osadniczy osada ślád osadniczy	Lt WŚ PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 5	5	54-16	ślád osadniczy ślád osadniczy ślád osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Wilenko	Wilenko, st. 6	6	54-16	ślád osadniczy ślád osadniczy	WŚ EK		
Wilenko	Wilenko, st. 7	7	54-16	ślád osadniczy ślád osadniczy	EK pradzieje		
Wilenko	Wilenko, st. 8	8	54-16	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	EK PŚ pradzieje		

Wilento	Wilento, st. 9	9	54-16	śląd osadniczy śląd osadniczy osada śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK WEB k. łużycka pradzieje WŚ NŻ		
Wilento	Szczaniec, st. 2	10	54-16	osada osada punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ Ha pradzieje WŚ PŚ		
Szczaniec	Wilento, st. 15	34	54-16	śląd osadniczy śląd osadniczy osada osada śląd osadniczy osada śląd osadniczy śląd osadniczy	EK WEB EB OWR WŚ WŚ NŻ ?		
Wilento	Wilento, st. 16	35	54-16	obozowisko obozowisko śląd osadniczy śląd osadniczy osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy osada śląd osadniczy ?	paleolit sch. mezolit paleolit sch. WEB k. jastorfska WŚ OWR pradzieje NŻ		
Wilento	Wilento, st. 17	36	54-16	punkt osadniczy punkt osadniczy	neolit k. łużycka		
Myszęcín	Myszęcín, st. 1	19	55-15	grodzisko śląd osadniczy	WŚ PŚ	L-18/C	1966-03-03
Myszęcín	Myszęcín, st. 12	20	55-15	punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 13	21	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Rzeczyca	Myszęcín, st. 14	22	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje PŚ		
Myszęcín	Myszęcín, st. 5	23	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	Lt Pradzieje WŚ PŚ		
Rzeczyca	Myszęcín, st. 6	24	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 1	42	55-15	punkt osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 2	43	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 3	44	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 4	45	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 5	46	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 6	47	55-15	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ		
Szczaniec	Ojerzyce, st. 7	48	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Ojerzyce	Ojerzyce, st. 8	49	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Szczaniec	Ojerzyce, st. 9	50	55-15	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	mezolit Ha pradzieje PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 4	51	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ		

				śląd osadniczy	WŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 11	52	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 12	53	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Myszęcín	Szczaniec, st. 13	54	55-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Dąbrówka Mała/ Kosieczyn	Dąbrówka Mała, st. 1	1	55-16	grodzisko	WŚ	L-35/C (d.45/Ar)	1967-06-15
Dąbrówka Mała	Dąbrówka Mała, st. 2	2	55-16	osada	?	162/Ar	1968-12-01
Dąbrówka Mała	Dąbrówka Mała, st. 3	3	55-16	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 1	7	55-16	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	WŚ WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 5	8	55-16	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	WŚ WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 7	9	55-16	znalezisko luźne	PŚ/NŻ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 10	10	55-16	gródek stożkowaty kaplica	PŚ NŻ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 14	11	55-16	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje OWR WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 15	12	55-16	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 16	13	55-16	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje Lt WŚ PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 17	14	55-16	punkt osadniczy punkt osadniczy	OWR pradzieje		
Szczaniec	Szczaniec, st. 18	15	55-16	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	neolit EB pradzieje		

				śląd osadniczy	PŚ		
Szczaniec	Szczaniec, st. 19	16	55-16	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Szczaniec	Szczaniec	17	55-16	skarb	EB		
Szczaniec	Szczaniec, st. 6	18	55-16	obozowisko ? ?	EK ?		
Szczaniec	Szczaniec, st. 9	19	55-16	osada ? Znalezisko luźne	WŚ ? EK		
Szczaniec	Szczaniec	20	55-16	znalezisko luźne	neolit ?		
Szczaniec	Szczaniec	21	55-16	znalezisko luźne	?		
Szczaniec	Szczaniec, st. 20	22	55-16	grodzisko	WŚ		
Kielcze	Jeziory, st. 1	1	56-15	kurhan kurhan ?	EB ?	L-42/C	1970-06-20
Kielcze	Kielcze, st. 1	5	56-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Wolimirzyce	Wolimirzyce, st. 1	6	56-15	śląd osadniczy	PŚ		
Wolimirzyce	Wolimirzyce, st. 2	7	56-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Wolimirzyce	Wolimirzyce, st. 3	8	56-15	śląd osadniczy	PŚ		
Kielcze	Kielcze	9a	56-15	znalezisko luźne	neolit		
Smardzewo	Smardzewo, st. 1	1	56-16	śląd osadniczy	Ha		
Smardzewo	Smardzewo, st. 2	2	56-16	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha WŚ PŚ		
Smardzewo	Smardzewo, st. 3	3	56-16	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ		
Smardzewo	Smardzewo, st. 4	4	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ/NŻ		
Smardzewo	Smardzewo, st. 5	5	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	k. lużycka pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Opalewo	Opalewo, st. 1	6	56-16	śląd osadniczy	PEB		
Smardzewo	Brudzewo, st. 1	7	56-16	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje Lt WŚ PŚ		

Brudzewo	Brudzewo, st. 2	8	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ PŚ		
Smardzewo	Brudzewo, st. 3	9	56-16	osada osada osada	pradzieje OWR WŚ		
Smardzewo	Brudzewo, st. 4	10	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje LT PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 1	11	56-16	cmmentarzysko kurhanowe	PEB		
Smardzewo/ Koźminek	Koźminek, st. 2	12	56-16	punkt osadniczy	pradzieje		
Smardzewo	Koźminek, st. 3	13	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje OWR WŚ		
Smardzewo	Koźminek, st. 4	14	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Lt pradzieje PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 5	15	56-16	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 6	16	56-16	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ/NŻ		
Koźminek	Koźminek, st. 7	17	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 8	18	56-16	punkt osadniczy śląd osadniczy	Lt PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 9	19	56-16	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 10	20	56-16	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 11	21	56-16	punkt osadniczy	OWR		

				punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 12	22	56-16	punkt osadniczy	pradzieje		
Koźminek	Koźminek, st. 13	23	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 14	24	56-16	punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Koźminek	Koźminek, st. 15	25	56-16	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Kręcico/ Koźminek	Kręcico, st. 10	28	56-16	cmentarzysko punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	Ha pradzieje WŚ PŚ		
Opalewo	Opalewo, st. 2	31	56-16	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Opalewo	Opalewo, st. 3	32	56-16	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Koźminek	Koźminek	34	56-16	znalezisko luźne	neolit		
Koźminek	Koźminek, st. 16	35	56-16	?	WŚ		
gmina Świebodzin							
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 1	1	53-14	ślad osadniczy punkt osadniczy osada punkt osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	mezolit ? EB WŚ WŚ pradzieje PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 2	2	53-14	ślad osadniczy osada	mezolit WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 3	3	53-14	ślad osadniczy osada	EL WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 4	4	53-14	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	EK EB WŚ EK Ha		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 5	5	53-14	śląd osadniczy osada osada osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EK Ha/Lt WŚ pradzieje WŚ WŚ NŻ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 6	6	53-14	śląd osadniczy osada osada osada punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	EK Lt WŚ WŚ PŚ pradzieje WŚ WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 7	7	53-14	obozowisko obozowisko osada osada osada miejsce kultu ? śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	paleolit mezolit neolit neolit OWR WŚ PŚ EK pradzieje PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 8	8	53-14	osada osada osada osada śląd osadniczy	neolit k. łżycka Lt Ha/Lt WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 9	9	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit Lt/OWR WŚ PŚ/NŻ pradzieje		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 10	10	53-14	osada	WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 11	11	53-14	cmentarzysko osada osada ? śląd osadniczy gób szkieletowy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka? WŚ WŚ PŚ XVI w. neolit pradzieje PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 12	12	53-14	osada	OWR		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 13	13	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK k. łużycka k. łużycka pradzieje		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 14	14	53-14	osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit Lt/OWR WŚ PŚ/NŻ pradzieje PŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 15	15	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	mezolit neolit/WEB WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 16	16	53-14	osada osada osada	neolit neolit pradzieje		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 17	17	53-14	osada osada śląd osadniczy	neolit WŚ k. łużycka		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 18	18	53-14	osada śląd osadniczy osada	Lt WŚ PŚ/NŻ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 19	19	53-14	osada śląd osadniczy osada	neolit OWR WŚ		

Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 20	20	53-14	obozowisko osada punkt osadniczy punkt osadniczy	paleolit neolit neolit pradzieje		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 21	21	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit EK		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 22	22	53-14	osada śląd osadniczy grodzisko pomosty punkt osadniczy punkt osadniczy znalezisko luźne	neolit Ha WŚ (VII-IX w.) WŚ (VII-IX w.) WŚ (XI w.) PŚ ?	L-93/C	2019-01-10
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 23	23	53-14	cmentarzysko	k. łużycka		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 24	24	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Gościkowo	Nowy Dworek, st. 25	25	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	neolit Ha pradzieje WŚ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 26	26	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje WŚ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 1	30	53-14	osada osada	LT WŚ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 2	31	53-14	osada osada śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka WŚ EK OWR WŚ PŚ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 3	32	53-14	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	EK ? OWR PŚ NŻ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 4	33	53-14	punkt osadniczy śląd osadniczy	WŚ pradzieje		

				punkt osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 5	34	53-14	punkt osadniczy osada punkt osadniczy punkt osadniczy	? OWR PŚ NŻ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 6	35	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK WŚ PŚ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 7	36	53-14	śląd osadniczy	pradzieje		
Gościkowo	Gościkowo, st. 8	37	53-14	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Gościkowo	Gościkowo-Paradyż, st. 9	38	53-14	skarb monet	1 poł. XI w.		
Jordanowo	Jordanowo, st. 1	39	53-14	osada punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	WŚ Ha pradzieje WŚ PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 2	40	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje		
Jordanowo	Jordanowo, st. 6	41	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 7	42	53-14	obozowisko obozowisko śląd osadniczy osada cmentarzysko śląd osadniczy osada cmentarzysko skarb śląd osadniczy	paleolit schy. Mezolit neolit EB Ha OWR WŚ WŚ koniec XI w. PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 8	43	53-14	osada ? Punkt osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		

Jordanowo	Jordanowo, st. 9	44	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	neolit WŚ PŚ/NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 10	45	53-14	osada śląd osadniczy	WEB PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 11	46	53-14	punkt osadniczy osada punkt osadniczy	Lt pradzieje PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 12	47	53-14	cmentarzysko śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy osada	OWR EB WŚ PŚ NŻ	L-14/C	1998-12-07
Jordanowo	Jordanowo, st. 13	48	53-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 14	49	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje XVII-XVIII w.		
Jordanowo	Jordanowo, st. 15	50	53-14	punkt osadniczy osada	pradzieje NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 16	51	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	EK pradzieje WŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 17	52	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK pradzieje ? PŚ		
Jordanowo	Jordanowo	53	53-14	cmentarzysko	EB		
Gościkowo	Gościkowo, st. 9	56	53-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	OWR NŻ		
Gościkowo	Gościkowo, st. 10	57	53-14	śląd osadniczy punkt osadniczy	OWR NŻ		
Gościkowo	Gościkowo-Paradyż, st. 10	58	53-14	klasztor cmentarz	XVIII w. NŻ		
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 27	59	53-14	osada, przeprawa mostowa, pomosty	WŚ (VIII-XI w.) 799-965 cal.	L-90/C	2018-06-22
Nowy Dworek	Nowy Dworek, st. 28	60	53-14	osada obronna/ miejsce kultu	WŚ		

Jordanowo	Jordanowo, st. 26	61	53-14	obóz pracy	1940-1942 r.		
Gościkowo	Gościkowo, st. 1	1	53-15	osada	pradzieje		
Gościkowo	Gościkowo, st. 2	2	53-15	osada	pradzieje		
Gościkowo	Gościkowo, st. 3	3	53-15	osada	pradzieje		
Gościkowo	Gościkowo, st. 4	4	53-15	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	EK WŚ EB		
Gościkowo	Gościkowo, st. 5	5	53-15	osada ślad osadniczy	EB OWR		
Gościkowo	Gościkowo, st. 6	6	53-15	osada	WEB ?		
Gościkowo	Gościkowo, st. 8	8	53-15	osada produkcyjna ?	EK		
Gościkowo/ Szumiąca	Szumiąca, st. 1	9	53-15	osada osada	PŚ NŻ		
Jordanowo/ Szumiąca	Jordanowo, st. 1	14	53-15	osada	EB		
Gościkowo	Gościkowo, st. 9	77	53-15	osada osada	PŚ NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 2	78	53-15	osada	NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 1	1	54-14	ślad osadniczy ślad osadniczy cmentarzysko ślad osadniczy ślad osadniczy punkt osadniczy	EK PŚ EB OWR PŚ NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 2	2	54-14	ślad osadniczy	PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 3	3	54-14	ślad osadniczy punkt osadniczy ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 4	4	54-14	osada osada	EB/Ha pradzieje		
Glińsk	Glińsk, st. 5	5	54-14	ślad osadniczy	WŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 6	6	54-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 7	7	54-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 8	8	54-14	ślad osadniczy	pradzieje		
Glińsk	Glińsk, st. 9	9	54-14	ślad osadniczy	pradzieje		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 10	10	54-14	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 11	11	54-14	punkt osadniczy	WŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 12	12	54-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit Ha pradzieje PŚ		
Glińsk	Glińsk, st. 13	13	54-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 3	14	54-14	osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Lt Lt pradziej PŚ		
Rusinów	Jordanowo, st. 4	15	54-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK OWR PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 5	16	54-14	osada śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ EB pradzieje		
Jordanowo	Jordanowo, st. 18	17	54-14	punkt osadniczy	NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 19	18	54-14	punkt osadniczy	NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 20	19	54-14	osada ? Ślad osadniczy osada osada	k. łużycka pradzieje WŚ PŚ		
Jordanowo/ Glińsk	Jordanowo, st. 21	20	54-14	osada ?	NŻ		
Jordanowo/ Glińsk	Jordanowo, st. 22	21	54-14	śląd osadniczy osada osada	k. łużycka PŚ NŻ		
Jordanowo/ Glińsk	Jordanowo, st. 23	22	54-14	śląd osadniczy osada punkt osadniczy	WŚ ? PŚ NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 14	23	54-14	śląd osadniczy osada osada	pradzieje PŚ NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 15	24	54-14	osada	NŻ		

Glińsk	Glińsk, st. 16	25	54-14	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	OWR PŚ NŻ		
Glińsk	Glińsk, st. 17	26	54-14	śląd osadniczy punkt osadniczy osada	neolit ? PŚ NŻ		
Rusinów	Rusinów, st. 1	27	54-14	śląd osadniczy osada	PŚ NŻ		
Glińsk	Gliński, st. 14	1	54-15	punkt osadniczy	Ha		
Glińsk	Gliński, st. 15	2	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	EB pradzieje PŚ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 24	30	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy osada	k. łużycka k. wielbarska? WŚ NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 25	31	54-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	PŚ NŻ		
Jordanowo	Jordanowo, st. 27	37	54-15	obóz pracy	1940-1942 r.		
Wilkowo	Wilkowo, st. 1	1	55-13	osada śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	? EK pradzieje WŚ PŚ		
Wilkowo	Wilkowo, st. 2	11	55-13	śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje PŚ		
Wilkowo	Wilkowo, st. 3	12	55-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PŚ		
Borów	Borów, st. 1	13	55-13	śląd osadniczy śląd osadniczy	EK PŚ		
Borów	Borów, st. 2	14	55-13	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 1	1	55-14	grodzisko ? Zamek	WŚ PŚ/NŻ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 2	2	55-14	stare miasto	WŚ-XX w.		
Świebodzin	Świebodzin, st. 3	3	55-14	osada śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 4	4	55-14	osada	WŚ		

Świebodzin	Świebodzin, st. 5	5	55-14	osada	WŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 6	6	55-14	osada osada	WŚ WŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 7	7	55-14	osada osada ślad osadniczy	WŚ PŚ PŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 8	8	55-14	cmentarzysko ślad osadniczy	WŚ PŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 9	9	55-14	?	PŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 10	10	55-14	znalezisko luźne			
Świebodzin	Świebodzin, st. 11	11	55-14	grodzisko ? Grodzisko ? Grodzisko ślad osadniczy grodzisko	WŚ PŚ WŚ PŚ IX-XIII w.	L-16/C (d. 600)	1989-12-20
Świebodzin	Świebodzin, st. 11a	11a	55-14	osada przygrodowa	IX-XIII w.	L-16/C (d. 600)	1989-12-20
Świebodzin	Świebodzin, st. 12	12	55-14	znalezisko luźne	neolit		
Świebodzin	Świebodzin, st. 13	13	55-14	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 14	14	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ WŚ PŚ		
Rozłogi	Rozłogi, st. 1	15	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ		
Rozłogi	Rozłogi, st. 2	16	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	neolit k. łżycka		
Rozłogi	Rozłogi, st. 3	17	55-14	ślad osadniczy	pradzieje		
Rozłogi	Rozłogi, st. 4	18	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje Ha		
Wilkowo	Wilkowo, st. 4	19	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Krzemionka	Krzemionka, st. 1	20	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Ługów	Ługów, st. 1	21	55-14	ślad osadniczy	PŚ		
Ługów	Ługów, st. 2	22	55-14	ślad osadniczy	PŚ/NŻ		
Ługów	Ługów, st. 3	23	55-14	ślad osadniczy ślad osadniczy	PŚ/NŻ WŚ		
Grodziszcz	Grodziszcz, st. 8	24	55-14	ślad osadniczy	WŚ		

				śląd osadniczy	PŚ		
Grodziszczce/ Świebodzin	Grodziszczce, st. 9	25	55-14	punkt osadniczy punkt osadniczy osada osada	EK WŚ PŚ NŻ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 10	26	55-14	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EK Ha pradzieje PŚ		
Wilkowo	Wilkowo	27	55-14	znalezisko luźne	EB		
Świebodzin	Świebodzin	28	55-14	cmentarzysko kurhanowe	EB		
Świebodzin	Świebodzin	29	55-14	cmentarzysko	EB		
Świebodzin	Świebodzin, st. 15	30	55-14	miasto	XVII-XVIII w.		
Świebodzin	Świebodzin, st. 16	31	55-14	miasto	XV-XX w.		
Świebodzin	Świebodzin, st. 17	32	55-14	fosa miasto	PŚ		
Świebodzin	Świebodzin, st. 18	33	55-14	miasto	XV-XX w.		
Rusinów	Rusinów, st. 2	34	55-14	śląd osadniczy osada	PŚ NŻ		
Grodziszczce/ Świebodzin	Grodziszczce, st. 11	35	55-14	osada	NŻ		
Grodziszczce/ Świebodzin	Grodziszczce, st. 12	36	55-14	punk osadniczy osada osada osada	EK OWR PŚ NŻ		
Świebodzin	Grodziszczce, st. 13	37	55-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK WŚ PŚ		
Świebodzin	Lubinicko, st. 1	38	55-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	PŚ NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 2	39	55-14	punkt osadniczy osada	EK NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 3	40	55-14	punkt osadniczy śląd osadniczy osada	EK PŚ NŻ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 12	41	55-14	znalezisko luźne	EB		
Świebodzin	Świebodzin, st. 19	42	55-14	cmentarz żydowski	XIX w. - lata 70.		

					XX w.		
Świebodzin	Świebodzin, st. 20	43	55-14	relikty kaplicy			
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 1	1	55-15	grodzisko	WŚ	L-5/C	1966-03-03
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 1a	1a	55-15	relikty pomostów	WŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 2	2	55-15	osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ pradzieje OWR WŚ PŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 11	3	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 4	4	55-15	punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 5	5	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 6	6	55-15	punkt osadniczy	PŚ/NŻ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 7	7	55-15	punkt osadniczy osada	pradzieje XV-XVI w.		
Rzeczycza	Rzeczycza, st. 1	8	55-15	osada punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ Ha pradzieje WŚ PŚ		
Rzeczycza	Rzeczycza, st. 2	9	55-15	punkt osadniczy	WŚ		
Rzeczycza	Rzeczycza, st. 3	10	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 1	11	55-15	grodzisko gródek stożkowaty	WŚ PŚ ?		
Rzeczycza	Wityń, st. 2	12	55-15	grodzisko gródek stożkowaty	WŚ PŚ ?		
Rzeczycza	Wityń, st. 3	13	55-15	punkt osadniczy grodzisko ? Ślad osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 4	14	55-15	punkt osadniczy	WŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 5	15	55-15	punkt osadniczy	pradzieje		

				śląd osadniczy	PŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 6	16	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 7	17	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	EB/Ha pradzieje WŚ PŚ		
Rzeczycza	Wityń, st. 8	18	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR WŚ PŚ		
Rzeczycza	Kupienino, st. 1	25	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Rzeczycza	Kupienino, st. 2	26	55-15	śląd osadniczy	pradzieje		
Kupienino	Kupienino, st. 3	27	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit pradzieje PŚ/NŻ		
Kupienino	Kupienino, st. 4	28	55-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 1	29	55-15	znalezisko luźne	WŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 2	30	55-15	znalezisko luźne	?		
Lubinicko	Lubinicko, st. 3	31	55-15	cmentarzysko punkt osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	? Lt ? Pradzieje WŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 4	32	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Lt pradzieje PŚ/NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 5	33	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	OWR pradzieje k. łużycka		
Lubinicko	Lubinicko, st. 6	34	55-15	osada śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 7	35	55-15	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	OWR pradzieje PŚ/NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 8	36	55-15	śląd osadniczy punkt osadniczy	EK pradzieje		

				śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 9	37	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit WŚ PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 10	38	55-15	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Lt pradzieje PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 11	39	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK k. łużycka pradzieje PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 12	40	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ/NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 13	41	55-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce, st. 3	55	55-15	osada	WŚ		
Grodziszczce	Grodziszczce	56	55-15	znalezisko znalezisko	EB EB		
Grodziszczce	Grodziszczce	57	55-15	?	Ha		
Grodziszczce	Grodziszczce	58	55-15	grób ciałopalny	OWR		
Lubinicko	Lubinicko	59	55-15	moneta	2 poł. I w n. e.		
Kupienno	Kupienino, st. 5	60	55-15	miejsce po pałacu			
Borów	Borów, st. 3	1	56-13	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Borów	Niesulice, st. 1	8	56-13	grodzisko grodzisko	WŚ PŚ	L-8/C	1966-03-03
Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 2	1	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	EK Ha PŚ		
Radoszyn/ Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 3	2	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	EB PŚ		
Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 4	3	56-14	śląd osadniczy	pradzieje		
Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 5	4	56-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	pradzieje Ha		

Chociule	Chociule, st. 1	5	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha PŚ/NŻ		
Chociule	Chociule, st. 2	6	56-14	punkt osadniczy osada śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje OWR WŚ PŚ		
Chociule	Chociule, st. 3	7	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Chociule	Chociule, st. 4	8	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Chociule	Chociule, st. 5	9	56-14	punkt osadniczy osada śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Chociule	Chociule, st. 6	10	56-14	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	pradzieje WŚ PŚ		
Chociule	Chociule, st. 7	11	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ		
Chociule	Chociule, st. 8	12	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy	pradzieje Ha PŚ/NŻ		
Lubogóra	Niedźwiady, st. 1	13	56-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje PŚ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 4	16	56-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	EK NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 5	17	56-14	punkt osadniczy punkt osadniczy	EK NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 6	18	56-14	punkt osadniczy	EK		
Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 6	22	56-14	śląd osadniczy	EB		
Jeziory	Jeziory, st. 2	2	56-15	śląd osadniczy	PŚ		
Jeziory	Jeziory, st. 3	3	56-15	śląd osadniczy	PŚ		
Jeziory	Jeziory, st. 4	4	56-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Lubinicko	Lubinicko, st. 7	9	56-15	punkt osadniczy	EK		
Lubinicko	Lubinicko, st. 8	10	56-15	punkt osadniczy śląd osadniczy	EK NŻ		

Osogóra	Osogóra, st. 1	11	56-15	punkt osadniczy osada	EK ? NŻ		
Jeziory	Jeziory, st. 5	12	56-15	śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	EK PŚ NŻ NŻ ?		
Jeziory	Jeziory, st. 6	13	56-15	znalezisko luźne	neolit		
Jeziory	Jeziory, st. 7	14	56-15	folwark droga	XVIII/XIX w. XVIII/XIX w.		
Rudgerzowice	Rudgerzowice, st. 1	57	57-14	kurhan	neolit		
Kępsko	Kępsko, st. 1	58	57-14	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka pradzieje PŚ/NŻ		
Kępsko	Kępsko, st. 2	6	57-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje ?		
Kępsko	Kępsko, st. 3	7	57-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Rosin	Rosin, st. 1	8	57-15	punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha PŚ		
Rosin	Rosin, st. 2	9	57-15	punkt osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ/NŻ		
Raków	Raków, st. 1	10	57-15	śląd osadniczy	PŚ/NŻ		
Podlesie	Raków, st. 2	11	57-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Raków	Raków, st. 3	12	57-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Podlesie	Podlesie, st. 1	13	57-15	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje PŚ/NŻ		
Raków	Raków, st. 4	21	57-15	obozowisko ? Punkt osadniczy punkt osadniczy	EK ? PŚ NŻ		
Rosin/ Raków	Rosin, st. 3	22	57-15	punkt osadniczy punkt osadniczy	EK ? NŻ		
Rosin	Rosin, st. 4	23	57-15	punkt osadniczy osada ?	EK ? NŻ		
Rosin	Rosin, st. 5	24	57-15	obozowisko ? Osada ?	EK ? NŻ		

Kępsko/ Rosin	Kępsko, st. 1	25	57-15	obozowisko ? Punkt osadniczy	EK NŻ		
Kępsko	Kępsko, st. 2	26	57-15	śląd osadniczy punkt osadniczy osada	pradzieje PŚ NŻ		
Kępsko	Kępsko, st. 3	27	57-15	śląd osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy osada	pradzieje k. łużycka OWR PŚ NŻ		
gmina Zbąszynek							
Chociszewo	Chociszewo, st. 1	32	54-16	śląd osadniczy osada	PŚ NŻ		
Dąbrówka Wielkopolska	Dąbrówka Wielkopolska, st. 10	1	54-17	śląd osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wielkopolska	Dąbrówka Wielkopolska, st. 11	2	54-17	punkt osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wielkopolska	Dąbrówka Wielkopolska, st. 12	3	54-17	śląd osadniczy	ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 4	4	54-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	pradzieje ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 1	5	54-17	śląd osadniczy	ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 2	6	54-17	śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ PŚ		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 5	7	54-17	śląd osadniczy	ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 6	8	54-17	śląd osadniczy punkt osadniczy	EK ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 3	9	54-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit ? ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 9	10	54-17	śląd osadniczy	ŚR		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 8	11	54-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ PŚ		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 7	12	54-17	śląd osadniczy punkt osadniczy	WŚ PŚ		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 10	13	54-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	ŚR WŚ		
Dąbrówka	Dąbrówka	14	54-17	cmentarzysko	k. łużycka		

Wielkopolska	Wielkopolska, st. 15						
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 11	56	54-17	śląd osadniczy	NŻ		
Rogoziniec/ Chociszewo	Rogoziniec, st. 12	57	54-17	śląd osadniczy śląd osadniczy osada	neolit PŚ NŻ		
Rogoziniec	Rogoziniec, st. 13	58	54-17	obóz pracy	1941-1942 r.		
Dąbrówka Mała/ Kosieczyn	Dąbrówka Mała, st. 1	1	55-16	grodzisko	WŚ	L-35/C (d.45/Ar)	1967-06-15
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 14	4	55-16	punkt osadniczy	Lt/OWR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 13	5	55-16	punkt osadniczy	PŚ		
Dąbrówka Wlkp.	Boleń, st. 1	6	55-16	punkt osadniczy	k. łżycka		
Chlastawa	Chlastawa, st. 1	1	55-17	śląd osadniczy śląd osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	neolit OWR ŚR PŚ NŻ		
Chlastawa	Chlastawa, st. 2	2	55-17	śląd osadniczy śląd osadniczy osada śląd osadniczy	WŚ ŚR neolit PŚ/NŻ		
Chlastawa	Chlastawa, st. 3	3	55-17	punkt osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 1	4	55-17	punkt osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 2	5	55-17	punkt osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 3	6	55-17	śląd osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 2	7	55-17	śląd osadniczy osada	k. łżycka OWR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 3	8	55-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit/WEB OWR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka, st. 1	9	55-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	neolit ? ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 4	10	55-17	punkt osadniczy	OWR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 5	11	55-17	osada	Lt/OWR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 6	12	55-17	śląd osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 7	13	55-17	śląd osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 8	14	55-17	śląd osadniczy	ŚR		

Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 9	15	55-17	śląd osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp.	35	55-17	osada ?	k. łużycka		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp.	36	55-17	punkt osadniczy	k. łużycka		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp.	37	55-17	punkt osadniczy	ŚR		
Dąbrówka Wlkp.	Dąbrówka Wlkp., st. 16	38	55-17	cmentarzysko	Lt/OWR		
Kręcko	Kręcko, st. 8	26	56-16	cmentarzysko punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka PEB pradzieje WŚ WŚ PŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 9	27	56-16	cmentarzysko punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	PEB pradzieje WŚ PŚ/NŻ		
Kręcko/ Koźminek	Kręcko, st. 10	28	56-16	cmentarzysko punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy	Ha pradzieje WŚ PŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 11	29	56-16	śląd osadniczy punkt osadniczy osada	PEB pradzieje PŚ/NŻ		
Kręcko	Kręcko, st. 12	30	56-16	punkt osadniczy śląd osadniczy osada	Ha pradzieje PŚ/NŻ		
Kręcko	Kręcko	33	56-16	grodzisko	WŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 1	26	56-17	punkt osadniczy	OWR ?		
Kręcko	Kręcko, st. 2	27	56-17	punkt osadniczy	WŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 3	28	56-17	punkt osadniczy osada osada	k. łużycka OWR WŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 4	29	56-17	osada	WŚ		
Kręcko	Kręcko, st. 5	30	56-17	punkt osadniczy	k. łużycka		
Kręcko	Kręcko, st. 6	31	56-17	punkt osadniczy osada punkt osadniczy	PEB OWR ŚR		

Kręcko	Kręcko, st. 7	32	56-17	śląd osadniczy punkt osadniczy śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka OWR WŚ ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 4	33	56-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	WŚ ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 5	34	56-17	śląd osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 6	35	56-17	śląd osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 7	36	56-17	śląd osadniczy śląd osadniczy	k. łużycka ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 8	37	56-17	śląd osadniczy	ŚR		
Kosieczyn	Kosieczyn, st. 9	38	56-17	śląd osadniczy	ŚR		
Kręcko	Kręcko, st. 13	43	56-17	grodzisko	WŚ		

Załącznik Nr 4 do Załącznika Nr 1

Wykazy obiektów na terenie powiatu świebodzińskiego znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres
Gmina Lubrza			
1.	Boryszyn	budynek mieszkalny	nr 41
2.	Boryszyn	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 148
3.	Boryszyn	kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki filialny pw. Zwiastowania NMP	dz. nr 148
4.	Boryszyn	cmentarz wiejski, ob. Komunalny	dz. nr 175/1
5.	Boryszyn	schron bojowy nr 778	dz. nr 187/1
6.	Bucze	czworak w zespole folwarcznym	nr 26
7.	Bucze	dom w zespole folwarcznym	nr 34
8.	Bucze	rządcówka w zespole folwarcznym	nr 35
9.	Bucze	czworak w zespole folwarcznym	nr 36
10.	Bucze	cmentarz ewangelicki, ob. miejsce po cmentarzu wojennym	dz. nr 80
11.	Bucze	park w zespole folwarcznym	dz. nr 133/19
12.	Bucze	magazyn zbożowy w zespole folwarcznym	dz. nr 135/13
13.	Bucze	obora I w zespole folwarcznym	dz. nr 135/13
14.	Bucze	obora II w zespole folwarcznym	dz. nr 135/13
15.	Bucze	stodoła w zespole folwarcznym	dz. nr 135/13
16.	Lubrza	układ ruralistyczny	
17.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 2
18.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 11a-11b
19.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 13
20.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 16
21.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 17
22.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. 3 Maja 19
23.	Lubrza	cmentarz ewangelicki, katolicki	ul. 3 Maja, dz. nr 238/3
24.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Klasztorna 3
25.	Lubrza	cmentarz ewangelicki, ob. katolicki, komunalny	ul. Klasztorna, dz. nr 40
26.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 21
27.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 25
28.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 30
29.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 40
30.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 46
31.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 50
32.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Świebodzińska 59
33.	Lubrza	budynek mieszkalny, ob. Urząd Gminy	ul. Świebodzińska 68
34.	Lubrza	urządzenie spiętrzające - spustowe nr 709	ul. Świebodzińska, dz. nr 170/1
35.	Lubrza	historyczne otoczenie kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela	ul. Świebodzińska, dz. nr 343
36.	Lubrza	kościół ewangelicki, ob. parafialny rzymsko - katolicki pw. św. Jana Chrzciciela	ul. Świebodzińska, dz. nr 343
37.	Lubrza	cmentarz przykościelny (nieczynny)	ul. Świebodzińska, dz. nr 344
38.	Lubrza	budynek mieszkalny	ul. Zamkowa 1

39.	Lubrza	fundament wieży rycerskiej	ul. Zamkowa, dz. nr 289/3
40.	Mostki	budynek mieszkalny	nr 11
41.	Mostki	historyczne otoczenie kościoła	nr 13, dz. nr 351
42.	Mostki	kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki filialny pw. MB Częstochowskiej	nr 13, dz. nr 351
43.	Mostki	budynek mieszkalny	nr 40
44.	Mostki	budynek mieszkalny	nr 56
45.	Mostki	park krajobrazowy z otaczającymi łąkami w zespole pałacowym	nr 81, dz. nr 231/3, 232/2, 232/3, 496/2, 496/3
46.	Mostki	pałac w zespole, ob. szkoła podstawowa	nr 81
47.	Mostki	budynek mieszkalny w zespole folwarcznym	nr 82
48.	Mostki	budynek wielofunkcyjny w zespole folwarcznym	nr 82
49.	Mostki	kuźnia w zespole folwarcznym	nr 82
50.	Mostki	gołębnik, ob. stelmacharnia w zespole folwarcznym	nr 82
51.	Mostki	dom rządcy w zespole folwarcznym, ob. budynek mieszkalny	nr 83
52.	Mostki	obiekty o odporności B-1, Pz. W. 677	dz. nr 13
53.	Mostki	Pz.W.669 Grupa Warowna Litzmann	dz. nr 202/2
54.	Mostki	Pz.W.670 Grupa Warowna Litzmann	dz. nr 261/11
55.	Mostki	Pz.W.671 Grupa Warowna Litzmann	dz. nr 261/14
56.	Mostki	cmentarz wiejski poewangelicki (nieczynny)	dz. nr 265/2
57.	Mostki	cmentarz wiejski ewangelicki (nieczynny), ob. komunalny	dz. nr 265/2
58.	Nowa Wioska	budynek mieszkalny	nr 20
59.	Nowa Wioska	budynek mieszkalny	nr 49
60.	Nowa Wioska	cmentarz wiejski, ob. komunalny	dz. nr 2/11
61.	Nowa Wioska	cmentarz przykościelny (nieczynny)	dz. nr 15
62.	Nowa Wioska	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 15
63.	Nowa Wioska	kościół filialny pw. Św. Anny	dz. nr 15
64.	Nowa Wioska	most przesuwany 705	dz. nr 219/2
65.	Przełazy	kościół ewangelicki, ob. rzymsko - katolicki filialny pw. Podwyższenia Krzyża Świętego	nr 5
66.	Przełazy	pałac w zespole	nr 20
67.	Przełazy	oficyna pałacowa	nr 22
68.	Przełazy	cmentarz wiejski poewangelicki	dz. nr 90
69.	Przełazy	park w zespole pałacowym	dz. nr 199, 204/4
70.	Przełazy	budynek dawnej gorzelni	dz. nr 204/4
71.	Przełazy	wieża widokowa	dz. nr 209
72.	Staropole	gorzelnia, magazyn w zespole folwarcznym, ob. budynek nieużytkowany	dz. nr 8
73.	Staropole	dom rządcy w zespole folwarcznym, ob. budynek nieużytkowany	dz. nr 9
74.	Staropole	stodoła, ob. magazyn w zespole folwarcznym	dz. nr 9

75.	Staropole	stajnia w zespole folwarcznym	dz. nr 9
76.	Staropole	dzwonnica, ob. kaplica	dz. nr 79
77.	Staropole	cmentarz wiejski ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 101/1
78.	Staropole	urządzenie spiętrzające nr 712	dz. nr 127/3
79.	Staropole	urządzenie spiętrzające nr 714	dz. nr 289
80.	Staropole	schrony bojowe Pz.W. NORD	
81.	Staropole	schrony bojowe Pz.W.: 701, 702, 703, 706, 712, 713, 714, 715, 766, 780 a, b, 782, 783	
82.	Staropole	szyb - wylot odwodnienia nr 2594	
83.	Staropole	wieża pancerna PzT nr 2, 3	
84.	Zagórze	dom	6, d. 21
85.	Zagórze	budynek mieszkalny, ob. nie istnieje	19
86.	Zagórze	dom rządcy w zespole folwarcznym, ob. budynek mieszkalny	22
87.	Zagórze	kuźnia ob. magazyn w zespole folwarcznym	dz. nr 81/11
88.	Zagórze	stodoła, ob. magazyn w zespole folwarcznym	dz. nr 81/11
89.	Zagórze	obora w zespole folwarcznym	dz. nr 81/11
Gmina Łagów (brak aktu prawa miejscowego)			
1.	Łagów	zespół urbanistyczno-krajobrazowy wraz z otoczeniem	
2.	Łagów	kościół ewangelicki ob. katolicki parafialny pw. Św. Jan Chrzciciela	ul. Kościuszki 3a
3.	Łagów	historyczne otoczenia kościoła	
4.	Łagów	kaplica cmentarna p.w. Ścięcia Św. Jana Chrzciciela	dz. nr 156
5.	Łagów	cmentarz miejski poewangelicki	dz. nr 156
6.	Łagów	cmentarz ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 13/8
7.	Łagów	zamek	ul. Kościuszki 3
8.	Łagów	park w zespole zamkowym	
9.	Łagów	obwarowania	ul. Kościuszki 3
10.	Łagów	brama Marchijska	ul. Kościuszki 11
11.	Łagów	brama Polska	ul. Kościuszki 1a
12.	Łagów	zespół folwarczny – ogólna	ul. Mostowa, dz. nr 608/18
13.	Łagów	rządcówka w zespole folwarcznym (6)	ul. Mostowa 1a
14.	Łagów	gorzelnia – w zespole folwarcznym (8)	dz. nr 608/18
15.	Łagów	obora – w zespole folwarcznym (9)	dz. nr 608/18
16.	Łagów	magazyn zbożowy – w zespole folwarcznym (14)	dz. nr 608/14
17.	Łagów	stajnia (15)	dz. nr 608/18
18.	Łagów	gospodarstwo młynarskie - ogólne	dz. nr 7/4/, 7/9, 12/9
19.	Łagów	młyn w gospodarstwie młyńskim (1)	dz. nr 7/9
20.	Łagów	budynek wielofunkcyjny w gospodarstwie młyńskim (9)	dz. nr 12/9
21.	Łagów	wiadukt kolejowy	dz. nr 405/4
22.	Łagów	urząd pocztowy	ul. Chrobrego 2
23.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 3
24.	Łagów	budynek gospodarczy	dz. nr 120
25.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 6
26.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 7

27.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 8
28.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 11
29.	Łagów	budynek gospodarczy	ul. Chrobrego 12
30.	Łagów	dom, ob. ośrodek wczasowy	ul. Chrobrego 13
31.	Łagów	dom Bajka I	ul. Chrobrego 15
32.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 17
33.	Łagów	budynek gospodarczy	ul. Chrobrego 17
34.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 18
35.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 19
36.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 20
37.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 21
38.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 23
39.	Łagów	budynek gospodarczy	ul. Chrobrego 23
40.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 24
41.	Łagów	budynek gospodarczy	ul. Chrobrego 24
42.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 25
43.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 26
44.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 27
45.	Łagów	dom	ul. Chrobrego 29
46.	Łagów	dom, ob. karczma	ul. Kościuszki 1
47.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 2
48.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 4
49.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 5
50.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 6
51.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 7
52.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 8
53.	Łagów	dom, tzw. Kurza Stopka	dz. nr 426/2
54.	Łagów	dom	ul. Kościuszki 10
55.	Łagów	dom	ul. Mostowa 1
56.	Łagów	dom	ul. Paderewskiego 1
57.	Łagów	dom, tzw. Rybakówka	ul. Paderewskiego 7
58.	Łagów	dom Bajka II	ul. Promenada 3
59.	Łagów	willa, ob. plebania	ul. Sulęcińska 10
60.	Łagów	willa, ob. Zameczek	ul. Sulęcińska 11
61.	Łagów	budynek gospodarczy	ul. Sulęcińska 11
62.	Łagów	dom - Piast	ul. Toporowska 9
63.	Łagów	dom – Ośrodek Zdrowia	ul. Toporowska 11
64.	Łagów	dom	ul. Zamkowa 5
65.	Łagów	dom	ul. Zamkowa 6
66.	Czyste	pałac	4
67.	Czyste	park krajobrazowy pałacowy	
68.	Czyste	zespół folwarczny - ogólne	
69.	Czyste	budynek wielofunkcyjny w zespole folwarcznym (5)	dz. nr 13/16
70.	Czyste	wozownia w zespole folwarcznym (6)	dz. nr 13/16
71.	Czyste	stajnia, bukaciarnia w zespole folwarcznym (7)	dz. nr 13/16
72.	Czyste	spichlerz, ob. stodoła w zespole folwarcznym (9)	dz. nr 13/16
73.	Czyste	dom folwarczny	dz. nr 19/3
74.	Gronów	budynek kolejowy	Gronów-Winiarnia 20
75.	Jemiołów	układ ruralistyczny	

76.	Jemiołów	kościół filialny p.w. Podwyższenia Krzyża Św. wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 282
77.	Jemiołów	cmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 282
78.	Jemiołów	miejsce po cmentarzu ewangelickim	dz. nr 271
79.	Jemiołów	dom	18
80.	Kosobudz	kościół filialny p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 73
81.	Kosobudz	chata, ob. dom	3
82.	Kosobudz	dom	4
83.	Łagówek	kościół filialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP	dz. nr 60/2
84.	Łagówek	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 60/2
85.	Łagówek	cmentarz wiejski poewangelicki	dz. nr 144
86.	Łagówek	budynek OSP	dz. nr 57
87.	Łagówek	dom	7
88.	Łagówek	budynek gospodarczy	7
89.	Niedźwiedź	kościół filialny p.w. Wniebowzięcia NMP	dz. nr 53
90.	Niedźwiedź	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 53
91.	Niedźwiedź	cmentarz polny poewangelicki	dz. nr 135
92.	Niedźwiedź	zespół folwarczny – ogólne	
93.	Niedźwiedź	park	dz. nr 17/24
94.	Niedźwiedź	budynek magazynowo-mieszkalny w zespole folwarcznym (1)	dz. nr 17/15
95.	Niedźwiedź	magazyn zbożowy w zespole folwarcznym (2)	dz. nr 19
96.	Niedźwiedź	rządcówka w zespole folwarcznym (3)	21b
97.	Niedźwiedź	obora w zespole folwarcznym (4)	dz. nr 17/24
98.	Pożrzadło	kościół filialny p.w. Zwiastowania NMP	dz. nr 82
99.	Pożrzadło	historyczne otoczenia kościoła	dz. nr 82
100.	Pożrzadło	dwór	
101.	Pożrzadło	park krajobrazowy w zespole dworskim	
102.	Pożrzadło	dom	14
103.	Pożrzadło	plebania, ob. dom	22
104.	Pożrzadło	dom	23
105.	Sieniawa	kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP wraz z historycznym otoczeniem	65
106.	Sieniawa	dzwonnica przy kościele	65
107.	Sieniawa	cmentarz poewangelicki	dz. nr 99
108.	Sieniawa	remiza	dz. nr 128
109.	Sieniawa	zespół folwarczny - ogólne	dz. nr 490/14, 471/2, 271/3, 471/4
110.	Sieniawa	stajnia z wozownią w zespole folwarcznym (4)	dz. nr 490/14
111.	Sieniawa	budynek wielofunkcyjny w zespole folwarcznym (3)	dz. nr 490/14
112.	Sieniawa	obora, ob. magazyn w zespole folwarcznym (6)	dz. nr 490/14
113.	Sieniawa	gorzelnia w zespole folwarcznym (7, 7a)	dz. nr 490/14
114.	Sieniawa	magazyn w zespole folwarcznym (17, 18)	dz. nr 471/4
115.	Sieniawa	dom	6

116.	Sieniawa	dom	49
117.	Sieniawa	dom	63
118.	Sieniawa	dom	100
119.	Sieniawa	dom ogrodnika	102
120.	Sieniawa	dom	103
121.	Sieniawa	park	
122.	Sieniawa	kaplica grobowa	
123.	Sieniawa	dom	88
124.	Sieniawa	budynek gospodarczy	88
125.	Toporów	kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Różańcowej wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 267/4
126.	Toporów	kaplica rodowa rodziny Rissmanów	dz. nr 267/4
127.	Toporów	plebania	ul. Kościelna 2
128.	Toporów	cmentarz poewangelicki wiejski	dz. nr 367
129.	Toporów	zespół pałacowy (budynki gospodarcze, stodoła i park)	dz. nr 46/3
130.	Toporów	pałac	ul. Lipowa 17
131.	Toporów	park pałacowy	dz. nr 46/3
132.	Toporów	zespół folwarczny - ogólnie	dz. nr 425/1, 424, 46/39
133.	Toporów	rządcówka w zespole folwarcznym (2)	ul. Nowa 6
134.	Toporów	spichlerz w zespole folwarcznym (3)	dz. nr 425/1
135.	Toporów	obora w zespole folwarcznym (4)	dz. nr 425/1
136.	Toporów	stodoła, ob. magazyn w zespole folwarcznym (6)	dz. nr 425/1
137.	Toporów	magazyn w zespole folwarcznym (7)	dz. nr 425/1
138.	Toporów	gorzelnia w zespole folwarcznym (8)	dz. nr 425/1
139.	Toporów	stajnia w zespole folwarcznym (9)	dz. nr 425/1
140.	Toporów	stajnia w zespole folwarcznym (10)	dz. nr 424
141.	Toporów	wozownia w zespole folwarcznym (12)	dz. nr 424
142.	Toporów	budynek mieszkalny w zespole folwarcznym (11)	dz. nr 424
143.	Toporów	dom	ul. Dworcowa 3
144.	Toporów	dom	ul. Lipowa 19
145.	Toporów	dom	ul. 23
146.	Toporów	dom ogrodnika	dz. nr 46/3
147.	Toporów	dworzec	ul. Dworcowa 2
148.	Toporów	dom	ul. Kolejowa 3
149.	Toporów	dom	ul. Kolejowa 13
150.	Żelechów	kościół filialny p.w. Św. Stanisława Bp	dz. nr 120
151.	Żelechów	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 120
152.	Żelechów	cmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 88
153.	Żelechów	cmentarz poewangelicki wiejski	dz. nr 89
154.	Żelechów	pałac	dz. nr 216/9
155.	Żelechów	park krajobrazowy	dz. nr 216/1, 216/6, 216/9
156.	Żelechów	zespół folwarczny - ogólnie	dz. nr 216/2, 216/3, 216/9
157.	Żelechów	rządcówka w zespole folwarcznym (4)	12a
158.	Żelechów	budynek wielofunkcyjny w zespole folwarcznym (5)	dz. nr 216/9

159.	Żelechów	chlewiki w zespole folwarcznym (6)	dz. nr 216/9
160.	Żelechów	owczarnia w zespole folwarcznym (16)	dz. nr 216/9
161.	Żelechów	dom leśniczego	31
162.	Żelechów	dom	7
163.	Żelechów	dom	46
164.	Żelechów	dom	54
Gmina Szczaniec			
1.	Brudzewo	dzwonnica	dz. nr 73/1
2.	Brudzewo	cmentarz ewangelicki	dz. nr 45
3.	Brudzewo	park w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	dz. nr 42
4.	Brudzewo	dom	3
5.	Brudzewo	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	5
6.	Brudzewo	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	5
7.	Brudzewo	dom	7
8.	Brudzewo	dom	8
9.	Brudzewo	dom (dawny sklep)	10
10.	Brudzewo	dom	14
11.	Brudzewo	budynek gospodarczy	14
12.	Brudzewo	dom	15
13.	Brudzewo	dom (dawna szkoła)	17
14.	Brudzewo	dom	20
15.	Brudzewo	dom	21
16.	Brudzewo	dom, świetlica – Wiejskie Centrum Kultury i Integracji Społecznej	22
17.	Brudzewo	dom	23
18.	Brudzewo	dom	30
19.	Brudzewo	dom	31
20.	Brudzewo	budynek gospodarczy I i II	31
21.	Brudzewo	dom	32
22.	Dąbrówka Mała	kościół filialny p.w. Chrystusa Króla wraz z historycznym otoczeniem	28
23.	Dąbrówka Mała	cmentarz komunalny (d. ewangelicki)	dz. nr 1, 118
24.	Dąbrówka Mała	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny	20
25.	Dąbrówka Mała	pałac w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20b
26.	Dąbrówka Mała	park krajobrazowy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	dz. nr 12/1, 3/35, 3/41, 3/44, 3/45
27.	Dąbrówka Mała	budynek inwentarsko-mieszkalno-gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
28.	Dąbrówka Mała	spichlerz w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
29.	Dąbrówka Mała	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
30.	Dąbrówka Mała	stodoła, ob. warsztat w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
31.	Dąbrówka Mała	stodoła ze spichlerzem w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
32.	Dąbrówka Mała	stodoła w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20

		folwarcznym	
33.	Dąbrówka Mała	warsztat w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
34.	Dąbrówka Mała	biuro (d. kuźnia) w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20
35.	Dąbrówka Mała	dom mieszkalny zarządcy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	20a
36.	Dąbrówka Mała	dom	3
37.	Dąbrówka Mała	dom	5
38.	Dąbrówka Mała	dom	6
39.	Dąbrówka Mała	dom	7
40.	Dąbrówka Mała	dom	11
41.	Dąbrówka Mała	dom	12
42.	Dąbrówka Mała	dom z murowanym ogrodzeniem	13
43.	Dąbrówka Mała	dom	15
44.	Dąbrówka Mała	budynek gospodarczy (d. kuźnia)	15
45.	Dąbrówka Mała	dom	18
46.	Dąbrówka Mała	dom	20
47.	Dąbrówka Mała	dom	21
48.	Dąbrówka Mała	dom	22
49.	Dąbrówka Mała	dom	23
50.	Dąbrówka Mała	dom	24
51.	Dąbrówka Mała	dom	26
52.	Dąbrówka Mała	dom	27
53.	Dąbrówka Mała	dom	28
54.	Dąbrówka Mała	dom z murowanym ogrodzeniem	29
55.	Dąbrówka Mała	dom	30
56.	Dąbrówka Mała	budynki gospodarcze	34-35
57.	Dąbrówka Mała	dom z murowanym ogrodzeniem	36
58.	Dąbrówka Mała	budynek gospodarczy	36
59.	Dąbrówka Mała	dom	37
60.	Dąbrówka Mała	dom z murowanym ogrodzeniem	38
61.	Dąbrówka Mała	dom	39
62.	Dąbrówka Mała	dom (d. gospoda)	40
63.	Dąbrówka Mała	dom	41
64.	Dąbrówka Mała	dom	43
65.	Dąbrówka Mała	budynek gospodarczy	43
66.	Dąbrówka Mała	dom	44
67.	Dąbrówka Mała	budynek gospodarczy	46
68.	Dąbrówka Mała	dom	47
69.	Dąbrówka Mała	dom (d. szkoła)	49
70.	Kielcze	dom	1
71.	Kielcze	budynek gospodarczy z murowanym ogrodzeniem	1
72.	Kielcze	dom	2
73.	Kielcze	budynek gospodarczy z murowanym ogrodzeniem	2
74.	Kielcze	budynek gospodarczy	3
75.	Kielcze	dom, świetlica – Wiejskie Centrum Kultury i Integracji Społecznej (d. karczma „zur grüne Linde”	4
76.	Kielcze	dom	5
77.	Kielcze	budynek gospodarczy	5
78.	Kielcze	dom	7

79.	Kielcze	dom	9
80.	Kielcze	dom (d. urząd wójta Schulza)	10
81.	Kielcze	budynek gospodarczy	10
82.	Kielcze	dom	11
83.	Kielcze	dom	12
84.	Kielcze	dom	14
85.	Kielcze	dom	15
86.	Kielcze	dom	16
87.	Kielcze	dom (d. gospoda)	19
88.	Koźminek	kościół filialny p.w. św. Stanisława Bp z murowanym ogrodzeniem	nr dz. 79
89.	Koźminek	historyczne otoczenie kościoła (d. cmentarz katolicki)	nr dz. 79
90.	Koźminek	cmentarz komunalny (d. katolicki)	nr dz. 145
91.	Koźminek	kapliczka za wsią	nr dz. 259/1
92.	Koźminek	kapliczka przy domu nr 6	nr dz. 70/1
93.	Koźminek	kapliczka przy domu nr 27	nr dz. 141
94.	Koźminek	kapliczka przy domu nr 34	nr dz. 156
95.	Koźminek	dom z murowanym ogrodzeniem z filarami bramy i furtki	1
96.	Koźminek	budynek gospodarczy	1
97.	Koźminek	dom	2
98.	Koźminek	budynek gospodarczy	2
99.	Koźminek	budynek gospodarczy z murowanym ogrodzeniem	4
100.	Koźminek	budynek gospodarczy	5
101.	Koźminek	dom (d. sklep, dom)	6
102.	Koźminek	dom z murowanym ogrodzeniem	7
103.	Koźminek	dom z kutym ogrodzeniem	8
104.	Koźminek	budynek gospodarczo-mieszkalny	12
105.	Koźminek	dom z murowanym ogrodzeniem	13
106.	Koźminek	budynek gospodarczy	13
107.	Koźminek	budynek gospodarczy	14
108.	Koźminek	budynek gospodarczy z murowanym ogrodzeniem	15
109.	Koźminek	dom	16-16a
110.	Koźminek	dom	19
111.	Koźminek	budynek gospodarczy	19
112.	Koźminek	dom z murowanymi filarami bramy	21
113.	Koźminek	furtki	23
114.	Koźminek	budynek gospodarczy	23
115.	Koźminek	dom z murowanymi filarami bramy	24
116.	Koźminek	dom z murowanym ogrodzeniem	25
117.	Koźminek	budynek gospodarczo-mieszkalny	25
118.	Koźminek	dom	26
119.	Koźminek	dom	27
120.	Koźminek	dom (d. szkoła)	28
121.	Koźminek	dom	30
122.	Koźminek	dom z filarami bramy i ogrodzenia	31
123.	Koźminek	furtki	32
124.	Koźminek	dom, świetlica – Wiejskie Centrum Kultury i Integracji Społecznej (d. gospoda, sklep)	33
125.	Koźminek	dom	34
126.	Myszecin	kościół p.w. MB Królowej Polski wraz z historycznym otoczeniem	nr dz. 85

127.	Myszęcín	miejsce po cmentarzu ewangelickim	nr dz. 322/3, 322/5
128.	Myszęcín	miejsce po cmentarzu komunalnym	nr dz. 83/2
129.	Myszęcín	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny	50
130.	Myszęcín	pałac w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
131.	Myszęcín	park krajobrazowy w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
132.	Myszęcín	spichlerz w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
133.	Myszęcín	stodoła I w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
134.	Myszęcín	obora w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
135.	Myszęcín	baszta w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
136.	Myszęcín	dom zarządcy folwarku w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50D
137.	Myszęcín	gorzelnia w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
138.	Myszęcín	stodoła II w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
139.	Myszęcín	budynek inwentarski w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
140.	Myszęcín	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
141.	Myszęcín	stodoła III w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50
142.	Myszęcín	dom w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50G
143.	Myszęcín	dom w zespole pałacowo-parkowo-folwarczny	50H
144.	Myszęcín	dom	2
145.	Myszęcín	dom	4
146.	Myszęcín	budynek gospodarczy	4
147.	Myszęcín	budynek gospodarczy	5
148.	Myszęcín	dom	7
149.	Myszęcín	dom	8
150.	Myszęcín	budynek gospodarczy	9
151.	Myszęcín	dom	10
152.	Myszęcín	dom	13
153.	Myszęcín	dom	15
154.	Myszęcín	dom	18
155.	Myszęcín	świątelnia – Wiejskie Centrum Kultury i Integracji Społecznej (d. gospoda „zum schwazen Adler”)	23
156.	Myszęcín	remiza strażacka	23
157.	Myszęcín	dom (d. budynek gospodarczy gospody „zum schwazen Adler”)	24
158.	Myszęcín	chlewik	24
159.	Myszęcín	budynek mieszkalno-gospodarczy w murowanym ogrodzeniu	27
160.	Myszęcín	stodoła	27
161.	Myszęcín	dom	30
162.	Myszęcín	dom z murowanym ogrodzeniem, filarami bramy i furtki	33
163.	Myszęcín	dom (d. plebania)	35
164.	Myszęcín	dom	37
165.	Myszęcín	dom	39
166.	Myszęcín	dom	40
167.	Myszęcín	dom z murowanym ogrodzeniem, filarami bramy i furtki	41

168.	Myszęcín	budynek gospodarczy	41
169.	Myszęcín	dom z murowanym ogrodzeniem, filarami bramy i furtki	42
170.	Myszęcín	budynek gospodarczy	42
171.	Myszęcín	budynek gospodarczy	44
172.	Myszęcín	budynek gospodarczy	45
173.	Myszęcín	dom	47
174.	Myszęcín	dom	48
175.	Myszęcín	dom (d. browar)	50A
176.	Myszęcín	dom	50B
177.	Myszęcín	dom	50C
178.	Myszęcín	szkoła	51
179.	Myszęcín	dom	52
180.	Myszęcín	dom	54
181.	Myszęcín	dom	55
182.	Myszęcín	budynek gospodarczy	56
183.	Myszęcín	dom z murowanym ogrodzeniem, filarami bramy i furtki	57
184.	Myszęcín	dom	68
185.	Myszęcín	budynek mieszkalno-gospodarczy z murowanym ogrodzeniem	69
186.	Myszęcín	budynek gospodarczy	74
187.	Myszęcín	stodoła	77
188.	Myszęcín-Leśnictwo	dom	30
189.	Myszęcín-Leśnictwo	dom	31
190.	Nowe Karcze	trafostacja	nr dz. 20/2
191.	Ojerzyce	kościół filialny p.w. Jana Chrzciciela wraz z historycznym otoczeniem	nr dz. 157
192.	Ojerzyce	cmientarz ewangelicki (przykościelny) z otoczeniem	nr dz. 157
193.	Ojerzyce	cmientarz ewangelicki	nr dz. 177
194.	Ojerzyce	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny	17
195.	Ojerzyce	pałac w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
196.	Ojerzyce	park krajobrazowy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
197.	Ojerzyce	stajnia w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
198.	Ojerzyce	obora w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
199.	Ojerzyce	chlewnia I w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
200.	Ojerzyce	chlewnia II w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
201.	Ojerzyce	magazyn I w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
202.	Ojerzyce	oficyna dworska w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
203.	Ojerzyce	gołębnik w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
204.	Ojerzyce	oficyna (cz. gorzelni) w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
205.	Ojerzyce	magazyn II w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
206.	Ojerzyce	magazyn III w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	17
207.	Ojerzyce	remiza strażacka	nr dz. 129
208.	Ojerzyce	kuźnia	31

209.	Ojerzyce	dom	1
210.	Ojerzyce	dom (d. gospoda)	6
211.	Ojerzyce	dom	7
212.	Ojerzyce	dom	8
213.	Ojerzyce	dom	9
214.	Ojerzyce	dom z kutym ogrodzeniem, filarami bramy, bramą i furtką	12
215.	Ojerzyce	dom z murowanym ogrodzeniem	13
216.	Ojerzyce	dom	14
217.	Ojerzyce	dom	20
218.	Ojerzyce	dom	24
219.	Ojerzyce	dom	25
220.	Ojerzyce	dom	28
221.	Ojerzyce	dom (d. sklep)	29
222.	Ojerzyce	dom z kutym ogrodzeniem, filarami bramy, bramą i furtką	31-32
223.	Ojerzyce	dom (d. sklep)	33
224.	Ojerzyce	dom	34
225.	Ojerzyce	budynki gospodarcze	34
226.	Ojerzyce	dom	35
227.	Ojerzyce	dom	36
228.	Ojerzyce	dom	38
229.	Ojerzyce	budynek gospodarczy	39
230.	Ojerzyce	dom z kutym ogrodzeniem i filarami	40
231.	Ojerzyce	dom	41
232.	Ojerzyce	budynek gospodarczy	41
233.	Ojerzyce	dom	44
234.	Ojerzyce	budynek gospodarczy	44
235.	Ojerzyce	dom	48
236.	Ojerzyce	dom	49
237.	Ojerzyce	dom	52
238.	Ojerzyce	dom	53
239.	Opalewo	układ ruralistyczny	
240.	Opalewo	kościół p.w. Wniebowzięcia NMP z historycznym otoczeniem	nr dz. 125
241.	Opalewo	cmentarz katolicki (przykościelny) z murowanym ogrodzeniem i kaplicą	nr dz. 125
242.	Opalewo	cmentarz komunalny (d. ewangelicki)	nr dz. 128
243.	Opalewo	plebania	22
244.	Opalewo	kuźnia	nr dz. 121
245.	Opalewo	gołębnik	34
246.	Opalewo	dom	5
247.	Opalewo	kościół staro luterński	8
248.	Opalewo	dom	9
249.	Opalewo	dom (d. browar i gospoda)	15
250.	Opalewo	budynek gospodarczy (d. browaru i gospody)	15
251.	Opalewo	dom I z murowanym ogrodzeniem	18
252.	Opalewo	dom II	18
253.	Opalewo	dom	20
254.	Opalewo	budynek gospodarczy	21
255.	Opalewo	dom	23
256.	Opalewo	budynek gospodarczy	23A
257.	Opalewo	budynek mieszkalno-gospodarczy	26

258.	Opalewo	dom	28
259.	Opalewo	dom	29
260.	Opalewo	budynek gospodarczy	29
261.	Opalewo	dom	33
262.	Opalewo	dom	36
263.	Opalewo	dom	39
264.	Opalewo	dom	40
265.	Smardzewo	kościół filialny p.w. MB Częstochowskiej	nr dz. 360
266.	Smardzewo	historyczne otoczenie kościoła	nr dz. 360
267.	Smardzewo	cmentarz komunalny (d. ewangelicki)	nr dz. 277/1
268.	Smardzewo	zespół folwarczny	nr dz. 170/15, 170/17
269.	Smardzewo	gołębnik w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
270.	Smardzewo	spichlerz w zespole folwarcznym	nr dz. 170/15
271.	Smardzewo	stajnia w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
272.	Smardzewo	gorzelnia w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
273.	Smardzewo	stodoła z pomieszczeniem gospodarczym w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
274.	Smardzewo	budynek warsztatowy w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
275.	Smardzewo	obora w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
276.	Smardzewo	waga w zespole folwarcznym	nr dz. 170/17
277.	Smardzewo	dom kultury, biblioteka (d. dom cesarza Wilhelma, dom sióstr)	20
278.	Smardzewo	budynek gospodarczo-mieszkalny z murowanym ogrodzeniem	nr dz. 218/1
279.	Smardzewo	dom z murowanym ogrodzeniem	1
280.	Smardzewo	budynek gospodarczy	1
281.	Smardzewo	dom	2
282.	Smardzewo	budynek gospodarczy z murowanymi filarami bramy i furtki	2A
283.	Smardzewo	dom	4
284.	Smardzewo	budynek gospodarczy	4
285.	Smardzewo	dom	6
286.	Smardzewo	dom	7
287.	Smardzewo	budynek gospodarczy	7
288.	Smardzewo	dom	8
289.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem i furtką	9
290.	Smardzewo	dom	14
291.	Smardzewo	dom	15
292.	Smardzewo	dom	17
293.	Smardzewo	dom	18
294.	Smardzewo	dom	22
295.	Smardzewo	dom (d. sklep)	23
296.	Smardzewo	dom	30
297.	Smardzewo	dom	34
298.	Smardzewo	dom	35
299.	Smardzewo	dom	36
300.	Smardzewo	dom (d. areszt)	37
301.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem	38
302.	Smardzewo	dom	40
303.	Smardzewo	dom	41
304.	Smardzewo	dom	49
305.	Smardzewo	dom	52
306.	Smardzewo	dom	53

307.	Smardzewo	budynek gospodarczy	53
308.	Smardzewo	dom	57
309.	Smardzewo	dom z murowanym ogrodzeniem	69
310.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem	71
311.	Smardzewo	dom	73
312.	Smardzewo	dom z murowanym ogrodzeniem	77
313.	Smardzewo	dom	78
314.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem i murowanymi filarami bramy i furtki	80
315.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem	81
316.	Smardzewo	dom	83
317.	Smardzewo	dom z murowanym ogrodzeniem i murowanymi filarami płotu	85
318.	Smardzewo	dom z kutym ogrodzeniem	86
319.	Smardzewo	dom	87
320.	Smardzewo	dom	91
321.	Smardzewo	dom	92
322.	Szczaniec	układ ruralistyczny	
323.	Szczaniec	kościół parafialny p.w. św. Anny	dz. nr 44
324.	Szczaniec	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 44
325.	Szczaniec	cmentarz (d. ewangelicki)	dz. nr 44
326.	Szczaniec	mauzoleum rodziny von Kalckreuth	dz. nr 44
327.	Szczaniec	mauzoleum rodziny Hünke	dz. nr 44
328.	Szczaniec	cmentarz komunalny	dz. nr 194
329.	Szczaniec	cmentarz komunalny	dz. nr 194
330.	Szczaniec	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny Ober-Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
331.	Szczaniec	pałac w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
332.	Szczaniec	park w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
333.	Szczaniec	rządcówka w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
334.	Szczaniec	czworak w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
335.	Szczaniec	stodoła w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
336.	Szczaniec	obora w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
337.	Szczaniec	pawilon ogrodowy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Ober Stentsch („Szczaniec Górny”)	7
338.	Szczaniec	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny Mittel-Stentsch („Szczaniec Środkowy”)	28
339.	Szczaniec	ruiny dworu w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Mittel-Stentsch („Szczaniec Środkowy”)	28
340.	Szczaniec	park w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Mittel-Stentsch („Szczaniec Środkowy”)	28
341.	Szczaniec	spichlerz w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Mittel-Stentsch („Szczaniec Środkowy”)	28
342.	Szczaniec	czworak w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Mittel-Stentsch („Szczaniec Środkowy”)	28

343.	Szczaniec	wozownia w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym Mittel-Stentsch („Szczaniec Srodkowy”)	28
344.	Szczaniec	Urząd Gminy (d. gospoda)	73
345.	Szczaniec	zespół szkół	75
346.	Szczaniec	dworzec kolejowy	164
347.	Szczaniec	trafostacja	dz. nr 98
348.	Szczaniec	młyn wodny, ob. elektryczny	137
349.	Szczaniec	budynek gospodarczy	1
350.	Szczaniec	dom	2
351.	Szczaniec	dom	5
352.	Szczaniec	dom	6
353.	Szczaniec	dom	19
354.	Szczaniec	budynek gospodarczy	19
355.	Szczaniec	dom z murowanym ogrodzeniem	25
356.	Szczaniec	dom	27
357.	Szczaniec	dom	29
358.	Szczaniec	budynki gospodarcze I i II	29
359.	Szczaniec	dom	30
360.	Szczaniec	dom	32
361.	Szczaniec	budynek gospodarczy	32
362.	Szczaniec	dom	33
363.	Szczaniec	dom	34
364.	Szczaniec	stodoła	34
365.	Szczaniec	budynek gospodarczo-mieszkalny	34
366.	Szczaniec	dom	36
367.	Szczaniec	budynek gospodarczo-mieszkalny	36
368.	Szczaniec	dom	37
369.	Szczaniec	dom	38
370.	Szczaniec	dom	39
371.	Szczaniec	dom	40
372.	Szczaniec	budynek gospodarczy	40
373.	Szczaniec	dom	41
374.	Szczaniec	dom	42
375.	Szczaniec	dom	45
376.	Szczaniec	dom	46
377.	Szczaniec	dom	47
378.	Szczaniec	dom	49
379.	Szczaniec	dom	51
380.	Szczaniec	dom I i II	52
381.	Szczaniec	dom	53
382.	Szczaniec	dom	54
383.	Szczaniec	dom	55
384.	Szczaniec	dom z murowanym ogrodzeniem, filarami bramy i furtki	56
385.	Szczaniec	dom	57
386.	Szczaniec	dom z kutym ogrodzeniem	58
387.	Szczaniec	budynek gospodarczy	63
388.	Szczaniec	dom	65
389.	Szczaniec	dom	67
390.	Szczaniec	dom	74
391.	Szczaniec	budynek gospodarczy	74
392.	Szczaniec	dom	77

393.	Szczaniec	dom	78
394.	Szczaniec	dom	80
395.	Szczaniec	dom	81
396.	Szczaniec	dom	89
397.	Szczaniec	dom	91
398.	Szczaniec	dom	100
399.	Szczaniec	dom	101
400.	Szczaniec	dom	102
401.	Szczaniec	dom	109
402.	Szczaniec	dom	115
403.	Szczaniec	dom	118
404.	Szczaniec	dom	120
405.	Szczaniec	dom	121
406.	Szczaniec	dom	122
407.	Szczaniec	dom	124
408.	Szczaniec	dom	126
409.	Szczaniec	dom	127
410.	Szczaniec	dom	131
411.	Szczaniec	dom	132
412.	Szczaniec	dom	133
413.	Szczaniec	dom	134
414.	Szczaniec	budynek gospodarczy	135
415.	Szczaniec	dom	136
416.	Szczaniec	budynek gospodarczy	136
417.	Szczaniec	dom	142
418.	Szczaniec	dom	144
419.	Szczaniec	dom	149
420.	Szczaniec	dom	151
421.	Szczaniec	Urząd Pocztowy	152
422.	Szczaniec	dom (d. piwiarnia i winiarnia)	155
423.	Szczaniec	dom	156A
424.	Szczaniec	dom (d. dom dróżnika)	156B
425.	Szczaniec	dom	157
426.	Szczaniec	dom	160
427.	Szczaniec	dom	161
428.	Szczaniec	dom	162
429.	Szczaniec	dom	163
430.	Wilento	kaplica cmentarna p.w. Najdroższej Krwi Pana Jezusa wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 193
431.	Wilento	cmentarz komunalny (d. ewangelicki)	dz. nr 193
432.	Wilento	park w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	dz. nr 68, 69, 82
433.	Wilento	trafostacja	dz. nr 81
434.	Wilento	budynek bramny (ob. świetlica, siedziba OSP) w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	1
435.	Wilento	dom w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	4
436.	Wilento	dom w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	10, 11
437.	Wilento	dom (d. gospoda, sklep kolonialny)	15-15a
438.	Wilento	dom	16
339.	Wilento	dom	17
440.	Wilento	dom	18

441.	Wilenko	dom	19
442.	Wilenko	dom	20
443.	Wilenko	dom	21
444.	Wolimirzyce	cmntarz ewangelicki	dz. nr 73
445.	Wolimirzyce	cmntarz rodowy	dz. nr 34/1
446.	Wolimirzyce	park w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	nr dz. 145/1, 146/3, 146/4
447.	Wolimirzyce	młyn (d. gorzelnia) zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	nr dz. 101/1
448.	Wolimirzyce	remiza strażacka	nr dz. 218
449.	Wolimirzyce	dom	1
450.	Wolimirzyce	dom (d. szkoła)	2
451.	Wolimirzyce	dom	4
452.	Wolimirzyce	dom (d. kuźnia, stajnia, dom)	5
453.	Wolimirzyce	dom	6
454.	Wolimirzyce	dom	7
455.	Wolimirzyce	oficyna pałacowa w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	8
456.	Wolimirzyce	dom w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	10
457.	Wolimirzyce	budynek gospodarczy w zespole pałacowo-parkowo-folwarcznym	10
458.	Wolimirzyce	dom	12
459.	Wolimirzyce	dom	13
460.	Wolimirzyce	dom	14
461.	Wolimirzyce	dom	21
462.	Wolimirzyce	budynek gospodarczy	21
463.	Wolimirzyce	dom	22
464.	Wolimirzyce	dom	23
465.	Wolimirzyce	dom	24
466.	Wolimirzyce	dom	27
467.	Wolimirzyce	dom	30
468.	Wolimirzyce	dom	32
469.	Wolimirzyce	dom (d. poczta)	36
470.	Wolimirzyce	dom	40
471.	Wolimirzyce	dom	41
472.	Wolimirzyce	dom	42
473.	Wolimirzyce	dom	43
Gmina Świebodzin			
1.	Świebodzin	zespół urbanistyczno-krajobrazowy wraz z otoczeniem	
2.	Świebodzin	kościół parafialny p.w. św. Michała Archanioła	ul. Szpitalna
3.	Świebodzin	historyczne otoczenie kościoła	
4.	Świebodzin	cmntarz przykościelny	ul. Szpitalna
5.	Świebodzin	plebania	ul. Szpitalna 2
6.	Świebodzin	szkoła parafialna ewangelicka	ul. Szpitalna 1
7.	Świebodzin	zbór protestancki, (ob. kościół parafialny p.w. NMP Królowej Polski)	ul. Parkowa
8.	Świebodzin	historyczne otoczenie kościoła	
9.	Świebodzin	kaplica cmntarna	ul. Łęgowska
10.	Świebodzin	cmntarz ewangelicki (ob. katolicki)	ul. Łęgowska
11.	Świebodzin	cmntarz ewangelicki (nie istnieje, ob. Park Łęgowski)	ul. Łęgowska (Park Łęgowski)
12.	Świebodzin	cmntarz ewangelicki (ob. teren Furnmaster sp. z o.o)	ul. Zachodnia
13.	Świebodzin	kapliczka	ul. Sukiennicza 13a

14.	Świebodzin	kapliczka przydrożna	ul. Wojska Polskiego 6
15.	Świebodzin	zamek	ul. Zamkowa 1
16.	Świebodzin	park zamkowy	ul. Zamkowa 1
17.	Świebodzin	park miejski	ul. Park Chopina
18.	Świebodzin	mury i baszty obronne	ul. Okrężna, Parkowa, Szpitalna, Kilińskiego
19.	Świebodzin	baszta murów obronnych	ul. Okrężna
20.	Świebodzin	baszta murów obronnych	ul. Kilińskiego
21.	Świebodzin	basteja kamienna	ul. Parkowa
22.	Świebodzin	dworzec kolejowy	Plac Dworcowy 1
23.	Świebodzin	ratusz	Plac Jan Pawła II 1
24.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 1
25.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 2
26.	Świebodzin	oficyna	ul. 1 Maja 3
27.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 4
28.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 5
29.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 6
30.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 8
31.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 9
32.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 10
33.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 12
34.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 13
35.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 14
36.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 15
37.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 16
38.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 17
39.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 18
40.	Świebodzin	kamienica	ul. 1 Maja 20
41.	Świebodzin	willa Oskara Minke/fabryka papierosów Oskara Minke?	ul. 1 Maja 22
42.	Świebodzin	mur ceglany – willa Oskara Minke	ul. 1 Maja 22
43.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 2
44.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 4
45.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 6
46.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 8
47.	Świebodzin	ogrodzenie z bramą	ul. 3 Maja między 8 i 10
48.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 10
49.	Świebodzin	dom	ul. 3 Maja 12
50.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 14
51.	Świebodzin	kamienica	ul. 3 Maja 16
52.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 1
53.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 4
54.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 5
55.	Świebodzin	oficyna	ul. 30 Stycznia 5
56.	Świebodzin	dom	ul. 30 Stycznia 6
57.	Świebodzin	dom	ul. 30 Stycznia 7
58.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 8
59.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 9
60.	Świebodzin	dom	ul. 30 Stycznia 10
61.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 11
62.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 13
63.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 15
64.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 16

65.	Świebodzin	kamienica	ul. 30 Stycznia 17
66.	Świebodzin	oficyna	ul. 30 Stycznia 17
67.	Świebodzin	dom	ul. 30 Stycznia 19
68.	Świebodzin	budynek (ob. biblioteka)	ul. Bramkowa 1
69.	Świebodzin	dom	ul. Brukowa 2
70.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 6
71.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 10
72.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 11
73.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 16
74.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 18
75.	Świebodzin	dom	ul. Cegielniana 20
76.	Świebodzin	oficyna	ul. Dworska 2
77.	Świebodzin	dom	ul. Dworska 4
78.	Świebodzin	dom	ul. Dworska 6
79.	Świebodzin	dom	ul. Garbarska 1
80.	Świebodzin	dom	ul. Garbarska 3
81.	Świebodzin	dom	ul. Garbarska 5
82.	Świebodzin	dom	ul. Garbarska 6
83.	Świebodzin	dom	ul. Garbarska 7
84.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 1
85.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 2
86.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 3
87.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 4
88.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 6
89.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 7
90.	Świebodzin	bank	ul. Głogowska 8
91.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 9
92.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 10
93.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 11
94.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 12
95.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 13
96.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 14
97.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 15
98.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 16
99.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 17
100.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 18
101.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 19
102.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 20
103.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 21
104.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 23
105.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 25
106.	Świebodzin	oficyna	ul. Głogowska 25
107.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 29
108.	Świebodzin	kamienica	ul. Głogowska 31
109.	Świebodzin	kamienica	ul. Głowackiego 4
110.	Świebodzin	kamienica	ul. Głowackiego 6
111.	Świebodzin	kamienica	ul. Głowackiego 8
112.	Świebodzin	kamienica	ul. Górna 2
113.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Grottgera 2a
114.	Świebodzin	willa	ul. Grottgera 3
115.	Świebodzin	budynek przemysłowo-biurowy	ul. Grottgera 5
116.	Świebodzin	dom	ul. Grottgera 8

117.	Świebodzin	willa	ul. Grottgera 12
118.	Świebodzin	ogrodzenie	ul. Grottgera 12
119.	Świebodzin	kino (obiekt nieużytkowany)	ul. Grzybowa 2
120.	Świebodzin	kamienica	ul. Jeziorowa 1
121.	Świebodzin	mleczarnia II	ul. Jeziorowa 4
122.	Świebodzin	mleczarnia I (obecnie budynek usługowy)	ul. Jeziorowa 5
123.	Świebodzin	Fabryka Mebli (obecnie budynek mieszkalny, wielorodzinny)	ul. Jeziorowa 8
124.	Świebodzin	dom	ul. Kamienna 3
125.	Świebodzin	dom	ul. Kamienna 5
126.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Kamienna 5
127.	Świebodzin	dom	ul. Kamienna 9
128.	Świebodzin	dom	ul. Kamienna 11
129.	Świebodzin	stodoła	ul. Kamienna 11
130.	Świebodzin	kamienica	ul. Kawaleryjska 1
131.	Świebodzin	dom	ul. Kawaleryjska 8
132.	Świebodzin	kamienica	ul. Kawaleryjska 10
133.	Świebodzin	przedszkole	ul. Kawaleryjska 12
134.	Świebodzin	dom	ul. Kawaleryjska 14
135.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 1
136.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 2
137.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 4
138.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 5
139.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 7
140.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 8
141.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 9 (d. 13)
142.	Świebodzin	kamienica	ul. Kilińskiego 11
143.	Świebodzin	gazownia	ul. Kolejowa, nr dz. 509
144.	Świebodzin	dom	ul. Kolejowa 1
145.	Świebodzin	starostwo powiatowe	ul. Kolejowa 2
146.	Świebodzin	dom	ul. Kolejowa 3
147.	Świebodzin	dom	ul. Kolejowa 4
148.	Świebodzin	dom	ul. Kolejowa 5/7
149.	Świebodzin	kamienica	ul. Kolejowa 8a
150.	Świebodzin	kamienica	ul. Kolejowa 8b
151.	Świebodzin	dom	ul. Kolejowa 9
152.	Świebodzin	kamienica	ul. Kolejowa 12
153.	Świebodzin	oficyna folwarczna (obecnie dom)	ul. Kolejowa 13
154.	Świebodzin	folwark miejski (obecnie budynek usługowy)	ul. Kolejowa 19
155.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 2
156.	Świebodzin	kamienica	ul. Konarskiego 9
157.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Konarskiego 9
158.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 13
159.	Świebodzin	gołębnik	ul. Konarskiego 13
160.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 15
161.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Konarskiego 15
162.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 25
163.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 29
164.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 31
165.	Świebodzin	dom	ul. Konarskiego 33a
166.	Świebodzin	kamienica	ul. Kościelna 1
167.	Świebodzin	dom	ul. Kościelna 3

168.	Świebodzin	kamienica	ul. Kościelna 5
169.	Świebodzin	kamienica	ul. Kościelna 7
170.	Świebodzin	kamienica	ul. Kościelna 9
171.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 1/3
172.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 2
173.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 4
174.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 5
175.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 6
176.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 7
177.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 9
178.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 10
179.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 12 a-b
180.	Świebodzin	dom	ul. Kościuszki 14
181.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 1
182.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 2
183.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 7
184.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 8
185.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 9
186.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 11 i 13
187.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 12
188.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 14
189.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 15 i 17
190.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 16
191.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 18 i 20
192.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 19 i 21
193.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 22 i 24
194.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 23 i 25
195.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 26 i 28
196.	Świebodzin	dom	ul. Kasińskiego 30 i 32
197.	Świebodzin	dom	ul. Kręta 2a,b,c,d
198.	Świebodzin	dom	ul. Łąki Zamkowe 4
199.	Świebodzin	dom	ul. Łąki Zamkowe 6
200.	Świebodzin	dom	ul. Łąki Zamkowe 8
201.	Świebodzin	dom	ul. Łąki Zamkowe 10
202.	Świebodzin	dom	ul. Łąki Zamkowe 12
203.	Świebodzin	dom	ul. Łęgowska 2 (d. 3)
204.	Świebodzin	dom	ul. Łęgowska 4
205.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 1
206.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 1a
207.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 3
208.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 4
209.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 7
210.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 9
211.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 12
212.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 15
213.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 16
214.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 17
215.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 18
216.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 19
217.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 20
218.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 21
219.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 22

220.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 23
221.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 25
222.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 27
223.	Świebodzin	kamienica	ul. Łużycka 29
224.	Świebodzin	budynek gospodarczy (obecnie budynek mieszkalny)	ul. Łużycka 31 (d.29)
225.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 30
226.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 34
227.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 36
228.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 38
229.	Świebodzin	dom Eberharda Hilschera	ul. Łużycka 40
230.	Świebodzin	dom	ul. Łużycka 42
231.	Świebodzin	budynek mieszkalny (d. Państwowy Dom Dziecka)	ul. Łużycka 44
232.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Łużycka 44
233.	Świebodzin	dom	ul. Mała 2
234.	Świebodzin	dom	ul. Mała 3 a-b
235.	Świebodzin	willa	ul. Mała 4
236.	Świebodzin	budynek przemysłowy	ul. Mała 8
237.	Świebodzin	kamienica	ul. Małomłyńska 1
238.	Świebodzin	dom	ul. Małomłyńska 2
239.	Świebodzin	dom	ul. Małomłyńska 4
240.	Świebodzin	mur ceglany	ul. Marynarska
241.	Świebodzin	dom	ul. Marynarska 2
242.	Świebodzin	dom	ul. Marynarska 3
243.	Świebodzin	dom	ul. Marynarska 4
244.	Świebodzin	dom	ul. Marynarska 5
245.	Świebodzin	kamienica	ul. Matejki 2
246.	Świebodzin	dom	ul. Matejki 3
247.	Świebodzin	dom	ul. Matejki 6
248.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 2
249.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 3
250.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 5
251.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 6
252.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 8 i 10
253.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 12
254.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 14
255.	Świebodzin	dom	ul. Mickiewicza 16
256.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 1
257.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 3
258.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 4
259.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 5
260.	Świebodzin	Szpital – SP ZOZ	ul. Młyńska 6
261.	Świebodzin	Szpital – SP ZOZ, budynek administracyjny	ul. Młyńska 6
4	Świebodzin	Szpital – SP ZOZ, laboratorium	ul. Młyńska 6
263.	Świebodzin	dom ogrodnika	ul. Młyńska 8a
264.	Świebodzin	mur ceglany	ul. Młyńska 8a
265.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 9
266.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 11
267.	Świebodzin	kamienica	ul. Młyńska 13
268.	Świebodzin	kamienica	ul. Młyńska 13a
269.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 15

270.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 19
271.	Świebodzin	kamienica	ul. Młyńska 21
272.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 23
273.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 25
274.	Świebodzin	oficyna	ul. Młyńska 25a
275.	Świebodzin	dom	ul. Młyńska 27 (d.22)
276.	Świebodzin	dom	ul. Moniuszki 1
277.	Świebodzin	dom	ul. Moniuszki 2
278.	Świebodzin	dom	ul. Moniuszki 4
279.	Świebodzin	dom	ul. Moniuszki 6
280.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 1
281.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 3
282.	Świebodzin	kamienica	ul. Ogrodowa 7
283.	Świebodzin	kamienica	ul. Ogrodowa 9/11
284.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 13
285.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 15
286.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 17
287.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 19
288.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 21
289.	Świebodzin	dom	ul. Ogrodowa 23
290.	Świebodzin	budynek mieszkalny (d. szkoła)	ul. Okrężna 4
291.	Świebodzin	budynek przemysłowy	ul. Opałowa 1
292.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 1 i 3
293.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 2 i 4
294.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 5 i 7
295.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 6 i 8
296.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 9 i 11
297.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 10 i 12
298.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 13 i 15
299.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 14 i 16
300.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 17 i 19
301.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 18 i 20
302.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 25 i 27
303.	Świebodzin	dom	ul. Paderewskiego 26 i 28
304.	Świebodzin	progimnazjum realne (obecnie Szkoła Podstawowa nr 2)	ul. Park Chopina 1
305.	Świebodzin	szkoła dla dziewcząt (obecnie Liceum Ogólnokształcące)	ul. Park Chopina 2
306.	Świebodzin	Sąd Rejonowy	ul. Park Chopina 3
307.	Świebodzin	budynek więzienia	ul. Park Chopina 3
308.	Świebodzin	kamienica	ul. Parkowa 1
309.	Świebodzin	kamienica	ul. Parkowa 2
310.	Świebodzin	kamienica	ul. Parkowa 4
311.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 2
312.	Świebodzin	kamienica	ul. Partyzancka 4
313.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 5
314.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Partyzancka 5
315.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 6
316.	Świebodzin	stodoła (obecnie dom)	ul. Partyzancka 9

317.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 10
318.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 12
319.	Świebodzin	dom	ul. Partyzancka 24
320.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 1
321.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 2
322.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 3
323.	Świebodzin	Hotel Redlicha (obecnie kamienica)	ul. Piłsudskiego 4
324.	Świebodzin	Hotel Redlicha (obecnie kamienica)	ul. Piłsudskiego 4a
325.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 5
326.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 6
327.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 7
328.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 8
329.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 9
330.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 10
331.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 11
332.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 12
333.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 13
334.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 14
335.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 15
336.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 16
337.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 17
338.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 18
339.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 19
340.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 21
341.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 22
342.	Świebodzin	budynek przemysłowy	ul. Piłsudskiego 22a
343.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 23
344.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 24
345.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 26
346.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 27
347.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 28
348.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 29
349.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 30
350.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 30
351.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 31
352.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 32
353.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 33
354.	Świebodzin	dom (od podwórza)	ul. Piłsudskiego 34
355.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 35
356.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 35
357.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 36
358.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 37
359.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 38
360.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 39
361.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 40
362.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 40
363.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 41
364.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 42
365.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 43
366.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Piłsudskiego 44
367.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 44
368.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 45

369.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 46 a-b
370.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 46 c
371.	Świebodzin	oficyna	ul. Piłsudskiego 46 d
372.	Świebodzin	willa	ul. Piłsudskiego 47
373.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Piłsudskiego 47
374.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 48
375.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 51
376.	Świebodzin	dom	ul. Piłsudskiego 53
377.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 55
378.	Świebodzin	kamienica	ul. Piłsudskiego 57
379.	Świebodzin	kamienica	Plac Browarniany 1
380.	Świebodzin	oficyna	Plac Browarniany 1
381.	Świebodzin	kamienica	Plac Browarniany 2a
382.	Świebodzin	kamienica	Plac Browarniany 2b
383.	Świebodzin	kamienica	Plac Browarniany 2 c
384.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 3
385.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 4
386.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 5
387.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 6
388.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 7
389.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 8
390.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 9
391.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 12
392.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 14
393.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 20
394.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 21
395.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 22
396.	Świebodzin	kamienica	Plac Jana Pawła II 23
397.	Świebodzin	remiza	Plac Wolności 1
398.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 2
399.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 4
400.	Świebodzin	pocztą	Plac Wolności 5
401.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 7
402.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 8
403.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 9
404.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 10
405.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 11
406.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 12
407.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 13
408.	Świebodzin	bank (obecnie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Plac Wolności 14
409.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 15
410.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 16
411.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 17a-b
412.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 17c
413.	Świebodzin	kamienica	Plac Wolności 18
414.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 20
415.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 21
416.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 22
417.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 23
418.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 24
419.	Świebodzin	budynek gospodarczy	Plac Wolności 24

420.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 25
421.	Świebodzin	dom	Plac Wolności 26
422.	Świebodzin	dom	ul. Polna 1
423.	Świebodzin	dom	ul. Polna 2
424.	Świebodzin	dom	ul. Polna 10
425.	Świebodzin	dom	ul. Polna 18
426.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 1 i 3
427.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 2
428.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 5 i 7
429.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 9 i 11
430.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 27
431.	Świebodzin	dom	ul. Poprzeczna 33a,b,c,d
432.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 3
433.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 5
434.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 9
435.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 11
436.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 13
437.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 15
438.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 18
439.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 19
440.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 20
441.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 21
442.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 22
443.	Świebodzin	budynek mieszkalno-gospodarczy	ul. Poznańska 23
444.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 24
445.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 26
446.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 27
447.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 27a
448.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 28
449.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 30
450.	Świebodzin	restauracja i hotel Julius Wedel (obecnie dom)	ul. Poznańska 32
451.	Świebodzin	kamienica	ul. Poznańska 34
452.	Świebodzin	wieża ciśnień	ul. Poznańska 38a
453.	Świebodzin	magazyn	ul. Poznańska 38a
454.	Świebodzin	budynek kolejowy	ul. Poznańska 38a
455.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 38a
456.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 40
457.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 42
458.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 44
459.	Świebodzin	dom	ul. Poznańska 50
460.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 1 i 3
461.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 2 i 4
462.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 10
463.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 12
464.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 14 i 16
465.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 18
466.	Świebodzin	dom	ul. Pułaskiego 22 i 24
467.	Świebodzin	Urząd Miejski	ul. Rynkowa 2
468.	Świebodzin	kamienica	ul. Rynkowa 3
469.	Świebodzin	kamienica	ul. Rynkowa 5
470.	Świebodzin	kamienica	ul. Rynkowa 7

471.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 2
472.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 6
473.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 8
474.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 9
475.	Świebodzin	ewangelicka szkoła dla chłopców (obecnie Szkoła Podstawowa nr 1)	ul. Gen. Sikorskiego 11
476.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 12
477.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 16
478.	Świebodzin	oficyna	ul. Gen. Sikorskiego 16
479.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Sikorskiego 16
480.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 20
481.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 22
482.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 24
483.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 27
484.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 28
485.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 29
486.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 34
487.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 36
488.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 38
489.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Sikorskiego 38
490.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 42
491.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Sikorskiego 44
492.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 46
493.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 48
494.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 52
495.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Sikorskiego 54
496.	Świebodzin	dom	ul. Słoneczna 1
497.	Świebodzin	dom	ul. Słoneczna 5
498.	Świebodzin	dom	ul. Słoneczna 7
499.	Świebodzin	dom	ul. Słowackiego 1
500.	Świebodzin	kamienica	ul. Słowackiego 2
501.	Świebodzin	dom	ul. Słowackiego 5
502.	Świebodzin	dom	ul. Sobieskiego 1
503.	Świebodzin	dom	ul. Sobieskiego 2
504.	Świebodzin	dom	ul. Sobieskiego 3
505.	Świebodzin	dom	ul. Sobieskiego 4
506.	Świebodzin	budynek gospodarczy I	ul. Sobieskiego 4
507.	Świebodzin	budynek gospodarczy II	ul. Sobieskiego 4
508.	Świebodzin	stodoła (obecnie magazyn)	ul. Sobieskiego 4
509.	Świebodzin	dom	ul. Sobieskiego 21
510.	Świebodzin	kamienica	ul. Strzelecka 1
511.	Świebodzin	dom	ul. Strzelecka 2/4
512.	Świebodzin	stacja transformatorowa	nr dz. 297
513.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 2
514.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 4
515.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 5
516.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 6
517.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 7
518.	Świebodzin	kamienica	ul. Studencka 8
519.	Świebodzin	wiadukt kolejowy	ul. Sulechowska
520.	Świebodzin	szpital miejski (obecnie przedszkole)	ul. Sulechowska 2
521.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 11

522.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 13
523.	Świebodzin	dom (obecnie szkoła muzyczna)	ul. Sulechowska 15
524.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 17
525.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 19
526.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 21
527.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 23
528.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 25 i 27
529.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 29 i 31
530.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 33 i 35
531.	Świebodzin	dom	ul. Sulechowska 37 i 39
532.	Świebodzin	dom	ul. Średnia 2
533.	Świebodzin	fabryka grzejników „Eltermą” (obecnie Powiatowy Zespół Szkół w Świebodzińcu)	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 76A
534.	Świebodzin	willa rodziny Rothe-Rimpler (obecnie przedszkole)	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 2
535.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 3
536.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ ob. Zachodnia 4
537.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 5
538.	Świebodzin	kamienica	ul. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 6
539.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 7
540.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 8
541.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 9
542.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 9
543.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 11
544.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 14
545.	Świebodzin	willa	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 16
546.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 17
547.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 18
548.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 19
549.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 21
550.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 22
551.	Świebodzin	dom	ul. Gen.

			Swierczewskiego/ob. Zachodnia 23
552.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 23
553.	Świebodzin	budynek gospodarczy (obecnie dom)	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 24 (d. 22)
554.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 25
555.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 27/29
556.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 28
557.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 31
558.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 32
559.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 33
560.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 34
561.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 35
562.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 35
563.	Świebodzin	stodoła	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 35
564.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 36/38
565.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 37
566.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 39
567.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 41
568.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 41
569.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 42
570.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 42
571.	Świebodzin	stodoła (obecnie budynek handlowo-usługowy)	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 40a (d. 42)
572.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 43
573.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 44
574.	Świebodzin	dom	ul. Gen.

			Swierczewskiego/ob. Zachodnia 45
575.	Świebodzin	budynek gospodarczy I	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 45
576.	Świebodzin	budynek gospodarczy II	ul. Gen. Swierczewskiego/30b. Zachodnia 45
577.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 46
578.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 48
579.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 50
580.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 52
581.	Świebodzin	budynek gospodarczy II	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 52
582.	Świebodzin	budynek gospodarczy III	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 52
583.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 54
584.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 54
585.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 56
586.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 57
587.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 57
588.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 58
589.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 59
590.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 60
591.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 61
592.	Świebodzin	stodoła	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 61
593.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 61
594.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 67
595.	Świebodzin	kamienica	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 71
596.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Swierczewskiego/ob. Zachodnia 71
597.	Świebodzin	dom	ul. Gen.

			Świerczewskiego/ob. Zachodnia 72
598.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 73
599.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 75
600.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 77
601.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 79
602.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 81/83
603.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 85
604.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 85
605.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 87
606.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 89
607.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 91
608.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 93
609.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 93
610.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 97
611.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 99
612.	Świebodzin	dom	ul. Gen. Świerczewskiego/ob. Zachodnia 101
613.	Świebodzin	magazyn	ul. Topolowa 1
614.	Świebodzin	dom	ul. Topolowa 8
615.	Świebodzin	dom	ul. Walki Młodych/ob. Akacyja 2
616.	Świebodzin	kamienica	ul. Walki Młodych/ob. Akacyja 4
617.	Świebodzin	kamienica	ul. Walki Młodych/ob. Akacyja 8
618.	Świebodzin	kamienica	ul. Walki Młodych/ob. Akacyja 10
619.	Świebodzin	dom	ul. Wałowa 1
620.	Świebodzin	budynek (ob. Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego)	ul. Wałowa 3
621.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 4
622.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 5
623.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Wałowa 5
624.	Świebodzin	dom (d. przedszkole)	ul. Wałowa 7
625.	Świebodzin	fragment muru	ul. Wałowa 7
626.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 8

627.	Świebodzin	oficyna	ul. Wałowa 8
628.	Świebodzin	bank (obecnie PKO)	ul. Wałowa 9
629.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 10
630.	Świebodzin	dom (Sąd Rejonowy)	ul. Wałowa 11
631.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 12
632.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 13
633.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 14
634.	Świebodzin	oficyna	ul. Wałowa 14
635.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 16
636.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 18
637.	Świebodzin	kamienica (obecnie Przedszkole nr 4)	ul. Wałowa 20
638.	Świebodzin	oficyna z budynkiem gospodarczym	ul. Wałowa 22
639.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 24
640.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 28
641.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 30
642.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 32
643.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 34
644.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 36
645.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 38
646.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 40
647.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 42
648.	Świebodzin	dom Gustawa Zerndta	ul. Wałowa 44
649.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 46
650.	Świebodzin	magazyn	ul. Wałowa 49
651.	Świebodzin	dom	ul. Wałowa 50
652.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 52
653.	Świebodzin	dom	ul. Wałowa 54
654.	Świebodzin	kamienica	ul. Wałowa 56
655.	Świebodzin	dom	Os. Widok 3 (d. 1)
656.	Świebodzin	dom	Os. Widok 4 (d. 2)
657.	Świebodzin	dom	Os. Widok 9
658.	Świebodzin	dom	ul. Wiejska/d. Kościelna 2a,b
659.	Świebodzin	kamienica	ul. Wiejska 3
660.	Świebodzin	kamienica	ul. Wiejska 4
661.	Świebodzin	dom	ul. Wodociągowa 1
662.	Świebodzin	kamienica	ul. Wojska Polskiego 1
663.	Świebodzin	mur ceglano-kamienny	ul. Wojska Polskiego między 1 i 3
664.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Wojska Polskiego 1
665.	Świebodzin	willa (ob. Nadleśnictwo Świebodzin)	ul. Wojska Polskiego 3
666.	Świebodzin	warsztaty	ul. Wojska Polskiego 3
667.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 5
668.	Świebodzin	fabryka sukiennicza (ob. Powiatowy Zespół Szkół) – warsztat I	ul. Wojska Polskiego 6
669.	Świebodzin	fabryka sukiennicza (ob. PZS) – warsztat II	ul. Wojska Polskiego 6
670.	Świebodzin	fabryka sukiennicza (ob. PZS) – budynek administracyjny	ul. Wojska Polskiego 6
671.	Świebodzin	fabryka sukiennicza (ob. PZS) – warsztat III	ul. Wojska Polskiego 6
672.	Świebodzin	fabryka sukiennicza (ob. PZS) – warsztat IV	ul. Wojska Polskiego 6
673.	Świebodzin	kamienica	ul. Wojska Polskiego 11
674.	Świebodzin	kamienica	ul. Wojska Polskiego 13
675.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 15

			i 17
676.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Wojska Polskiego 15 i 17
677.	Świebodzin	oficyna	ul. Wojska Polskiego 19
678.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 21
679.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 23
680.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Wojska Polskiego 23
681.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 25 i 27
682.	Świebodzin	dom	ul. Wojska Polskiego 29
683.	Świebodzin	wiadukt kolejowy	ul. Za Groblą
684.	Świebodzin	dom	ul. Za Groblą 1
685.	Świebodzin	dom	ul. Za Groblą 3
686.	Świebodzin	dom	ul. Za Groblą 5
687.	Świebodzin	szpital św. Józefa (obecnie Lubuskie Centrum Ortopedii)	ul. Zamkowa 1
688.	Świebodzin	dom	ul. Zamkowa 2
689.	Świebodzin	dom	ul. Zamkowa 4
690.	Świebodzin	dom	ul. Zamkowa 5
691.	Świebodzin	budynek gospodarczy	ul. Zamkowa 5
692.	Świebodzin	dom (d. budynek ZOZ)	ul. Zamkowa 6
693.	Świebodzin	dom	ul. Zamkowa 8
694.	Świebodzin	dom	ul. Zamkowa 10
695.	Świebodzin	młyn	ul. Związkowa dz. nr 347
696.	Świebodzin	dom	ul. Związkowa 2 (d. 7)
697.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 1
698.	Świebodzin	dom	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 3
699.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 4
700.	Świebodzin	oficyna	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 4
701.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 5
702.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 7
703.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 8
704.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 9
705.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 10
706.	Świebodzin	oficyna	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 10
707.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 11
708.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 12
709.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 13
710.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 14
711.	Świebodzin	dom	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 15
712.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 16
713.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 17
714.	Świebodzin	oficyna	ul. Sukiennicza/d. Żymierskiego 17
715.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d.

			Zymierskiego 19
716.	Świebodzin	dom	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 21
717.	Świebodzin	oficyna	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 21
718.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 23
719.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 24
720.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 25
721.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 26
722.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 27
723.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 28
724.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 29
725.	Świebodzin	kamienica	ul. Sukiennicza/d. Zymierskiego 30
726.	Borów	układ ruralistyczny	
727.	Borów	kościół filialny p.w. Chrystusa Króla	dz. nr 57/1
728.	Borów	mur kościelny	dz. nr 57/1
729.	Borów	dzwonnica przy kościele	dz. nr 57/1
730.	Borów	historyczne otoczenie kościoła	
731.	Borów	cmentarz przykościelny	
732.	Borów	grobowiec rodziny von Elk	nr dz. 57/1
733.	Borów	remiza strażacka z końca XIX w.	dz. nr 61
734.	Borów	kapliczka przydrożna z początku XX w.	przy drodze do Ołoboku
735.	Borów	plebania z II poł. XIX w. (obecnie świetlica)	17
736.	Borów	zespół folwarczny:	
737.	Borów	stodoła (1)	
738.	Borów	dom (2)	36
739.	Borów	chlewnia (3)	
740.	Borów	czworak I (4)	31
741.	Borów	czworak II (5)	32
742.	Borów	czworak III (6)	29
743.	Borów	dom	4
744.	Borów	dom	9
745.	Borów	dom	13
746.	Borów	dom	17
747.	Borów	dom	18
748.	Borów	dom	33
749.	Borów	dom	34
750.	Borów	dom	40
751.	Borów	dom	45
752.	Borów	dom	47
753.	Borów	dom	48
754.	Borów	dom	49
755.	Chociule	kościół p.w. Sw. Katarzyny (nieużytkowany)	dz. nr 53
756.	Chociule	historyczne otoczenie kościoła	
757.	Chociule	cmentarz przykościelny (nieczynny)	
758.	Chociule	zbór (obecnie kościół filialny p.w. Wniebowzięcia NMP wraz z historycznym otoczeniem)	dz. nr 55

759.	Chociule	cmentarz polny ewangelicki (obecnie katolicki)	dz. nr 259
760.	Chociule	pałac	dz. nr 169
761.	Chociule	park pałacowy	dz. nr 169
762.	Chociule	ogrodzenie parku	
763.	Chociule	zespół folwarczny:	
764.	Chociule	gorzelnia (1)	
765.	Chociule	dom (2)	70
766.	Chociule	dom rządcy (3)	78
767.	Chociule	stodoła (4)	
768.	Chociule	budynek wielofunkcyjny (5)	
769.	Chociule	dom (6)	1
770.	Chociule	magazyn (7)	
771.	Chociule	stodoła (8)	
772.	Chociule	dom (9)	69
773.	Chociule	lodownia	
774.	Chociule	dom	5
775.	Chociule	dom	6
776.	Chociule	dom	8
777.	Chociule	dom	9
778.	Chociule	dom	10
779.	Chociule	dom	14
780.	Chociule	dom	16
781.	Chociule	dom	17
782.	Chociule	dom	18
783.	Chociule	dom	23
784.	Chociule	dom	42
785.	Chociule	dom	51
786.	Chociule	dom	52
787.	Chociule	dom	54
788.	Chociule	dom	80
789.	Chociule	dom	82
790.	Chociule	dom	84
791.	Glińsk	układ ruralistyczny	
792.	Glińsk	kościół filialny p.w. Św. Józefa	dz. nr 199
793.	Glińsk	historyczne otoczenie kościoła	
794.	Glińsk	cmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 199
795.	Glińsk	kaplica grobowa rodziny Magdeburg	dz. nr 199
796.	Glińsk	pałac/dwór	51
797.	Glińsk	kapliczka murowana	przy drodze na Jordanowo
798.	Glińsk	kapliczka murowana	przy drodze na Rzeczycę
799.	Glińsk	trafostacja z ok. 1925 r.	
800.	Glińsk	willa	2
801.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	2
802.	Glińsk	dom	3
803.	Glińsk	budynek gospodarczy	3
804.	Glińsk	dom	4
805.	Glińsk	budynek gospodarczy	4
806.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	4
807.	Glińsk	dom	6
808.	Glińsk	budynek gospodarsko-inwentarski	6

809.	Glińsk	stodoła	6
810.	Glińsk	dom	7
811.	Glińsk	wozownia	8
812.	Glińsk	dom	8
813.	Glińsk	dom	9
814.	Glińsk	budynek gospodarczy	9
815.	Glińsk	budynek inwentarski	9
816.	Glińsk	dom	10
817.	Glińsk	oficyna dworska (obecnie dom)	11/12
818.	Glińsk	dwór (obecnie dom)	13/14
819.	Glińsk	dom	16
820.	Glińsk	dom	17
821.	Glińsk	budynek gospodarczy	17
822.	Glińsk	dom	18
823.	Glińsk	dom	19
824.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	19
825.	Glińsk	dom	20
826.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	20
827.	Glińsk	dom	21
828.	Glińsk	dom	22
829.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	22
830.	Glińsk	dom	23
831.	Glińsk	stodoła (przekształcona na budynek mieszkalny)	24
832.	Glińsk	dom	27
833.	Glińsk	stodoła	27
834.	Glińsk	dom	28
835.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	28
836.	Glińsk	dom	29
837.	Glińsk	dom	31
838.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	31
839.	Glińsk	stodoła	31
840.	Glińsk	dom	33
841.	Glińsk	szkoła	35
842.	Glińsk	dom	36
843.	Glińsk	dom	37
844.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	37
845.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	37
846.	Glińsk	wozownia-wiata	37
847.	Glińsk	dom	38
848.	Glińsk	budynek gospodarczy	38
849.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	38
850.	Glińsk	stodoła	38
851.	Glińsk	dom	39
852.	Glińsk	dom	40
853.	Glińsk	stodoła	40
854.	Glińsk	dom	41
855.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	41
856.	Glińsk	dom	44
857.	Glińsk	dom	45
858.	Glińsk	dom	46
859.	Glińsk	dom	49

860.	Glińsk	dom	52
861.	Glińsk	stodoła	52
862.	Glińsk	dom	53
863.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	53
864.	Glińsk	dom	54
865.	Glińsk	dom	55
866.	Glińsk	dom	57
867.	Glińsk	stodoła	57
868.	Glińsk	budynek inwentarski	57
869.	Glińsk	dom	58
870.	Glińsk	budynek gospodarczy	58
871.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	58
872.	Glińsk	stodoła	58
873.	Glińsk	dom	60
874.	Glińsk	budynek inwentarski	60
875.	Glińsk	stodoła	60
876.	Glińsk	dom	62
877.	Glińsk	dom	63
878.	Glińsk	budynek gospodarczy	63
879.	Glińsk	budynek inwentarski	63
880.	Glińsk	stodoła	63
881.	Glińsk	dom	64
882.	Glińsk	dom	65
883.	Glińsk	budynek gospodarczy	65
884.	Glińsk	dom	67
885.	Glińsk	stodoła	67
886.	Glińsk	budynek inwentarski	67
887.	Glińsk	dom	68
888.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	68
889.	Glińsk	dom	69
890.	Glińsk	dom	72
891.	Glińsk	budynek stodołno-inwentarski	72
892.	Glińsk	dom	73
893.	Glińsk	budynek gospodarczy (obecnie budynek mieszkalny)	73
894.	Glińsk	stodoła	73
895.	Glińsk	dom	74
896.	Glińsk	budynek gospodarczo-inwentarski	74
897.	Glińsk	budynek inwentarski	74
898.	Glińsk	dom	75
899.	Glińsk	stodoła	75
900.	Glińsk	dom	76
901.	Glińsk	budynek inwentarski	76
902.	Glińsk	stodoła	76
903.	Glińsk	dom	78
904.	Glińsk	dom	79
905.	Glińsk	budynek gospodarczy	79
906.	Glińsk	budynek inwentarski	79
907.	Glińsk	stodoła	79
908.	Glińsk	karczma (obecnie świetlica wiejska)	80
909.	Gościkowo	układ ruralistyczny	
910.	Gościkowo	teren dawnego cysterskiego zespołu klasztorного w obrębie murów	dz. nr 26/1

911.	Gościkowo	kościół seminaryjny p.w. św. Marcina z Tours i Wniebowzięcia NMP	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
912.	Gościkowo	klasztor cysterski (obecnie Seminarium Duchowne) wraz z historycznym otoczeniem	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
913.	Gościkowo	ogród z figurami, ogrodzeniem i bramą	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
914.	Gościkowo	Biblioteka Seminarium	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
915.	Gościkowo	budynek folwarczny I	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
916.	Gościkowo	budynek folwarczny II	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
917.	Gościkowo	kapliczka z figurką Matki Boskiej	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
918.	Gościkowo	dom ogrodnika (obecnie dom rektora)	zespół poklasztorny dz. nr 26/1
919.	Gościkowo	wodociągowa wieża ciśnień	dz. nr 333
920.	Gościkowo	młyn wodny (obecnie budynek gospodarczy)	2
921.	Gościkowo	młyn wodny z pocz. XIX w.	dz. nr 28/4
922.	Gościkowo	dom	2
923.	Gościkowo	dom	6
924.	Gościkowo	dom	7
925.	Gościkowo	stodoła	7
926.	Gościkowo	budynek inwentarski	7
927.	Gościkowo	szkoła podstawowa (I)	9
928.	Gościkowo	ogrodzenie przy szkole podstawowej	9, 10
929.	Gościkowo	szkoła podstawowa (II)	10
930.	Gościkowo	dom	11
931.	Gościkowo	dworzec kolejowy	12
932.	Gościkowo	budynek gospodarczy	12
933.	Gościkowo	dom	13
934.	Gościkowo	budynek inwentarski	13
935.	Gościkowo	dom	14
936.	Gościkowo	budynek inwentarski	14
937.	Gościkowo	dom	15
938.	Gościkowo	budynek gospodarczy	15
939.	Gościkowo	dom	16
940.	Gościkowo	dom	17
941.	Gościkowo	dom	18
942.	Gościkowo	budynek gospodarczo-inwentarski	18
943.	Gościkowo	dom	23
944.	Gościkowo	budynek gospodarczy	23
945.	Gościkowo	dom	24
946.	Gościkowo	budynek inwentarski	24
947.	Gościkowo	dom	25
948.	Gościkowo	budynek inwentarski	25
949.	Gościkowo	dom	26
950.	Gościkowo	budynek stodołno-inwentarski	26
951.	Gościkowo	dom	27
952.	Gościkowo	stodoła	27
953.	Gościkowo	budynek inwentarski	27
954.	Gościkowo	dom	28
955.	Gościkowo	budynek gospodarczy + drewnutnia	28
956.	Gościkowo	budynek inwentarski	28

957.	Gościkowo	stodoła	28
958.	Gościkowo	dom	29
959.	Gościkowo	dom	30
960.	Gościkowo	dom	31
961.	Gościkowo	dom	32
962.	Gościkowo	dom	33
963.	Gościkowo	dom	34
964.	Gościkowo	dom	35
965.	Gościkowo	dom	36
966.	Gościkowo	dom	38
967.	Gościkowo	dom	39
968.	Gościkowo	budynek gospodarczo-inwentarski	39
969.	Gościkowo	dom	42
970.	Gościkowo	dom	43
971.	Gościkowo	budynek inwentarski	45
972.	Gościkowo	dom	50
973.	Gościkowo	dom	51
974.	Gościkowo	budynek inwentarski	51
975.	Gościkowo	dom	52
976.	Gościkowo	dom	53
977.	Gościkowo	dom	54
978.	Gościkowo	dom	55
979.	Gościkowo	dom	57
980.	Gościkowo	dom	59/60
981.	Gościkowo	dom	61
982.	Gościkowo	dom	62
983.	Gościkowo	dom	63
984.	Gościkowo	budynek inwentarski + szopa	63
985.	Gościkowo	stodoła	63
986.	Gościkowo	budynek inwentarski	63
987.	Gościkowo	dom	64
988.	Gościkowo	budynek inwentarski + szopa	64
989.	Gościkowo	dom	65
990.	Gościkowo	stodoła	65
991.	Gościkowo	budynek inwentarski	65
992.	Gościkowo	dom	66
993.	Gościkowo	budynek inwentarski	66
994.	Gościkowo	stodoła	66
995.	Gościkowo	dom	67
996.	Gościkowo	stodoła	67
997.	Gościkowo	budynek inwentarski	67
998.	Gościkowo	dom	68
999.	Gościkowo	budynek inwentarski	68
1000.	Gościkowo	budynek gospodarczy + szopa	68
1001.	Gościkowo	stodoła	68
1002.	Gościkowo	dom	69
1003.	Gościkowo	budynek inwentarski + wozownia	69
1004.	Gościkowo	budynek inwentarski	69
1005.	Gościkowo	stodoła	69
1006.	Gościkowo	dom	71
1007.	Gościkowo	budynek inwentarski + wozownia	71
1008.	Gościkowo	stodoła	71

1009.	Gościkowo	budynek inwentarski + szopa	71
1010.	Gościkowo	dom	72
1011.	Gościkowo	budynek gospodarczy	72
1012.	Gościkowo	budynek inwentarski	72
1013.	Gościkowo	stodoła	72
1014.	Grodziszczce	kościół filialny p.w. św. Jadwigi Śląskiej	dz. nr 113
1015.	Grodziszczce	historyczne otoczenie kościoła	
1016.	Grodziszczce	cmentarz wiejski ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 26/2
1017.	Grodziszczce	dzwonnica	dz. nr 113
1018.	Grodziszczce	mur kamienno-ceglany	dz. nr 113
1019.	Grodziszczce	trafostacja	dz. nr 275
1020.	Grodziszczce	zespół folwarczny:	
1021.	Grodziszczce	dwór (1)	36
1022.	Grodziszczce	budynek gospodarczy (2)	
1023.	Grodziszczce	stajnia i chlewnia (obecnie budynek inwentarski) (3)	
1024.	Grodziszczce	stodoła (5)	
1025.	Grodziszczce	stodoła z magazynem (4)	
1026.	Grodziszczce	obora (6)	
1027.	Grodziszczce	dom (11)	40
1028.	Grodziszczce	dom (10)	47
1029.	Grodziszczce	dom (9)	50
1030.	Grodziszczce	chlewiki (12)	
1031.	Grodziszczce	dom	3
1032.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	3
1033.	Grodziszczce	dom	4
1034.	Grodziszczce	dom	5
1035.	Grodziszczce	dom	6
1036.	Grodziszczce	stodoła	6
1037.	Grodziszczce	dom	8
1038.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	8
1039.	Grodziszczce	stodoła	8
1040.	Grodziszczce	budynek inwentarski	8
1041.	Grodziszczce	dom	9
1042.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	9
1043.	Grodziszczce	dom	10
1044.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	10
1045.	Grodziszczce	stodoła	10
1046.	Grodziszczce	budynek inwentarski	10
1047.	Grodziszczce	dom	11
1048.	Grodziszczce	dom	12
1049.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	12
1050.	Grodziszczce	stodoła	12
1051.	Grodziszczce	dom	13
1052.	Grodziszczce	dom	14
1053.	Grodziszczce	stodoła	14
1054.	Grodziszczce	dom	16
1055.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	16
1056.	Grodziszczce	stodoła	16
1057.	Grodziszczce	dom	17
1058.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	17
1059.	Grodziszczce	stodoła	17

1060.	Grodziszczce	dom	19
1061.	Grodziszczce	dom	20/21
1062.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	21
1063.	Grodziszczce	stodoła	20/21
1064.	Grodziszczce	dom	22
1065.	Grodziszczce	dom	23
1066.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	23
1067.	Grodziszczce	budynek stodołno-inwentarski	23
1068.	Grodziszczce	dom	24
1069.	Grodziszczce	dom	26
1070.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	26
1071.	Grodziszczce	dom	27
1072.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	27
1073.	Grodziszczce	dom	28
1074.	Grodziszczce	dom	29
1075.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	29
1076.	Grodziszczce	budynek gospodarczo-inwentarski	30
1077.	Grodziszczce	dom	31
1078.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	31
1079.	Grodziszczce	dom	32
1080.	Grodziszczce	dom	33
1081.	Grodziszczce	budynek gospodarczy	33
1082.	Grodziszczce	stodoła	33
1083.	Grodziszczce	dom	34
1084.	Grodziszczce	dom	43
1085.	Grodziszczce	dom	44
1086.	Grodziszczce	dom	45
1087.	Grodziszczce	dom	53
1088.	Jeziory	zespół, obecnie kościół filialny p.w. MB Królowej Polski wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 122/1
1089.	Jeziory	cmentarz ewangelicki (obecnie katolicki)	dz. nr 146
1090.	Jeziory	remiza strażacka	dz. nr 128/2
1091.	Jeziory	pałac	dz. nr 162/28
1092.	Jeziory	park	dz. nr 162/28
1093.	Jeziory	zespół folwarczny:	
1094.	Jeziory	budynek gospodarczy (2)	
1095.	Jeziory	budynek gospodarczo-mieszkalny (4)	52
1096.	Jeziory	obora (5) (spichlerz?)	
1097.	Jeziory	obora (9)	
1098.	Jeziory	stajnia, wozownia (7)	
1099.	Jeziory	stodoła (8)	
1100.	Jeziory	czworak (12)	8
1101.	Jeziory	dom mieszkalny (13)	46
1102.	Jeziory	dom	1
1103.	Jeziory	dom	3
1104.	Jeziory	dom	6
1105.	Jeziory	dom	10
1106.	Jeziory	dom	18
1107.	Jeziory	stodoła	18
1108.	Jeziory	dom	24
1109.	Jeziory	dom	27

1110.	Jeziory	dom	33
1111.	Jeziory	dom	34
1112.	Jeziory	dom	44
1113.	Jordanowo	kościół parafialny p.w. św. Anny	dz. nr 334/1
1114.	Jordanowo	historyczne otoczenie kościoła (z murami i bramą)	
1115.	Jordanowo	cmmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 334/1
1116.	Jordanowo	cmmentarz ewangelicki (obecnie katolicki)	dz. nr 329 i 331
1117.	Jordanowo	kapliczka murowana	
1118.	Jordanowo	Opatówka (obecnie dom)	49 (d. 3)
1119.	Jordanowo	poczta z pocz. XX w.	92
1120.	Jordanowo	Dom Pomocy Społecznej z pocz. XX w.	
1121.	Jordanowo	dom	2
1122.	Jordanowo	dom	3a
1123.	Jordanowo	dom	3b
1124.	Jordanowo	dom	4
1125.	Jordanowo	dom	5
1126.	Jordanowo	dom	6/7
1127.	Jordanowo	dom	8
1128.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	8
1129.	Jordanowo	ceglane słupy bram	8
1130.	Jordanowo	dom	9
1131.	Jordanowo	dom	10
1132.	Jordanowo	dom	12
1133.	Jordanowo	dom	13
1134.	Jordanowo	budynek gospodarczy (stodoła, obora, szopa)	13
1135.	Jordanowo	dom	14
1136.	Jordanowo	budynek inwentarski	14
1137.	Jordanowo	dom	16
1138.	Jordanowo	dom	17
1139.	Jordanowo	stodoła	17
1140.	Jordanowo	budynek inwentarski	17
1141.	Jordanowo	dom	18
1142.	Jordanowo	budynek stodołno-inwentarski	18
1143.	Jordanowo	dom	19
1144.	Jordanowo	dom	20
1145.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	21
1146.	Jordanowo	dom	21
1147.	Jordanowo	stodoła	21
1148.	Jordanowo	dom	24
1149.	Jordanowo	dom	25
1150.	Jordanowo	dom	26
1151.	Jordanowo	dom	28
1152.	Jordanowo	dom	30
1153.	Jordanowo	budynek inwentarski	30
1154.	Jordanowo	stodoła	30
1155.	Jordanowo	wozownia	30
1156.	Jordanowo	dom	31
1157.	Jordanowo	dom	32
1158.	Jordanowo	dom	33
1159.	Jordanowo	budynek inwentarski	33

1160.	Jordanowo	dom	35
1161.	Jordanowo	budynek inwentarski	35
1162.	Jordanowo	stodoła	35
1163.	Jordanowo	dom	36
1164.	Jordanowo	dom	37
1165.	Jordanowo	dom	38
1166.	Jordanowo	budynek stodołno-inwentarski	38
1167.	Jordanowo	dom	39
1168.	Jordanowo	stodoła	39
1169.	Jordanowo	budynek inwentarski	39
1170.	Jordanowo	dom	40
1171.	Jordanowo	budynek gospodarczy	40
1172.	Jordanowo	dom	41
1173.	Jordanowo	budynek gospodarczy	44
1174.	Jordanowo	dom	45
1175.	Jordanowo	dom	46
1176.	Jordanowo	dom	50
1177.	Jordanowo	budynek gospodarczy	50
1178.	Jordanowo	dom	51
1179.	Jordanowo	budynek gospodarczy	51
1180.	Jordanowo	dom	52
1181.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	52
1182.	Jordanowo	dom	54
1183.	Jordanowo	dom	55
1184.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	55
1185.	Jordanowo	dom	56
1186.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	56
1187.	Jordanowo	dom	57
1188.	Jordanowo	budynek gospodarczy	57
1189.	Jordanowo	dom	58
1190.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	58
1191.	Jordanowo	dom	59
1192.	Jordanowo	dom	60
1193.	Jordanowo	budynek gospodarczy	60
1194.	Jordanowo	dom	61
1195.	Jordanowo	dom	62
1196.	Jordanowo	dom	64
1197.	Jordanowo	dom	69
1198.	Jordanowo	budynek stodołno-inwentarski	69
1199.	Jordanowo	dom	71
1200.	Jordanowo	budynek inwentarski	71
1201.	Jordanowo	dom	72
1202.	Jordanowo	dom	74
1203.	Jordanowo	budynek gospodarczy	74
1204.	Jordanowo	dom	76
1205.	Jordanowo	stodoła	76
1206.	Jordanowo	dom	80
1207.	Jordanowo	dom	81
1208.	Jordanowo	dom	82
1209.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	82
1210.	Jordanowo	dom	83
1211.	Jordanowo	budynek gospodarczy	83

1212.	Jordanowo	dom	84
1213.	Jordanowo	dom	85
1214.	Jordanowo	budynek gospodarczo-inwentarski	85
1215.	Jordanowo	budynek gospodarczy/warsztat/magazyn	85
1216.	Jordanowo	dom	86
1217.	Jordanowo	dom	87
1218.	Jordanowo	budynek gospodarczy	88
1219.	Jordanowo	dom	89
1220.	Jordanowo	dom	90
1221.	Jordanowo	dom	91
1222.	Jordanowo	dom	92
1223.	Jordanowo	dom	93
1224.	Jordanowo	dom	94
1225.	Jordanowo	dom	95
1226.	Jordanowo	budynek gospodarczy	95
1227.	Kępsko	zбір, obecnie kościół filialny p.w. Niepokalanego Serca NMP	dz. nr 49
1228.	Kępsko	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 49
1229.	Kępsko	cmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 49
1230.	Kępsko	kapliczka przydrożna z pocz. XX w.	
1231.	Kępsko	trafostacja z ok. 1925 r.	dz. nr 109
1232.	Kępsko	dom	1
1233.	Kępsko	szopa	1
1234.	Kępsko	dom	3
1235.	Kępsko	dom	6
1236.	Kępsko	stodoła	6
1237.	Kępsko	budynek inwentarski	6
1238.	Kępsko	dom	7
1239.	Kępsko	budynek inwentarski	7
1240.	Kępsko	dom	8
1241.	Kępsko	budynek inwentarski	8
1242.	Kępsko	dom	9
1243.	Kępsko	budynek stodólno-inwentarski	9
1244.	Kępsko	budynek inwentarski	10
1245.	Kępsko	stodoła	10
1246.	Kępsko	dom	11
1247.	Kępsko	budynek inwentarski	11
1248.	Kępsko	stodoła	11
1249.	Kępsko	kurnik	11
1250.	Kępsko	dom	13
1251.	Kępsko	budynek stodólno-inwentarski	13
1252.	Kępsko	dom	14
1253.	Kępsko	budynek inwentarski	14
1254.	Kępsko	dom	15
1255.	Kępsko	budynek (d. część zespołu folwarcznego)	15
1256.	Kępsko	dom (d. część zespołu folwarcznego, obecnie stodoła)	17
1257.	Kępsko	dom (d. część zespołu folwarcznego)	18
1258.	Kępsko	młyn wodny	20
1259.	Kępsko	dom	20
1260.	Kępsko	budynek inwentarski	20
1261.	Kępsko	dom	22

1262.	Kępsko	dom	23
1263.	Kępsko	budynek inwentarski	23
1264.	Kępsko	dom (d. stajnia, obecnie budynek gospodarczy)	25
1265.	Kępsko	dom	26
1266.	Kępsko	dom	27
1267.	Kępsko	dom	29
1268.	Kępsko	dom	30
1269.	Kępsko	pralnia	30
1270.	Kępsko	dom	31
1271.	Kępsko	dom	32
1272.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	zespół folwarczny:	
1273.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	transformator w zespole folwarcznym	
1274.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	dom rządcy (1)	73A
1275.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	obora (obecnie owczarnia)(3)	
1276.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	magazyn (obecnie owczarnia) (4)	
1277.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	czworak (5)	73B
1278.	Krzemionka (w obrębie ewidencji Wilkowo)	czworak (6)	73
1279.	Kupienino	kościół filialny p.w. Świętej Rodziny wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 38
1280.	Kupienino	kościół filialny p.w. św. Henryka	dz. nr 40
1281.	Kupienino	historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 40
1282.	Kupienino	cmentarz przykościelny ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 40
1283.	Kupienino	cmentarz polny	na południe od wsi
1284.	Kupienino	założenie folwarczne:	
1285.	Kupienino	gorzelnia ? (obecnie dom) (3)	42
1286.	Kupienino	stajnia koni wyjazdowych (obecnie jałownik) (13)	
1287.	Kupienino	stajnia koni roboczych (obecnie magazyn) (6)	
1288.	Kupienino	chlewik (5)	
1289.	Kupienino	czworak (14)	39
1290.	Kupienino	sześciorak (15)	38
1291.	Kupienino	kuźnia (17)	nr dz. 68/3
1292.	Kupienino	dom	2
1293.	Kupienino	dom	5
1294.	Kupienino	dom	6
1295.	Kupienino	dom	22
1296.	Kupienino	dom	29
1297.	Kupienino	dom	37

1298.	Kupienino	dom	46
1299.	Lubinicko	kościół filialny p.w. Chrystusa Króla	dz. nr 156
1300.	Lubinicko	historyczne otoczenie kościoła	
1301.	Lubinicko	cmentarz wiejski	dz. nr 232
1302.	Lubinicko	cmentarz ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 156
1303.	Lubinicko	aleja lipowa obustronna przy drodze w kierunku Swiebodzina	
1304.	Lubinicko	aleja lipowa jednostronna w kierunku wsi Jezioro	
1305.	Lubinicko	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny:	
1306.	Lubinicko	pałac (1)	
1307.	Lubinicko	dwór (2)	
1308.	Lubinicko	park krajobrazowy	
1309.	Lubinicko	wieża widokowa w parku	
1310.	Lubinicko	mur w zespole pałacowym	
1311.	Lubinicko	obora (obecnie chlewnia) (15)	
1312.	Lubinicko	spichlerz (18)	
1313.	Lubinicko	owczarnia (19)	
1314.	Lubinicko	stodoła (21)	
1315.	Lubinicko	budynek gospodarczy (3)	
1316.	Lubinicko	budynek wielofunkcyjny (13)	
1317.	Lubinicko	chlewnia (16)	
1318.	Lubinicko	magazyn (17)	
1319.	Lubinicko	magazyn (20)	
1320.	Lubinicko	dom (11)	20
1321.	Lubinicko	dom (9)	21
1322.	Lubinicko	dom (10)	22
1323.	Lubinicko	dom (12)	23
1324.	Lubinicko	dom (7)	24
1325.	Lubinicko	dom (4)	
1326.	Lubinicko	altana przy budynku (4)	
1327.	Lubinicko	dom (8)	29
1328.	Lubinicko	dom	5
1329.	Lubinicko	dom	12
1330.	Lubinicko	budynek gospodarczy	12
1331.	Lubinicko	budynek gospodarczo-inwentarski	12
1332.	Lubinicko	dom	13
1333.	Lubinicko	budynek inwentarski	13
1334.	Lubinicko	dom	15
1335.	Lubinicko	dom	17
1336.	Lubinicko	dom	18
1337.	Lubinicko	budynek gospodarczy	18
1338.	Lubinicko	dom	33
1339.	Lubinicko	stodoła	33
1340.	Lubinicko	budynek inwentarski	33
1341.	Lubinicko	dom	34
1342.	Lubinicko	budynek gospodarczo-inwentarski	34
1343.	Lubinicko	budynek stodołno-inwentarski	34
1344.	Lubinicko	stodoła	34
1345.	Lubinicko	dom	35
1346.	Lubinicko	budynek gospodarsko-inwentarski	35
1347.	Lubinicko	dom	36
1348.	Lubinicko	budynek stodołno-inwentarski	36

1349.	Lubinicko	stodoła	36
1350.	Lubinicko	dom	37
1351.	Lubinicko	dom	41
1352.	Lubinicko	budynek inwentarski	41
1353.	Lubinicko	dom	42
1354.	Lubinicko	dom	43
1355.	Lubinicko	stodoła	43
1356.	Lubinicko	dom	46
1357.	Lubinicko	dom	47
1358.	Lubinicko	dom	48
1359.	Lubinicko	dom	49
1360.	Lubinicko	stodoła	49
1361.	Lubinicko	dom	50
1362.	Lubinicko	dom	51
1363.	Lubinicko	dom	51a
1364.	Lubinicko	stodoła	52
1365.	Lubinicko	budynek inwentarski	52
1366.	Lubinicko	dom	53
1367.	Lubinicko	stodoła	53
1368.	Lubinicko	dom	54
1369.	Lubinicko	stodoła	54
1370.	Lubinicko	dom	57
1371.	Lubinicko	budynek gospodarczy	57
1372.	Lubinicko	dom	58
1373.	Lubinicko	stodoła	58
1374.	Lubinicko	dom	59
1375.	Lubinicko	stodoła	59
1376.	Lubinicko	budynek inwentarski	59
1377.	Lubinicko	dom	60
1378.	Lubinicko	budynek gospodarczy	60
1379.	Lubinicko	stodoła	60
1380.	Lubinicko	dom	61
1381.	Lubinicko	dom	62
1382.	Lubinicko	budynek gospodarczy	62
1383.	Lubinicko	dom	63
1384.	Lubinicko	dom	64
1385.	Lubogóra	zespół folwarczny:	
1386.	Lubogóra	dom rządcy (1)	
1387.	Lubogóra	dom (2)	
1388.	Lubogóra	dom (3)	
1389.	Lubogóra	stajnia (4)	
1390.	Lubogóra	obora (5)	
1391.	Lubogóra	stodoła (obecnie magazyn i obora) (6)	
1392.	Lubogóra	ośmiorak (7)	4
1393.	Lubogóra	czworak (8)	6
1394.	Ługów	kościół filialny p.w. Elżbiety Węgierskiej wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 257/1
1395.	Ługów	zespół dworsko-folwarczny:	
1396.	Ługów	ogrodzenie dawnego parku	
1397.	Ługów	brama wjazdowa na teren parku	
1398.	Ługów	dwór (1)	
1399.	Ługów	spichlerz (4)	

1400.	Ługów	obora (5)	
1401.	Ługów	chlewnia (7)	
1402.	Ługów	dom (8)	
1403.	Ługów	obora (9)	
1404.	Ługów	stodoła (14)	
1405.	Ługów	dom (18)	37
1406.	Ługów	stodoła (20)	
1407.	Ługów	kuźnia (obecnie ruina)	dz. nr 251
1408.	Ługów	dom	1
1409.	Ługów	stodoła	1
1410.	Ługów	budynek stodólno-inwentarski	1
1411.	Ługów	dom	2
1412.	Ługów	budynek inwentarski	2
1413.	Ługów	dom	3
1414.	Ługów	dom	4
1415.	Ługów	budynek gospodarczo-inwentarski	4
1416.	Ługów	dom	5
1417.	Ługów	dom	6
1418.	Ługów	budynek inwentarski	6
1419.	Ługów	dom (obecnie świetlica)	7
1420.	Ługów	dom	8
1421.	Ługów	dom	9
1422.	Ługów	stodoła	9
1423.	Ługów	dom	10
1424.	Ługów	budynek stodólno-inwentarski	10
1425.	Ługów	dom	11
1426.	Ługów	budynek inwentarski	11
1427.	Ługów	dom	12
1428.	Ługów	budynek inwentarski	12
1429.	Ługów	dom	13
1430.	Ługów	stodoła	13
1431.	Ługów	budynek inwentarski	13
1432.	Ługów	budynek gospodarsko-inwentarski	13
1433.	Ługów	dom	14
1434.	Ługów	dom	15
1435.	Ługów	stodoła	15
1436.	Ługów	budynek inwentarski	15
1437.	Ługów	stodoła	16
1438.	Ługów	budynek inwentarski I	16
1439.	Ługów	budynek inwentarski II	16
1440.	Ługów	dom	19
1441.	Ługów	stodoła	19
1442.	Ługów	budynek inwentarski	19
1443.	Ługów	dom	20
1444.	Ługów	stodoła	20
1445.	Ługów	budynek inwentarski	20
1446.	Ługów	dom	21
1447.	Ługów	budynek inwentarski-mieszkalny	21
1448.	Ługów	budynek stodólno-mieszkalny	21
1449.	Ługów	dom	22
1450.	Ługów	stodoła	22
1451.	Ługów	dom	24/26

1452.	Ługów	dom	28
1453.	Ługów	stodoła	28
1454.	Ługów	dom	29
1455.	Ługów	dom	30
1456.	Ługów	budynek stodólno-inwentarski	30
1457.	Ługów	dom	33
1458.	Ługów	stodoła	33
1459.	Ługów	budynek stodólno-inwentarski	33
1460.	Ługów	budynek inwentarski	33
1461.	Ługów	dom	34
1462.	Ługów	budynek inwentarski II	34
1463.	Ługów	dom	41
1464.	Niedźwiady (obręb ewidencyjny Lubogóra)	zespół folwarczny:	
1465.	Niedźwiady (obręb ewidencyjny Lubogóra)	dom (1)	
1466.	Niedźwiady (obręb ewidencyjny Lubogóra)	magazyn (2)	
1467.	Nowy Dworek	Centralny Odcinek Międzyrzeckiego Rejonu Umocnionego (schron bojowy Pz.W 708)	dz. nr 17
1468.	Nowy Dworek	dwór (obecnie Ośrodek dla osób uzależnionych SPZOZ)	46
1469.	Nowy Dworek	budynek mieszkalno-inwentarsko (zespół dworski)	
1470.	Nowy Dworek	park krajobrazowy	dz. nr 108/3
1471.	Nowy Dworek	cmentarz z XIX w. (zlikwidowany po 1945 r., pozostał drzewostan)	dz. nr 123
1472.	Nowy Dworek	remiza strażacka z końca XIX w.	dz. nr 320
1473.	Nowy Dworek	dom	1
1474.	Nowy Dworek	dom	2
1475.	Nowy Dworek	dom	3
1476.	Nowy Dworek	dom	4
1477.	Nowy Dworek	dom	6
1478.	Nowy Dworek	dom	12
1479.	Nowy Dworek	dom	15
1480.	Nowy Dworek	dom	20
1481.	Nowy Dworek	dom	48
1482.	Nowy Dworek	dom	49
1483.	Nowy Dworek	dom	50
1484.	Osogóra	układ ruralistyczny-historyczny układ wsi	
1485.	Podlesie	cmentarz ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 29
1486.	Raków	kościół filialny św. Jadwigi	dz. nr 94
1487.	Raków	historyczne otoczenie kościoła	
1488.	Raków	cmentarz przykościelny (nieczynny)	dz. nr 94
1489.	Raków	miejsce po cmentarzu ewangelickim	dz. nr 58
1490.	Raków	zespół pałacowo-parkowo-folwarczny:	
1491.	Raków	pałac (1)(podwórze I)	dz. nr 64/7
1492.	Raków	remiza	
1493.	Raków	park krajobrazowy pałacowy	
1494.	Raków	stajnia (obecnie warsztat) (2) (podwórze I)	

1495.	Raków	stodoła (4) (podwórze I)	
1496.	Raków	obora (obecnie bukaciarnia, magazyn) (5) (podwórze I)	
1497.	Raków	garaż (10) (podwórze II)	
1498.	Raków	stodoła (11) (podwórze II)	
1499.	Raków	magazyn (12) (podwórze II)	
1500.	Raków	owczarnia (obecnie magazyn zbóż) (13) (podwórze II)	
1501.	Raków	owczarnia (obecnie chlewnia) (14) (podwórze II)	
1502.	Raków	dom	11
1503.	Raków	stodoła	12
1504.	Raków	dom	32
1505.	Rosin	cmentarz ewangelicki (nieczynny)	dz. nr 110/2
1506.	Rosin	zespół dworsko-folwarczny:	
1507.	Rosin	park krajobrazowy dworski	
1508.	Rosin	pałac (1)	
1509.	Rosin	dom mieszkalny	23
1510.	Rosin	dom mieszkalny	36
1511.	Rosin	spichlerz (4)	
1512.	Rosin	oficyna (2)	
1513.	Rosin	chlewnia (5)	
1514.	Rosin	stodoła (10)	
1515.	Rozłogi	miejsce po cmentarzu ewangelickim	
1516.	Rozłogi	dom	2
1517.	Rozłogi	budynek gospodarczy + stodoła	2
1518.	Rozłogi	dom	4
1519.	Rozłogi	stodoła w zagrodzie	4
1520.	Rozłogi	budynek gospodarczy	4
1521.	Rozłogi	budynek inwentarski	4
1522.	Rozłogi	dom	5
1523.	Rozłogi	dom	6
1524.	Rozłogi	stodoła + budynek inwentarski	6
1525.	Rozłogi	stodoła	7
1526.	Rozłogi	dom	9
1527.	Rozłogi	dom	10
1528.	Rozłogi	budynek inwentarski I	10
1529.	Rozłogi	budynek inwentarski II	10
1530.	Rozłogi	dom	11
1531.	Rozłogi	stodoła w zagrodzie	14
1532.	Rozłogi	dom	15
1533.	Rozłogi	budynek gospodarczy	15
1534.	Rozłogi	dom	17
1535.	Rozłogi	dom	24
1536.	Rozłogi	dom	25
1537.	Rozłogi	dom	26
1538.	Rozłogi	budynek inwentarski	28
1539.	Rozłogi	stodoła w zagrodzie	28
1540.	Rozłogi	dom	29
1541.	Rozłogi	dom	30
1542.	Rudgerzowice	kościół filialny p.w. MB Nieustającej Pomocy wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 97
1543.	Rudgerzowice	dom	2
1544.	Rudgerzowice	dom	4

1545.	Rudgerzowice	dom	7
1546.	Rudgerzowice	dom	9
1547.	Rudgerzowice	dom	22
1548.	Rudgerzowice	dom	24
1549.	Rudgerzowice	dom	25
1550.	Rudgerzowice	dom	26
1551.	Rusinów	układ ruralistyczny, historyczny układ wsi	
1552.	Rusinów	kościół filialny p.w. św. Wawrzyńca	dz. nr 247
1553.	Rusinów	historyczne otoczenie kościoła	
1554.	Rusinów	cmentarz przykościelny z murem	dz. nr 247
1555.	Rusinów	zespół dworsko-folwarczny:	
1556.	Rusinów	dwór (1)	21
1557.	Rusinów	dom (9)	22
1558.	Rusinów	budynek inwentarski (10)	22
1559.	Rusinów	dom mieszkalny (14)	26
1560.	Rusinów	dom mieszkalny (15)	27
1561.	Rusinów	dom mieszkalny (16)	28
1562.	Rusinów	stajnia, wozownia (11)	
1563.	Rusinów	obora (12)	
1564.	Rusinów	kuźnia (2)	
1565.	Rusinów	gołębnik (3)	
1566.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	3
1567.	Rusinów	dom	4
1568.	Rusinów	budynek gospodarczy (obecnie dom)	5
1569.	Rusinów	dom	7
1570.	Rusinów	budynek inwentarski	7
1571.	Rusinów	dom	8
1572.	Rusinów	budynek gospodarczy	8
1573.	Rusinów	budynek inwentarski	8
1574.	Rusinów	dom	9
1575.	Rusinów	budynek stodołno-inwentarski	9
1576.	Rusinów	dom	10
1577.	Rusinów	budynek inwentarski	10
1578.	Rusinów	dom	11
1579.	Rusinów	budynek inwentarski	11
1580.	Rusinów	stodoła	11
1581.	Rusinów	dom	12
1582.	Rusinów	budynek gospodarczy	12
1583.	Rusinów	dom	13
1584.	Rusinów	budynek inwentarski	13
1585.	Rusinów	stodoła	13
1586.	Rusinów	dom	14
1587.	Rusinów	budynek inwentarski	14
1588.	Rusinów	stodoła	14
1589.	Rusinów	dom	15
1590.	Rusinów	stodoła	15
1591.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	15
1592.	Rusinów	budynek inwentarski	15
1593.	Rusinów	dom	16
1594.	Rusinów	dom	17
1595.	Rusinów	budynek inwentarski	17
1596.	Rusinów	budynek gospodarczy	17

1597.	Rusinów	dom	19
1598.	Rusinów	stodoła	19
1599.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	19
1600.	Rusinów	budynek gospodarczy	19
1601.	Rusinów	dom	33
1602.	Rusinów	budynek stodólno-inwentarski	33
1603.	Rusinów	dom	36
1604.	Rusinów	dom	37
1605.	Rusinów	dom	40
1606.	Rusinów	dom	42
1607.	Rusinów	dom	46
1608.	Rusinów	dom	47
1609.	Rusinów	dom	48
1610.	Rusinów	dom	49
1611.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	49
1612.	Rusinów	dom	51
1613.	Rusinów	budynek inwentarski	51
1614.	Rusinów	stodoła	51
1615.	Rusinów	dom	53
1616.	Rusinów	budynek inwentarski	53
1617.	Rusinów	dom	55
1618.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	56
1619.	Rusinów	dom	57
1620.	Rusinów	dom	58
1621.	Rusinów	dom	59
1622.	Rusinów	budynek inwentarski	59
1623.	Rusinów	dom	60
1624.	Rusinów	budynek inwentarski	61
1625.	Rusinów	dom	62
1626.	Rusinów	stodoła	62
1627.	Rusinów	dom	63
1628.	Rusinów	dom	64
1629.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	64
1630.	Rusinów	dom	65
1631.	Rusinów	dom	67
1632.	Rusinów	dom	68
1633.	Rusinów	dom	69
1634.	Rusinów	dom	70
1635.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	70
1636.	Rusinów	dom	71
1637.	Rusinów	dom	72
1638.	Rusinów	dom	73
1639.	Rusinów	budynek gospodarczo-inwentarski	73
1640.	Rusinów	dom	75
1641.	Rusinów	budynek gospodarczy	75
1642.	Rusinów	budynek gospodarczy	76
1643.	Rusinów	dom	77
1644.	Rusinów	budynek inwentarski	77
1645.	Rusinów	dom	79
1646.	Rusinów	dom	80
1647.	Rusinów	budynek inwentarski	80
1648.	Rusinów	dom	84

1649.	Rzeczyca	kościół filialny p.w. św. Stanisława Biskupa	dz. nr 183
1650.	Rzeczyca	historyczne otoczenie kościoła	
1651.	Rzeczyca	cmentarz wiejski (nieczynny)	
1652.	Rzeczyca	cmentarz dworski (nieczynny)	
1653.	Wilkowo	kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP wraz z historycznym otoczeniem	dz. nr 115
1654.	Wilkowo	cmentarz wiejski	dz. nr 211
1655.	Wilkowo	pałac	
1656.	Wilkowo	zespół folwarczny:	
1657.	Wilkowo	czworak (9)	45
1658.	Wilkowo	dom (10)	43
1659.	Wilkowo	dom (12)	38
1660.	Wilkowo	dom (8)	39
1661.	Wilkowo	dom rządcy (3)	
1662.	Wilkowo	magazyn zbożowy (1)	
1663.	Wilkowo	stajnia (obecnie owczarnia) (4)	
1664.	Wilkowo	stodoła (obecnie wiata na maszyny) (2)	
1665.	Wilkowo	sześciorak (11)	40
1666.	Wilkowo	gorzelnia (5)	
1667.	Wilkowo	dom	3
1668.	Wilkowo	budynek inwentarski	3
1669.	Wilkowo	dom	5
1670.	Wilkowo	dom	7
1671.	Wilkowo	budynek gospodarczo-inwentarski	7
1672.	Wilkowo	dom	8
1673.	Wilkowo	stodoła	8
1674.	Wilkowo	dom	9
1675.	Wilkowo	stodoła	9
1676.	Wilkowo	dom	10
1677.	Wilkowo	budynek gospodarczo-inwentarski	10
1678.	Wilkowo	budynek inwentarski	11
1679.	Wilkowo	dom	12
1680.	Wilkowo	budynek inwentarski	12
1681.	Wilkowo	dom	13
1682.	Wilkowo	dom	14
1683.	Wilkowo	budynek gospodarczy	14
1684.	Wilkowo	dom	19
1685.	Wilkowo	stodoła	19
1686.	Wilkowo	dom	20
1687.	Wilkowo	dom	21
1688.	Wilkowo	dom	22
1689.	Wilkowo	dom	24
1690.	Wilkowo	dom	25
1691.	Wilkowo	budynek gospodarczo-inwentarski	25
1692.	Wilkowo	dom	27
1693.	Wilkowo	dom	29
1694.	Wilkowo	budynek gospodarczy	29
1695.	Wilkowo	budynek gospodarczo-inwentarski + gołębnik	29
1696.	Wilkowo	dom	30
1697.	Wilkowo	stodoła	30
1698.	Wilkowo	budynek gospodarczy + gołębnik	30

1699.	Wilkowo	dom	31
1700.	Wilkowo	stodoła	31
1701.	Wilkowo	dom	32
1702.	Wilkowo	dom	35
1703.	Wilkowo	dom	36
1704.	Wilkowo	dom	37
1705.	Wilkowo	budynek inwentarski	37
1706.	Wilkowo	stodoła	37
1707.	Wilkowo	dom	47
1708.	Wilkowo	budynek inwentarski	47
1709.	Wilkowo	dom	48
1710.	Wilkowo	budynek gospodarczy	48
1711.	Wilkowo	budynek inwentarski	48
1712.	Wilkowo	dom (obecnie plebania)	50
1713.	Wilkowo	dom	51
1714.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	cmentarz leśny (nieczynny)	
1715.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	założenie pałacowo-parkowo-folwarczne:	
1716.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	pałac (1)	
1717.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	dwór (2)	
1718.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	stacja transformatorowa (4)	
1719.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	obora ze spichlerzem (8)	
1720.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	spichlerz (11)	
1721.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	dwojak (12)	
1722.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	magazyn (13)	
1723.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	magazyn (15)	
1724.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	młyn	
1725.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	młynarzówka	
1726.	Wityń (obręb ewidencyjny Rzeczyca)	budynek gospodarczy przy młynie	

	Rzeczyca)		
Gmina Zbąszynek			
1.	Zbąszynek	Układ urbanistyczny	
2.	Zbąszynek	Kościół parafialny p.w. Macierzyństwa NMP	ul. Długa 29
3.	Zbąszynek	Historyczne otoczenie kościoła	ul. Długa 29
4.	Zbąszynek	Dom parafialny ob. plebania	ul. Długa 29
5.	Zbąszynek	Dom gminny	ul. Długa 29
6.	Zbąszynek	Ogrodzenie	ul. Długa 29
7.	Zbąszynek	Kościół filialny p.w. Apostołów Piotra i Pawła	ul. Kościelna 22
8.	Zbąszynek	Historyczne otoczenie kościoła	
9.	Zbąszynek	Kaplica cmentarna	ul. PCK dz. nr 11
10.	Zbąszynek	Brama cmentarna	ul. PCK dz. nr 11
11.	Zbąszynek	Ratusz	Rynek 1
12.	Zbąszynek	Budynek dworca kolejowego	Plac Dworcowy 4
13.	Zbąszynek	Wieża ciśnień przy Stacji Kolejowej	Dworzec PKP dz. nr 21/83
14.	Zbąszynek	Dom	ul. Kościelna 1-19
15.	Zbąszynek	Dom	ul. Kościelna 2-20
16.	Zbąszynek	Budynek Straży Pożarnej	ul. Bydgoska dz. nr 107
17.	Zbąszynek	Dom	ul. Bydgoska dz. nr 107
18.	Zbąszynek	Dom	ul. Bydgoska 5-8
19.	Zbąszynek	Dom	ul. Bydgoska 9-12
20.	Zbąszynek	Dom	ul. Bydgoska 13-16
21.	Zbąszynek	Dom	ul. Bydgoska 17-19
22.	Zbąszynek	Dom	ul. Długa 43
23.	Zbąszynek	Dom	ul. Gdańska 1-11
24.	Zbąszynek	Dom	ul. Gdańska 2-8
25.	Zbąszynek	Dom	ul. Gdańska 13-17
26.	Zbąszynek	Dom	ul. Gdańska 19
27.	Zbąszynek	Dom	ul. Kasprowicza 1-6
28.	Zbąszynek	Budynek gospodarczy, ob. dom	ul. Kasprowicza 5a
29.	Zbąszynek	Dom	ul. Kasprowicza 7 -11
30.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 1- 7
31.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 2- 8
32.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 9 -15
33.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 10 -16
34.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 17- 23
35.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 18 - 24
36.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 25 - 31
37.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 26 -32
38.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 34 - 40
39.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 33 - 43
40.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 42 - 48
41.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 45 - 51
42.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 50- 56
43.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 53 -59
44.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 58 -64
45.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 61 - 67
46.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 66 - 72
47.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 73

48.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 74 - 80
49.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 82 - 88
50.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 90
51.	Zbąszynek	Dom	ul. Kilińskiego 92
52.	Zbąszynek	Dom	Plac Dworcowy 1
53.	Zbąszynek	Dom	Plac Dworcowy
54.	Zbąszynek	Szkoła z salą gimnastyczną	Plac Wolności 1
55.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 2 - 5
56.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 6 - 9
57.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 10 - 13
58.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 14 - 17
59.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 18 - 21
60.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 22 - 25
61.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 26 - 29
62.	Zbąszynek	Budynek gospodarczy	Plac Wolności 28
63.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 30 - 33
64.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 34 - 37
65.	Zbąszynek	Dom	Plac Wolności 38 - 41
66.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 1 - 11
67.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 2 - 8
68.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 10 - 16
69.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 15 - 19
70.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 18 - 24
71.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 21 - 27
72.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 26 - 32
73.	Zbąszynek	Dom	ul. Szeroka 29 - 35
74.	Zbąszynek	Dom	ul. Warszawska 1- 2
75.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 1
76.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 3
77.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 5
78.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 6
79.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 8
80.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 9 - 11
81.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 13
82.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 15
83.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 18
84.	Zbąszynek	Dom Kultury	ul. Wojska Polskiego 20 - 22
85.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 24 - 26
86.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 28
87.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 29 - 31
88.	Zbąszynek	Budynek gospodarczy	ul. Wojska Polskiego 29 - 31
89.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 30
90.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 32 - 34
91.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 36 -38
92.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 40

			- 42
93.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 44 - 46
94.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 48
95.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 50
96.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 52
97.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 54
98.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 56 - 62
99.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 64 - 66
100.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 67
101.	Zbąszynek	Dom	ul. Wojska Polskiego 68 - 70
102.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 1
103.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 2 - 8
104.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 3 - 7
105.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 9 - 15
106.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 10 - 16
107.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 17 - 23
108.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 18 - 24
109.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 26 - 32
110.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 33 - 35
111.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 34 - 36
112.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 37 - 39
113.	Zbąszynek	Dom	ul. Zbąszyńska 44 - 46
114.	Bronikowo	Zespół folwarczny	1
115.	Bronikowo	Dwór (1)	1
116.	Bronikowo	Zespół folwarczny:	1
117.	Bronikowo	Stajnia(2)	1
118.	Bronikowo	Obora (3)	1
119.	Bronikowo	Stodoła (4)	1
120.	Bronikowo	Taratak (7)	1
121.	Bronikowo	Spichlerz(8)	1
122.	Bronikowo	Dom	2
123.	Bronikowo	Budynek gospodarczy	2
124.	Bronikowo	Dom	5
125.	Bronikowo	Dom	6
126.	Chlastawa	Historyczny Układ Ruralistyczny	
127.	Chlastawa	Kościół filialny p.w. Narodzenia NMP	dz. nr 70
128.	Chlastawa	Historyczne otoczenie kościoła	dz. nr 70
129.	Chlastawa	Brama- dzwonnica przy kościele	dz. nr 70
130.	Chlastawa	Pastorówka	
131.	Chlastawa	Cmentarz ewangelicki przykościelny	dz. nr 70
132.	Chlastawa	Remiza	dz. nr 50
133.	Chlastawa	Dom	7
134.	Chlastawa	Dom	16
135.	Chlastawa	Dom	18
136.	Chlastawa	Dom	20
137.	Chlastawa	Dom	24
138.	Chlastawa	Dom	26
139.	Chlastawa	Dom	27

140.	Chlastawa	Budynek mieszkalno-gospodarczy	28
141.	Chlastawa	Dom	30
142.	Chlastawa	Willa	33
143.	Chlastawa	Dom	34
144.	Dąbrówka Wlkp.	Historyczny Układ Ruralistyczny	
145.	Dąbrówka Wlkp.	Kościół parafialny p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP i św. Jakuba Apostoła	ul. Mała 11
146.	Dąbrówka Wlkp.	Historyczne otoczenie kościoła	ul. Mała 11
147.	Dąbrówka Wlkp.	Dzwonnica przy kościele parafialnym	ul. Mała 11
148.	Dąbrówka Wlkp.	Plebania	ul. Mała 11
149.	Dąbrówka Wlkp.	Cmentarz przykościelny katolicki	ul. Mała 11
150.	Dąbrówka Wlkp.	Cmentarz katolicki wiejski	za wsią
151.	Dąbrówka Wlkp.	Kapliczka	ul. Główna
152.	Dąbrówka Wlkp.	Pałac wraz z wyposażeniem i park	ul. Mała 17
153.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Chlastawska 1
154.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Chlastawska 3
155.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Chlastawska 5
156.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Dworcowa 3
157.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Dworcowa 5
158.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Dworcowa 6
159.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Dworcowa 13
160.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Dworcowa 16
161.	Dąbrówka Wlkp.	Szkoła	ul. Główna 53
162.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 10
163.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 11
164.	Dąbrówka Wlkp.	Chałupa	ul. Główna 13
165.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 16
166.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 22
167.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 24
168.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 37
169.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 39
170.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 41
171.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 42
172.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 47
173.	Dąbrówka Wlkp.	Budynek gospodarczy	ul. Główna 48
174.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 50
175.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 64
176.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 68
177.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 69
178.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 71
179.	Dąbrówka Wlkp.	Budynek klubu	ul. Główna 77
180.	Dąbrówka Wlkp.	Stodoła	ul. Główna 78
181.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Główna 80
182.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Piastowska 2
183.	Dąbrówka Wlkp.	Dom, ob. Przedszkole	ul. Piastowska 3
184.	Dąbrówka Wlkp.	Gorzelnia	ul. Piastowska 6
185.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Piastowska 7
186.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Poznańska 3
187.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Poznańska 3/4
188.	Dąbrówka Wlkp.	Budynek gorzelni- magazyn	ul. Poznańska 7
189.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Poznańska 8
190.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Poznańska 10

191.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Poznańska 12
192.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Trzcielska 25
193.	Dąbrówka Wlkp.	Dom	ul. Trzcielska 31
194.	Kosieczyn	Historyczny Układ Ruralistyczny	
195.	Kosieczyn	Kościół parafialny p.w. św. Szymona i Judy Tadeusza	ul. Główna dz. 170
196.	Kosieczyn	Cmentarz przykościelny wraz z murem przy kościele parafialnym w granicach działki nr 170	ul. Główna dz. 170
197.	Kosieczyn	Cmentarz wiejski	
198.	Kosieczyn	Kapliczka przydrożna	
199.	Kosieczyn	Kapliczka	przy drodze na Nowe Kramsko
200.	Kosieczyn	Zespół dworsko-parkowo-folwarczny:	ul. Mała 19
201.	Kosieczyn	Pałac (1)	ul. Mała 19
202.	Kosieczyn	Park krajobrazowy	ul. Mała nr dz. 139
203.	Kosieczyn	Sztuczna ruina w zespole pałacowym	ul. Mała 19
204.	Kosieczyn	Dwór (2)	ul. Mała 18
205.	Kosieczyn	Magazyny (3)	ul. Mała 19
206.	Kosieczyn	Kuźnia, ob.Dom (4)	ul. Mała 19
207.	Kosieczyn	Gorzelnia (5)	ul. Mała 19
208.	Kosieczyn	Obora, ob.Budynek wielofunkcyjny (6)	ul. Mała 19
209.	Kosieczyn	Stajnia, ob. Budynek wielofunkcyjny (8)	ul. Mała 19
210.	Kosieczyn	Wolarnia, ob. Obora (9)	ul. Mała 19
211.	Kosieczyn	Wiata i waga (10)	ul. Mała 19
212.	Kosieczyn	Wiata (11)	ul. Mała 19
213.	Kosieczyn	Stodoła (12)	ul. Mała 19
214.	Kosieczyn	Podwórze folwarczne pomocnicze:	ul. Mała
215.	Kosieczyn	Chlewnia (15)	
216.	Kosieczyn	Stodoła, ob. Magazyn (17)	
217.	Kosieczyn	Stodoła, ob. Magazyn (18)	
218.	Kosieczyn	Ośmiorak (14)	ul. Główna 87
219.	Kosieczyn	Trojak (16)	ul. Główna 89
220.	Kosieczyn	Chlewik (16a)	ul. Główna 89
221.	Kosieczyn	Dom (19)	ul. Główna 91
222.	Kosieczyn	Dom (20)	ul. Podgórna 1
223.	Kosieczyn	Dom (21)	ul. Podgórna 6
224.	Kosieczyn	Dom (22)	ul. Podgórna 8
225.	Kosieczyn	Dom konstrukcji szkieletowej	ul. Główna 38
226.	Kosieczyn	Szkoła	ul. Główna 5
227.	Kosieczyn	Budynek gospodarczy	ul. Główna 5
228.	Kosieczyn	Obora	ul. Główna 7
229.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 8
230.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 31
231.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 33
232.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 42
233.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 51
234.	Kosieczyn	Dom, ob.Plebania	ul. Główna 57
235.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 56
236.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 64
237.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 58
238.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 79

239.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 66
240.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 68
241.	Kosieczyn	Dom	ul. Główna 93
242.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 25
243.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 23
244.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 15
245.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 10
246.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 9
247.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 5
248.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 3
249.	Kosieczyn	Dom	ul. Mała 2
250.	Kręcko	Kościół filialny p.w. Przemienienia Pańskiego	
251.	Kręcko	Historyczne otoczenie kościoła	
252.	Kręcko	Cmentarz ewangelicki wiejski, ob. katolicki	centrum wsi
253.	Kręcko	Pastorówka, ob. dom	19
254.	Kręcko	Zespół dworsko-pałacowo-folwarczny:	
255.	Kręcko	Park krajobrazowy	
256.	Kręcko	Brama i fragm. ogrodzenia	
257.	Kręcko	Oficyna dworska (1)	
258.	Kręcko	Szklarnia (14)	
259.	Kręcko	Gorzelnia (4)	
260.	Kręcko	Magazyn (6)	
261.	Kręcko	Spichlerz (3)	
262.	Kręcko	Obora (8)	
263.	Kręcko	Chlewnia (12)	
264.	Kręcko	Stodoła, ob. magazyn (9)	
265.	Kręcko	Wozownia, ob. budynek wielofunkcyjny (13)	
266.	Kręcko	Rządcówka (2)	
267.	Kręcko	Dom	5
268.	Kręcko	Dom	11
269.	Kręcko	Dom	16
270.	Kręcko	Stodoła	22
271.	Kręcko	Dom	32
272.	Kręcko	Dom	33
273.	Kręcko	Dom	34
274.	Kręcko	Dom	35
275.	Kręcko	Dom	37
276.	Kręcko	Dom Ludowy	42
277.	Kręcko	Dom	przy 42
278.	Kręcko	Dom	45
279.	Kręcko	Dom	46
280.	Kręcko	Dom	49
281.	Kręcko	Dom	50
282.	Kręcko	Dom	51
283.	Kręcko	Dom	52
284.	Kręcko	Dom	54
285.	Kręcko	Dom	58
286.	Rogoziniec	Historyczny Układ Ruralistyczny	
287.	Rogoziniec	Kościół filialny p.w. św. Józefa	113
288.	Rogoziniec	Historyczne otoczenie kościoła	113

289.	Rogoziniec	Remiza	dz. 128
290.	Rogoziniec	Stacja transformatorowa	dz. 81/6
291.	Rogoziniec	Dom	6
292.	Rogoziniec	Dom	12
293.	Rogoziniec	Budynek gospodarczy	12
294.	Rogoziniec	Szkoła	13
295.	Rogoziniec	Sala gimnastyczna	13
296.	Rogoziniec	Dom	14
297.	Rogoziniec	Budynek gospodarczy	15
298.	Rogoziniec	Stodoła	15
299.	Rogoziniec	Dom	16
300.	Rogoziniec	Dom	17
301.	Rogoziniec	Dom	22
302.	Rogoziniec	Dom	24
303.	Rogoziniec	Dom	48
304.	Rogoziniec	Dom	94
305.	Rogoziniec	Dom	101
306.	Zbąszynek-Kręcko-Kosieczyn	Zespół Linii kolejowej Zbąszynek Gubin nr 358	